

C Y D Y M A I T H
Y R
EGLWYSWR,
Y N
Ymweled a'r CLAF.

Y N C Y N N W Y S
C Y N N U L L I A D o'r amryw bethau
neillduol sy'n canlyn, i'r Perwyl hwnnw ;
S E F

I. Y Môdd neu Wêdd o Ymweled a'r Clâf ;
wedi ei gafglu gan mwyaf allan o Waith
Esgob *Taylor*.

II. Y DREFN am YMWELED a'r CLAF, allan o
Lyfr GWEDDI GYFFREDIN.

III. CYMMUN y CLAF.

IV. Rhai Gweddïau a Ffurfiâu eraill, ynghyd
a Chynnulliad ddewisol o Weddïau neillduol
dros y Clâf ; wedi eu cafglu, gan mwyaf, allan
o Scrifennadau Defosionawl rhai o'r Difeiny-
ddion enwocaf o Eglwys *Loegr*.

At yr hyn y Cyfylltwyd,
Gweinidogaethau Bedydd Public a Phrifat.

*A Gyfeithiwyd, allan o'r Chwecbed Argraphiad yn
Saesonaeg, gan E. Jones o Lanafreuwig.*

A oes neb yn eich plith yn Glâf? Galwed atto
Henuriaid yr Eglwys, a gweddiant hwy drosto
St. Jaco. 5. 14.

Agraphwyd yn y *Mwythig* ac ar Werth yno gan
Tho. Durston, Gwerthwr Llofran.

1871

Ymweled at C. L. A. F.



At ei R A S

Yr Anrhydeddusaf Dad yn NUW

T H O M A S

Arglwydd ARCH-ESGOB

CAERGAINT;

Primat holl Loegr, a Metropolitan, &c.

O rhyglydda Fôdd eich Grâs,

Y RHAGOR-BARCH arbennig y sydd ddyledus ich Grâs megis Blaenor ar y Râdd Gyslegredig i hwy rai yr ufudd-anrhegwyd y Llafur hwn; a'r Esampl wir-Apostolaidd honno o brif Dduwioldeb Christianogawl a Chariad, y rhai a ddarfu ich Grâs crys cy'd o amser eu gosod yn y Braintle uchaf yn yr Eglwys, a'm hannogodd ar y cyntaf i'w ddodi *allan* dan Enw eich Grâs.

A M S E R hwy, ac Ystyriaeth addefettach a ddangosafant i mi mo'r ammherrfaith ydoedd; ac nid allwn i gyd ag unrhyw Ymsynniad o Ddlêd, neu Foesgarwch, gyfarch Hynawsedd fy Mrodyr, ar yr Achos hwanw, heb fod imi hesyd erfyn Nawdd yr Anrhydeddusaf Bennaeth, dan *Nodded* pwy un y dodaswn hyn o Orchwyl bychan, sydd mo'r reidiol iddo wrth Esgufodiad.

E i Esgufodi, yr wy'i yn ei feddwl, ar Ran ei Gyfansoddwr, ond nid, fel yr ufudd dybiaf, o

r Cyflwyniad.

ran Gwasanaethgarwch y Bwriad, nag o ran y Defnyddiau o ba rai y cyfansoddwyd y Traethawd hwn yn bennaf.

Nid oes unrhyw Ofal yn gorwedd yn ddwyfach arnom ni, nac o fod ini ddeilio'n ffyddlon, ac yn gariadol âg Eneidiau a font ar eu Cychwyniad ebrwydd i Dragwyddoldeb: Ac megis y mae'n gofyn eithaf Cywreinrwydd Crist'nogawl, i beri i'r Dŷn-clâf, a fo ymmron marw, ymadel mewn Heddwch ddiogel, nid un ddŷch'mygol, ac mewn gwir-ddiogel Obaith, nid un ofer, dwyllodrus; Felly bŷm ddiwyd i ddarparu Defnyddiau i'r Gorchwyl daionus hwn, naill a'i allan o Lyfr y Cymmun, neu o eiddo dilyfaf Dadau, neu 'Sgrifennyddion ein godidoccaf Eglwys ni.

ARFERAIS, yn awr, fy eithaf Egni i ddwyn hyn o Orchwyl i ben, ac a erfyniaf Gennad eilchwel i'w ddodi dan Achles a Nodded ech Grâs; gan attolwg i'ch Grâs, bardynu Rhyfyg y Gorchymynnydd, er mwyn y Daioni hwnnw, y mae yn Cyrchu atto; a chan weddio ar i Dduw goroni eich Grâs â phôb amferol a thragywyddol Fendithion, Gorphwysaf.

O rhyglydda Fôdd eich Grâs,

Eich Ufuddaf Fâb,

a'ch Gostyngediccaf

Wasanaethwr,

J. W.
r

Y Rhagymadrodd.

GAN gael o Draethawd o'r fath yma yn bir ei chwennychu yn yr Eglwys, fe a ddarfu i mi ei gymmeryd arnaf yn y Cyntaf er mwyn fy neillduol Arferiad fy bun yn Ymweled a'r Clâf, dan obeithio fyth y deueu allan, mewn amser dyladwy, ryw Gymmorth o'r fath yma odditan Law Aplach a mwy Awdurdodawl: Eithr gan ddisgwil yn ofer, fe a'm hannogwyd o'r diwedd i gyboeddi bwn, ac a ddarfu i mi yma, trwy fawr Boen ei ddwyn i'r Perffeithrwydd eithaf ag a medrais.

Y Llwyddiant a gafodd yn ei stâd ammerffaitb, a rydd Achos i gredu, y bydd efe, yn awr wedi ei anghwanegu a'i adgyweirio o'i Wneuthuriad cyntaf, yn fwy bodd-tawnol a chymmeradwy.

Cyfreithlawndeb y cyfryw Orchwyl, yr wyf yn coelio, a ellir ei ddibeuro oddiwrth 67. Ganon ein Heglwys ni; a'i Resymmolder, oddiwrth amrafael Anturiau Gwyr enwog yn y ffordd hon, yn gystal mewn Cyflwrau public a phreifat: byd onid wyf yn barnu'n afreidiol ail-adrodd y petb a ddywedwyd o'r blaen, mewn Rhagymadrodd ar y Pwngc bwn. Achan mai byrrymadrodd, eglur-lawn, yw'r petb byn a arfaethais i o byd ei ddilyn, ni wnâf onid dal Sulw ar yr ychydig bethau byn yn ychwaneg, mewn perthynas i'm Llafur, ac yna a'i gadawaf, gyd â phob Gofstyngsiddrwydd, i Farn a Hyn-
awsedd

Y Rhagymadrod.

awsedd y Gyfraunogaeth urddasawl y perthyn
iddynt.

1. Tu ag am y Môdd neu'r Wêdd o ym-
weled a'r Clâf: Megis mai eiddo Esgob Taylor
yw'r Cyn-ddelw neu ei Ddefnydd-waith gyntaf,
a ehen ei fod mo'r lles-fawr i Eneidiau dynion
yn eu Hangen mwyaf, yr wy'n byderu, y bydd
i Dduwiolder yr Arfaeth o eiddo Gŵr mo'r
Erwog a Daianus, a'i Gŷsondeb a'r rhan ar-
all o'r Gwaith, fy Esgusdi yn llwyr am fy
Nghyslead o bono ef yma: ac a obeithiaf
belyd, gan i mi ymgadw o kyd rhag gŵyro oddi-
wrth Feddwel (neu Ystyr) yr Awdwr, na chaff
y Rhydd-did a gymmerais i newidia, i angchwan-
egu, neu i adel beithio rai petbau, er mwyn
gwnedbur y cyfan yn fwy cyttunol a'm Bwriad,
ei barnu'n anwarantadwy neu'n angbyfaddas.

2. Tuag at am y Gweddiau a anghwanegwyd
yma at y Gweinidogaethau public: Bym dra-gof-
alus i'w detbol a'u cynnill allan o'r eiddo'r
Gŵyr uchaf eu Hawdurdod yn yr Eglwys: ond
gan nad allwn, yn y fath amrywiol gymmysg o
Weddiau neillduol, daro wrth bob peth i'm Pŵr-
pas ynddynt, gorfu arnaf weithiau wneud Deu-
nydd a Gyfansoddiad gŵyr preifat, ac waith ar-
all, anturio ar Gyfansoddi fy hunan, gan byderu,
yn byn, ar Angenrheidoldeb yr Achos i fod yn
Esgus trosos.

Ac yma, yn Atteb i Writboddadl a bonnir yn
erbyn

Y Rhagymadrodd.

erbyn y Gweddiau bynny y sydd yn canlyn y Ffurf gyboeddus o Ymweliad, sef, na ddylafid dod dim ychwaneg at honno, ond a oedd ddeffgyiol ynddi.

Yr wyf yn ateb, y daethwn yn hawdd i fod o'r Meddwl bwnnw, oni bai fod y sawl a fo'n Glâf i gael ymweled ag ef (yn aml, sef,) swy nag unrwaith, yn ei Glesyd, a ehan fod y Ffurf gyboeddus, Osodedig, cyn fyrred, tybiais na byddai anghroesawus, gael rhyw ychydig o Weddiau cyfaddas eraill wrth law, i'w barfer wrth Bwyll, ac fel y gwelid Achos.

3. A thu ag at am Weinidogaethau Bedyd public a phreifat : yr unig Achos a wnaeth imi eu cyffylltu hwynt at beth sy mo'r estronol iddynt, oedd, am fy mod yn meddwl (megis eu gosodwyd yn y fath Ddull-argraphiad eglur) y gallent fod yn wasanaethgar i lawer mewn rhai Achosion neillduol, ac nas gallai unrhyw Niweid, byd lle y gallwn i ddirnad, ganlyn o bynny ; Oblegid er gwrthddadlu o rai, y gallai byn roi Achlysur i ormod Rbydd-did i fedyddio yn breifat ; etto ni fedraf fi weled pa wedd y gellir rhoddi, neu gymmeryd Achlysur i bynny, oddi yma, yn amgen, na'g o'u bod yn Llyfr y Cymmun : gan y rhaid i'r unrhyw Rwymedigaeth sydd yn gwa'afun i ni bynny yn y naill fan, wneuthur bynny hefyd, mewn man arall ; ac nid wyf fi yn coelio y bydd i unrhyw Weinidog gymmeryd Rbydd-did i fedyddio yn breifat, Oddieithr

Y Rhagymadrodd.

lbr ar Achos cyfreithlawn.

CANON. LXVII.

Ar y Gweinidogion Ymweled a'r Clâf.

PA N fo rhyw un mewn Plwyf yn glaf beryglus aed y Gweinidog neu'r Curat, wedi cael Rhybydd atto ef, neu hi (oni bydd yn hyspus neu 'n dra thebygol fod y Dolur yn llynol) i'w Cynggori a'u diddanu yn eu Cyfyngder, yn ôl Trefnid Llyfr y Cymmun, oni bydd e'n Bregethwr, neu o's bydd yn Bregethwr, yna y modd y gwelo efe'n angenrheidiol a chymmwys, &c.



*Y Môdd o Ymwelad a'r Glâf: neu'r, Cymmerib
sydd i'w roddi i rai a fo Gleifion a thebygol i farw
trwy Weinidogaeth yr Eglwys.*

DOSPARTH: I.

YN holl Ddyddiau ein Milwriaeth yf-
prydol o'n Bedydd hyd ein Cladde-
digaeth, 'fe a appwyntiodd Duw ei
Weifion, fef Gweinidogion yr Eglwys,
iddiwallu Anghenion ei Bobl, trwy Ddyledswy-
ddau Eglwysawl: Ac i arwain yn bwylllog, ac
i farnu yn ystyriol ac yn ddiesgeulus ynghylch,
yr Eneidiau a roddwyd dan eu Gofal hwynt.

Ac am hynny y dylai y sawl sy dros eu holl
Fywyd yn derbyn Bendithion oddiwrth Ffynnon
Grâs, drwy Bibellau Gweinidogaethau Eglwysig,
yn fwy enwedigol wneuthur hynny yn amser eu
Hymweliad, pan y mae eu Hanghenion yn
gwasgu arnynt drymmaf, yn ôl y Gorchymmyn
hynod ac Apostolaidd hwnnw, A oes neb yn
eich plith yn Glâf? galwed atto Henuriaid yr
Eglwys, a gweddiant hwy drosto ef, &c.

Swmm eu Grynodedb yr amrafael Ddyled-
swyddau a'r Gwasanaethau a gynhwyfir yn y

Geiriau hyn, a ellir eu casglu oddiwrth y Rheolau fy 'n canlyn.

DOSPARTH. II.

Rheolau am y Môdd o Ymweled a'r Clâf.

1. **A** N F O N E R at y Gweinidog, nid pan fyddo'r Clâf tan Ddir dra dolur ac ymron marw, fel y mae Arfer llawer, ond cyn i'w Glefyd gynnyddu 'n rhy-bell arno : Canys pan fo Enaid dŷn wedi ei dertysgu a'i amhwyllogan ddirdra ei Ddolur, ac Angau yn dechrau edrych yn wyneb y Dŷn, nid yw ond Rhefwm gwan Obeithio am unrhyw Leihâd effeithiawl oddiwrth Ymweliad yr Eglwysfwr. Canys pa fodd y gall unrhyw Weinidogaeth reolus gael ei lle, pan fo dyn allan o Drefn yn gwbl? Pa lês a wnâ alw arno i gyffesu ei Bechodau, pan fyddo ei Dafod wedi bloesgi, a'i Gof wedi pallu? Pa fodd y dichon ef dderbyn unrhyw Fûdd oddi wrth y Gweddiau a offrymmir drosto ef, pan nad yw efe abl i'w gwrando yn ystyriol? Neu pa fodd y gall gael ei gyffuro ar neb ryw sail siccr o Refwm neu Grefydd, pan yw ei Refwm ef, a'i holl Ymfynniaeth o Grefydd hefyd, ar ddifiannu? Neu, pan na fuafet ganddo, ysgatfeydd, erioed jawn Wybodaeth neu ymfynniaeth o Grefydd o'r blaen?

Y M A E gan hynny yn beth gresyn ei ystyr-ied, fel y mae y rhan twyaf o'r Byd yn edrych
ar

ar y Gweinidog, yn amser eu Clefyd, megis ficer Gennad neu Ragflaenwr Angau : Ac a dybiant fod ei Swydd ef yn perthyn cymmaint i Fyd arall, nad yw ef i Ymmyrryd ag ef, ac nad rhaid wrtho cyhyd ag y bo ganddynt ddim Go-baith o fyw yma'n hwy : Yr hwn sy Gamgymmeriaeth angeuol y mac Miloedd o bobl, (fel y mac i'w ofni) yn eu peryglu eu hunain drwyddo ; Y rhai trwy esgeulusto Trefnu eu Tai, yn Nechreu eu Clefyd, a'i hoedant hyd y diwaethaf : Ac yna'r anfonir am y Gweinidog ar ffrwst ; yr hwn wedi ei ddyfod a ddywed ychydig Weddiau dros y Clâf, a chyn pen nemmawr wedi bydd m'rw'r Dŷn, a Duw yn unig a wyr beth sy'n dyfod o'i Enaid ef.

ER mewyn rhagflaenu ynteu y fath ddirfawr Berigl o Gyfyrgolliad, y mae'n dra-angenrheidiol ddanfôn am y Gweinidog tra fo'r Clâf yn addas i ymgommio ag ef, ac o gael ei addysgu, ac yn medru deall, neu gael ei ddyfsgu i jawnddeall cyflwr ei Enaid, a Rheolau ei Gydwybod, a holl amrafael Rannau o'i Ddyledswydd tu ag at Dduw, ei Gymmydog, ac ef ei hunan. Canys y mae'n Orchwyl maith ac anhawdd dros ben jawn-baratoi Enaid i'w Gyfnewidiad ; ac y mae'r Gwasanaethau neilldiol hynny sy ar Ran yr Eglwyswr i'r Clâf mor amryw, ac nas gellir fyned drwyddynt eu gyd ar unwaith. Weithiau bydd ar y Clâf eisiau Cymmorth enwedigol i Ammynedd, a'i gyssuro yn erbyn ofn Angau ; ac nid yn unig roi calon ynddo, ond ei wneud yn chwennychol ac yn ewyllysgar i farw. Waith

arall y bydd angenrheidiol ddeffroi ei Gydwybodef trwy Ddychrynfau ac ofn yr Arglwydd : Ac egoryd iddo bob ychydig ac ychydig ac ychydig holl ddirgel ffyrdd pechod (yr aneirif Fachdroeau a'r Llwybrau diadlam hynny, sy'n arwain dynion yn ddiarwybod iddynt, i Ddistryw.) Y rhai niddichon y dŷn anianol, a fo wedi hir-gynnefino a hwynt, fyth mo'i datguddio oddieithr gael o hono ei gyfarwyddo gan enwedigol gymmorth Gràs Duw, a chynhorthwy ffyddlawn, a phwyllog Gyngor ei Arweiniwr Ysrydol. Weithiau y bydd rhaid iddo wrth Eli Cyffur, ac (yn ail i'r Samaritan dâ) gael dywallt Olew â Gwin i'w Gydwybod archolledig ef, trwy ei goffhâu o dyner drugareddau Duw, a chariad ei Fâb Jesu Grist tuagat Ddynol ryw : Ac waith arall bydd angenrheidiol Argyoeddi, Ceryddu, ac annog, gyd â phob hir-ymaros ag Athrawiaeth. Fel hyn nis gall Dyledswydd yr Eglwyswr, yn ymweled a'r Clâf, gael ei chwphâu yn gyfan ac yn llwyr ar unwaith ; Ond y naill amser, y bydd raid iddo weddio drosto ; waith arall ei gynhorthwyo, ei gynghori, a'i gyfarwyddo ; waith arall, egoryd iddo Natur gwir Edifeirwch, a'i annog ef i gytaddef ei Bechodau wrth Dduw, ac wrth ddynion hefyd yn yr holl Achosion ar a fo'n gofyn hynny ; ac waith arall, roddi iddo ollyngdod, a'r Sacrament bendigedig o Gorph â Gwaed Crist.

A diau, fod yn angenrhaid i'r hwn a ddylai wilio dros bob gradd o'i fywyd, yn nyddiau ei
jechyd

jechyd, rhag cael ei orddiwes gan ddrwg a'i orchfygu, gael gwilio drosto pan fyddo yn glâf, a'i gymmorth, a galw arno a'i goffnau o amrafael rannau o'i Ddyledswydd ymmhob Adeg o Brofedigaeth.

Y Diffyg o hyn sy'n gwneud ymweliad yr Eglwyswyr yn ddifudd, am na adewir iddynt argraphu'r Effeithiau priodol hynny ar y Clâf ar y fydd reidiol yn y fath weinidogaeth bwysfawr.

2. **GWEDI** y delo'r Gweinidog, bid iddo ymddiddan â'r Clâf ynghylch yr Achosion o Glefyd, a thrwy Annogaeth gyffredinol ei gynhyrfu ef i Ystyriaeth o'i Gyflwr. Bid iddo alw arno yn gyntaf mewn ymadroddion cyffredinol, i Drefnu ei Dŷ, i dachu ai addurno ei Lusern, ac i'w baratoi ei hun i fydd arall; ac yna aed ymlaen yn y Dyledswyddau arferol o Weddi, ac wedi hynny cled rhagddo at yr holl Rannau neillduol eraill o'i Ddyledswydd, megis y rhoddir Achlysur, ac y bo Amgylchiadau'n gofyn.

3. **BYDD** rhaid i'r amryw Ddyledswyddau hyn yn Ymweliad a'r clâf, gael eu cyfaddasu oll at Gyflwr y clâf a Naturiaeth ei Ddolor. Os ei Gyflwr a fydd lawn o Boen a Llesgrwydd, dylai'r Cyngor fod yn fyrrach, a'r Gweinidog fod yn ddyfalach mewn gweddi: A'r ychydig wasanaeth a ddichon y Clâf ei wneuthur iddo ei hun, a ddylai gael ei gyflawn gan gariadol ofal ei Arweinydd ysprydol, y fydd yn yr achos hwn,

hwn, i lefaru mwy wrth Dduw drosto ef, nac i fiarad ag ef : Canys y mae Addewid i Weddi y Cyfiawn, pan fo daer, y dichon hi lawer, (y tyccia) dros y Dŷn claf: Eithr Cynghorion fydd raid iddynt dyccio ynôl eu priodol Bwys, ac nid yn ol Araith ddwys yr ymadroddwr, ac am hynny a ddylid eu cynnig pan fo 'r Clâf yn abli'w derbyn. Ac yn ôd yn y Cymmorth yma o weddi, o's y dŷn claf a gŷd-una a'r Gweinidog, dylai y Gweddiau fod fath a'r Ocheneidiau byrrion, taer-ddwys, a mynychol, yn cyttuno 'n hytrach a'i gyflwr llefgaidd ef, nac yn flin i'w ysprydoedd ef, mewn Ffuriau a fo hwy. Ond o's gwelir fod ganddo Nerth ddigon i fyned o hŷd gyd â'r Gweinidog, mae iddo felly fwy Rhyddid i offrrwm Gweddiau a fo hwy drosto ef.

Ar ôl hyn o Gychwynfa ragbarotous tu ag at y Gorchwyl hwn sy'n gofyn cymmaint o amser a Phwyll, gall y Gweinidog fyned ymlaen at y rhannau neillduol o'i Ddyledswydd, yn ôl y Rheolau sy'n canlyn.

DOSPARTH. III.

Am Hyfforddio y Dŷn clâf yngbylch Natur Edifeirwch, a Chyfaddefiad o'i Bechodau.

Y Ddyledswydd gyntaf fydd raid i'r Dŷn clâf gael ei jawn hyfforddio yn ei chylch, yw Edifeirwch, yn yr hon nid all y Gweinidog fod yn fwy gwasanaethgar iddo, na thrwy ddodi ger ei fron

fron ef Ddosparthiad gyflawn ac eglur o honi, a'i annog hefyd yn y cyfamser i Hyspysiad rwydd o Gyflwr ei Enaid. Oblegid oddieithr iddo wybod oddi wrth Chwyl ei Fuchedd ef, a'r amrafael fathau a'r graddau hynny o Bechodau a fo yn gofyn ei edifarhaus Alar ef, neu Ddywygiad, naill ai ni all eferoi iddo Gyfarwyddyd yn y byd, neu o unrhyw Fantais a Siccrwydd. Herwydd pa ham gall y Gweinidog ei gynhyrfu ef i hyn yma, yn y wêdd sy'n canlyn.

Rhesymmau ac Annogaethau i gynhyrfu'r Dyn claf i Edifeirwch, a Chysaddegiad o'i Bechodau.

I F O D Edifeirwch yn Ddyledswydd anhebgor a llwyr-angenrheidiol i jechydwriaeth. * Mai at y Diben yma y mae holl Bregethau a Chynghorion y Prophwydi a'r Apostolion yn Iefelu. * Ddyfod o'n Iachawdwr Crist i lawr o'r Nef yn bwrpatol i alw Pechaduri- *Matth: 9. 13,* aid i Edifeirwch.

* **M E G I S** y mae'n Ddyledswydd angenrheidiol ar bob amserau, felly yn fwy enwedigol yn amser ein Cletyd, pryd y gorchymynnir ini mewn modd enwedigol Osod ein Tai mewn Trefn. Mai Gorchwyl anhawdd Jaw'n ydyw, yn ymgynnwys yn gyffredinol mewn Cyfnewidiad Meddwl, a Chyfnewidiad Buchedd. O Herwydd pa achos ei gelwir yn yr ysgrhythur yn Stâd o Adanedigaeth, neu Anedigaeth newydd: Ymchweliad oddi wrth Bechod at Dduw; Bod wedi ymadnewyddu yn Yspryd ein Meddwl; A Dodi heibio yr hên
B 4 ddyn,

ddŷn, yr hwn fydd lygredig yn ôl chwantau twyllodrus y cnawd, a gwisgo y dyn newydd, yr hwn yn ôl Duw a grewyd mewn cyfiawnder, a gwir Sancteiddrwydd. * Na ddichon y fath Gyfnewidiad faith â hon gael ei dwyn i ben (yn ebrwydd) ar unwaith, eithr ei bod yn gofyn yr Hunan ymwâd a'r Ymroad ddirifaf i'w chwplhau yn effeithiawl, yn ym gynnwys yn gyffredinol dan y Rhannau neillduol sy'n canlyn:

1. Ymfynniad alarus o'n Pechodau.
2. Cyffes ostyngedig o honynt.
3. Ffieiddiad ddiragrith o honynt, ag Ymwrthodiad â hwynt, ac Ymchweliad at yr Arglwydd ein Duw â'n holl galonau.
4. Dyfal Barhâd yn gwneuthur Daioni hyd ddiwedd ein Hoes.

Ac dymma Rannau hanfodol gwir Edifeirwch; y rhai a ellir eu hegluro bob un o'r neilldu trwy Annogiadau Rhefwm a'r Ysgrythur fel y canlyn, yn ôl y bo achlysur yn gwasanaethu, a Chyflwr y dŷn claf yn caniatáu.

Y Rhan gyntaf o wir-Edifeirwch yw Ymfynniad alarus o'n Pechodau, yr hyn fy naturiol i weithredu'r Effaith ddâ hon ynom, fel i'n dysgir gan yr Apostol, (2. Cor. 7. 10.) Lle y mae efe'n dywedyd i ni, Fod duwiol Driftwch yn gweithio Edifeirwch. Heb yr hyn, bid siccr, na all fod dim o'r fath betli. Canys pa fodd y gall dŷn fod yn edifeiriol o'r peth nid yw'n ddrwg ganddo o'i blegid? neu ofyn Pardwn a Maddeuant yn ddirifol am y peth, ni bo arno Gynnwrf neu ofyd yn y byd o' achos.

Ynteu

Ynteu Teimlad alarus o'n Pechodau, yw y Rhan gyntaf o wir Edifeirwch, yr angenrheidrwydd o ba un a ymddengus oddiwrth Naturiaeth erchyll a ffieiddgas Pechod; Megis, 1. Wneud o hono y fath Ymrafel a Gwahaniaeth rhwng Duw â Dŷn, nad allai ddim ond Gwaed ei Uniganedig Fâb wneuthur jawn ddigonol am ei Euogrwydd anoddefol ef. 2. Ei fod yn dwyn gyd ag ef y fath atgasaf o aniolchgarwch, am ei wneuthur yn erbyn ein Tâd nefol, yn yr hwn yr ydym ni yn byw, yn fymud, ac yn bôd. 3. Nad yw y Cyd-ddilyniad o hono ddim llai na Dinistr tragywyddol, trwy fod Digofaint Duw wedi ei ddatguddio o'r nêf, yn erbyn holl anedifeiriol Bechaduriaid, ac mai Cyflog Pechod yw Marwolaeth, nid amserol yn unig onid tragywyddol hefyd.

Oddiwrth y cyfryw Ystyriaethau a'r rhain, y gall yr Edifeiriol gael ei addysgu ymmhellach, fod Gofid am ein pechodau yn Ddyledswydd faith jawn a chystuddiol: Nad rhyw ymsynniad wael, neu Ochenaid ysgafn, neu ychydig Ddagrau, neu'n galw ein hunain yn Bechaduriaid, &c. Ond difrifol Alar, dyfn-ddwys, a chystuddiol yw. Canys a ellir meddwl, y dichon y peth a fwriodd ein Rhieni cyntaf allan o Baradwys; ac wedi hynny a ddug Fâb Duw i lawr o'r Nêf, ac a'i rhoddodd yn y diwedd i'r fâth Farwolaeth grëulon wradwyddus, gael yn awr ei dynnu ymmaith a'g un unig Ddeigr neu Ochenaid? neu dybied, y dichon y fath Aniolchgarwch brwnt, ac yw gwrthryfelu yn erbyn Arglwydd y Gogoniant

goniant, yr hwn sy'n rhoddi ini bob peth oll, gael ei bardynu trwy ryw wael Ymddarost-yngiad? Neu y dichon ychydig Sorriant, ac ymddangosiad o Alar oddiallan wreuthur cwbl-jawn am y peth sy'n haeddu Poenau uffern.

A m hynny y mae'n canlyn gwir Edifeirwch bob amser Ofid dwfn a chystuddiol; y fath Ofid ag a wnâ'r Galon yn Ddrylliau, ac a'n gwnâ mo'r anghymmudlon i Bechod, ac y dewisem farw yn hytrach na byw ynddo ef. Canys felly y gosodir allan wîr Edifeirwch yn yr ysgrythur drwy'r fath ddwysaf o Alar a'r Gofidiau chwerwaf; megis Wylo yn ddwys ac yn chwerw; Wylo nôs a dydd, Edifarhâu mewn Llŵch a lludw, a gwisgo Sachliain, ym-prydio, a Gweddio, &c. Meddai Dafydd ddu-wiol; Crymmwyd, a darostyngwyd fi yn ddir-fawr, beunydd yr ydwyf yn myned yn alarus; A hynny o herwydd synghamweddau, y rhai a aethant dros fy mhen, ac megis Baich trwm, a ydynt ry-drwm i mi. *Psal. 3 8. 4. 6.* Ac *Epbraim* a alleu ddywedyd fel hyn, *Wedi imi ddychwelyd mi a Edifarbeais; ac wedi imi wybod mi a darewais fy morddwyd: Myfi a gywilyddi-wyd, ac a w'radwyddwyd befyd, am i mi ddwyn gwaith fy jeuenlid.* *Jerem. 31. 19.*

Ac dymma'r jawn priodol a'm Bechod a ddi-sgwil Duw, ac a addawodd efe ei dderbyn, megis *Psal. 51. 17.* *Aberthau Duw ydynt Ys-pryd drylliedig: Calon ddrylliog gystuddiedig, O Dduw, ni ddirmygi.*

2. Y peth nesaf y sydd angenrheidiol mewn gwîr-Edifeirwch, yw Cyffes o'n Pechodau, yr hyn sy'n naturiol yn dilyn y llall; Oblegid o's bydd dyn yn ddwys gystuddiol gan Ofid a Gal-ar am ei bechodau, bydd yn ddâ ganddo gael ei wared oddiwrthynt, a'r ffordd i hyn, yw eu cyfaddef hwy yn oftyngedig wrth Ddaw, yr hwn a addawodd faddeu i ni os gwnawn ni felly. *Dywedais, Cyffesaf yn fy erbyn fy bun fy anwireddau i'r Arglwydd; Medd y Psalmist, a thi a faddeuast anwiredd fy mbechod. Psal. 32. 5. Felly Dibar. 28. 13. ac i Joan. 1. 9. Os cyfaddefwn ein Pechodau, ffyddlon yw Duw a chyfiawn, fel y maddewo ini ein pechodau, ac yn glanhâo oddi wrth bob angbyfiawnder. Felly y dychwelai y Mâb afradlon at ei Dâd â Chyfadd-efiad oftyngedig o'i Anheilyngdoâ, ac a dder-byniwyd i Ffafr eilwaith. Luc. 15. 18, 19.*

A c o herwydd fod ein Pechodau cyn am-led â gwâllt ein pennau, o rifedi, neu'r Tywod a'r lan y môr, ac agos mo'r amryw hefyd yn eu Rhŷw a'u Rhifedi; D'lau y rhaid i'n Cyffes fod yn Ddyled-swydd ehang jawn, ac yn gofyn y gofal dighlinaf a'r ymholiad fanylaf o honom ein hunain. *Canys prwy a ddicbon ddeall ei Gam-weddau? medd Dafydd, Glanhâ fi oddiwrth fy meiau cuddiedig.*

DYLAI'R Edifeiriol, gan hynny, gael ei rybyddio ar fod ei Gyffes cyn fanyled ac y gallo; gan mae pa manylaf a neillduolaf a fo'r Gyffes, bid siccr mai cywiraf a diogelaf yw'r Edifeir-wch. Ac

Ac nid yn unig wrth Dduw, onid wrth Ddyn hefyd, mewn llawer o achosion, y mae'n Cyffes yn ddyledus: Canys felly y gorchymynnir i ni yn eglur gan St. Jaco. *Gyffesu ein Gamweddau barw i'w gilydd.* Pen. 5. 16. Ac ni a welwn fod juddewon a Christianogion hefyd yn dechreu eu Hedifeirwch yn y modd yma. Megis pan ymchwelwyd Jerusalem, a holl Judea, a'r holl wlad o amgylch yr jorrdonen trwy Bregethiad Joan Fedyddiwr, fe a ddywed y Text, *Fyned o bonynt bwy allan atto ef, a'u bedyddio ganddo yn yr Jorrdonen, gan gyffesu eu pechodau.* Matth. 3. 5. Felly y Groegwyr a'r Juddewon o Ephesus, y rhai a drowyd trwy Bregethiad St. Paul, a dderbyniwyd i'r Eglwys, trwy Gyfaddefiad o'u pechodau, a Mynegiad o'u gweitbredoedd. Act. 19. 18.

Ac dymma'r Dyftiolaeth orau a ddichon un dyn ei roi o'i Ostyngieddrwydd diragrith a'i Ymchweliad, pan fo ef fel hyn yn ei farnu ac yn ei gondemnio ei hun, ac yn rhoddi Gogoniant i Dduw, megis ei gelwir yn hyfysol felly yn Achos Achan. *Josua. 7. 19.* Trwy gyfaddef ein Pechodau yn y modd hwn, yr ym yn lladd yn llwyr bob Gwreiddin Balchder, ac yn cydnabod Cyfiawnder Duw yn ein cospi: A thrwy ein barnu ein hunain fel hyn ymma, yr ym yn rhagflaenu digllonach Farn Duw yn ôl hyn; *Canys pe jaw'n farnem ni ein hunain, chwedl St. Paul, 1 Cor. 11. 31.* Ni'n bernid gan yr Arglwydd.

Dylai'r

Dylai'r Edifeiriol gan hynny gael ei a ddysgu, am y Pechodau hynny a font yn gofyn Jawn neillduol a Dywygiad, y dylid eu cyfadd-ef wrth y neb y gwnaed y Cam ag ef, ac attalu Jawn iddo. * Lle y bo rhyw Anghyfleustrau dirfawr (lle ni's gall fod Anrhydedd i Dduw, na Budd i ddyn oddiwrtho) neu ammhossibl-rwydd o'i wneuthur, (megis trwy Farwolaeth neu Absennoldeb y Parti, &c.) Rhaid Cyffesu a gwneuthur Jawn yn y môdd callaf, ac i'r fawl a bo gymmwylaf yn perthyn. * Mai cymmwy-saf un, (yn anad neb arall) i Gyffesu iddo, ar yr Achos hwn, ac ar bob Achosion eraill a fo yn ei gofyn, yw'r Gweinidog, trwy bwy un y mae'r Edifeiriol i dderbyn y mawr Leshad o Ollyngdod, a Sacrament Corph a Gwaed ein Harglwydd. * Y dylau bob pechodau anafus (tanbaid) a'r cyfryw ag a fo'n faich i'r Gydwybod, ym marn Rheswm a Chrefydd, gael eu Cyffesu iddo ef; gan (megis y mae'n Phsygywr Eneidiau) na wyr ef pa fodd i jawn ddiwallu eu Hangenrheidiau, o's ni fynega dynion eu cyflwr iddo ef. (a)

Er ychwaneg o Annogaeth gan hynny i Ddyledswydd mo'r angenrheidiol, bid i'r Clâf edi-

(a) Si tacuerit qui percussus est, & non egerit pœnitentiam nec vulnus suum Frati & Magistro voluerit confiteri; Magister qui linguam habet ad curandum, facile ei prodesse non poterit. Si enim erubescat ægrotus vulnus medico confiteri quod ignorat, medicina non curat. St. Hieron. ad cap. 10. Eccles.

feiriol

feiriol gael ei wneud yn synniol o uchel-Freintiau ac Awdurdod y Swydd Offeiriadol. * Wneuthur o Dduw ei Weinidogion yn Oruchwiliwyr, ac yn Gyhoeddwyr o Faddeuant pechodau yn ei Enw ef, trwy orchymmyn iddynt Selau Sacramentawl yr Efengyl, a thrwy yr Awdurdod o Ollyngdod a gyfrannwyd i'w Swydd gyffegredig hwy. * Mai o ran y perwyl hwn y gelwir hwy yn Weinidogion y Cymmod, ac y gorchymynnir iddynt adgyweirio y cyfrywtai ag a oddiweddir ar Fai, ac ar y medr hwnnw y maent yn dyfod i gynnig eu Gwasanaeth, i'w cymmodi nhwy â Duw, ond bod iddynt gael jawn a chyflawn wybodaeth o Gyflwr eu Heneidiau hwynt.

Ac er nad ydys yn cymmell hyn yma ar yr Edifeiriol, etto o's efe a guddia ei bechodau, ni lwydda efe (chwedl y gŵr doeth) Eithr bydd rhaid iddo ar fyrr ymddangos oflaen Barnwr mawr dynion ac Angylion; ac yna y bydd llawer mwy chwithdod a chywilydd ar ei Enaid ef, ei weled ymmhlith Angylion y Goleuni a gweithredoedd y Tywyllwch o'i amgylch, na phe buaseu efe'n cyfaddef yn fiau ac yn rhwydd ei Bechodau wrth Dduw, yngwydd yr hwn a ddanfonodd Duw i'w jachâu ef. * Na all fod un Rhefwm jawn yn erbyn gwneuthur hyn, ond y fy'n deiliaw oddiwrth Gŵg a Gwaed, oddiwrth Bechodau a Gwendid, i ba rai y mae Cyffes yn wir Elyn, ac am hynny a ddylai gael yn rhwyddach ei chroesawu gan bob gwir edifeiriol Bechadur, &c. (b)

3. Y

(b) Ddrych. *Esgob Taylor*, Am Farw-Sanctaid.

3. Y Trydydd peth y fy angenrheidiol mewn gwîr Edifeirwch, yw Ffieiddiad ddiragrith o'n Pechodau ac ymwrthodiad â hwynt, ac ymchweliad at yr Arglwydd ein Duw a'n holl Galonnau.

CANYS felly y gwelwn ni hwynt yn eglur wedi eu cyffylltu ynghyd gan St. Paul, lle y mae efe'n siarsio y rhai, trwy Weledigaeth, yr anfonafid ef i'w Troi, i newid eu Meddyliau, ac i ymchwelyd at Dduw, a gwneuthur Gweithredoedd addas i Edifeirwch. Act. 26. 20. Ac ychydig ymlaen y dywed efe, ei fod wedi ei ddanfôn i egoryd eu llygaid, ac i'w Troi brwy o Dywyllwch i Oleuni, ac o feddiant Satan at Dduw, fel y derbynient faddeuant pechodau. Gw. 18. Ac ni a gawn weled bob amser, pan y gorchymynnir ini beidio â gwneuthur drwg, mai ar fedr fod ini wneuthur yr hyn fydd ddâ y bydd hynny.

RHAID i'r Editeiriol gan hynny gael eirbyddio, nid yn unig i Gyffesu ei Bechodau, ac i fod yn ddrwg ganddo o'u plegid, ond i ymwrthod â hwynt hefyd. Canys bwnnw yn unig, a addeffo ei Bechodau, ac a'u gadawo, a gaiff Dru-garedd Dihar. 28. 13. Ac nid digon i'r Ymwrthodiad yma fod dros yr amser presennol yn unig, tra y parhâo ei Glefyd, neu dros wythnos, dros fis, neu dros Flwyddyn, ond dros ei holl Fywyd, bid cyhyd ac y mynno, yr hyn yw,

4. Y Peth olaf a ofynnir mewn gwîr Edifeirwch, sef, Dyfal-barhâd ammyneddgar yn gwneuthur Dawni hyd ddiwedd ein Hoes. Canys felly

felly y mae'n Jachawdwr bendigedig yn ein Sicerhau ni, mai'r neb a barhâo hyd y diwedd, hwnnw a fydd cadwedig : Felly y mae Yspryd Duw yn tyftiolaethu, o'tbyn neb yn ei ôl, nad yw ei Enaid ef yn ymfodloni ynddo. Heb. 10. 38. O herwydd pa achos hefyd y dywedir ein bod ni yn Gyfrannogion o Grist, o's daliwn ni Ddechreuad ein Hyder yn siccr byd y diwedd. Heb. 3. 14. Ond nid yn amgen : Canys efe'n unig, yr hwn a orchfygo, ac a gadwo ei weithredoedd hyd y diwedd, a addawodd ein Jachawdwr ei wobrwyo. Dat. 2. 26. O herwydd hyn y gelwir ein Crefydd ni yn Filwriaeth wastadol, a bod yn rhaid ini gyrchu yn wastadol at y Nôd am Gamp ein huchel Alwedigaeth, gyd a'r Apostol, rhag ini fod yn ôl o'r Gwobr.

A hyn a wnâ i Edifeirwch Gwely Angau gael ei chytrif yn gyfiawn gan yr holl Ddifeinwyr mo'r llawn o Enbydrwydd ; cyfryw ag na all neb a'i hoedo hyd y pryd hynny, hyderu arni a'g un mât a'r ddiogel Sicerwydd. Canys er môr Edifeiriol y tebygyd bod dŷn, yn nydd ei Ymweliad, etto nid oes ond Duw yn unig a'wyr, a yw ei Edifeirwch ef yn gywir a'i na bo ; gan nad oes dim mwy arferol na bod i'r rhai a ddangosasant yr Arwyddion mwyaf o Edifeirwch barhâus, ar eu claf-Wely, abergof eu Harddunedau a'u Haddewidion o Wellhâd, pan unwaith y symmudai Duw ei Farnedigaeth, a'i hadferu i'w cynnefin jechyd. A digwyddo iddynt yn ôl i ir Ddibareb, fel y dywed St. Petr, *Y ci a ymchwelodd at ei chwydfa ei hun, a'r Hwch wedi ei golchi*

chi i'w bymdreiglfa yn y Dom. 2 Pet. 2. 22.

G A N hynny, bid i'r Clâf edifeiriol gael ei rybyddio'n fynych o hyn; * Nad edrychir ar ddim megis gwîr-Edifeirwch, ond a fo'n deilliaw oddiwrth lawn-Fwriad effeithiaw! a'r a ddiweddo mewn Buchedd dduwiol. * Am hynny y dylai gymmeryd mawr ofal, na bo ei Edifeirwch yn unig yn Effaith o'i Berigl presennol, ond iddi fod yn barhaus ac yn gywir, trwy ddwyn Ffrwythau addas i Edifeirwch, o's Duw a wêl yn ddâ o'i Drugaredd ei brofi ef trwy Einioes hwy.

O N D yma mae'n beth yw ofni yn fawr, arôl ei Egni eithaf i ddwyn dynion i'w hadnabod eu hunain, ac i wîr edifarhau am eu pechodau, na ddigwydd i'r Eglwyswr ond ychydig Annogiad a Chyffur; Canys os edrychwn ni ar ddull y byd o'n hamgylch, ni a gawn weled y rhan fwyaf o ddynion yn aruthr o'r anystyriol, a chanddynt Gydwybod ferriedig, ac yn anwybodus aruthr o'u Cyflwr, am a berthyn i fyd arall, wedi eu llygru gan ddull ac Arferion drygionus y byd, yn chwannog i'w hesgufodi eu hunain, ac i ymfodloni â rhyw Addefriad brin a Chyffes gyffredinol o'u pechodau; megis eitaered y cymmelloch hwynt, i Addef eu pechodau, odid y cewch chwi glywaid dim ychwaneg na hyn ganddynt, *Sef, Na'i bod yn Bechaduriaid, ac megis y mae gan barwb ei wendid, felly y mae gyd â nbwythau; Ond, i Dduw y byddo'r Diolco, ni wnaethant hwy Gam a neb, eithr eu bod mewn Cariad*

C

perffaith

perffaith a'r holl fyd: Ac te allai y dywedant i chwi, na'd ydynt brwy na Tbyngwyr, na Godinebwyr, na Gwrtbryfelwyr, &c. Ond etto, Duw a faddeuo iddynt, rhaid iddynt addef eu bod, yn gyffredinol, yn Bechaduriaid, &c, Ac o's gellwch egor eu calonau hyd yma, edrychir ar hyn yn ddigonol: myned ddim pellach, a fyddu wneud rhan Cyhuddwr, ac nid Cyfaill.

OND y peth fy etto yn waeth, y mae bagad o bobl wedi dilyn Cwrs pechod cyhyd, a'i fod trwy gynneindra, wedi dyfod i fod yn naturiol ac yn angenrhaid iddynt, ac nad oes ganddynt ddim Gofid-cydwybod o'i blegid, ond a'u tybiant eu hunain mewn Cyfiwr diogel lawer gwaith, pan font yn sefyll ar Fîn Colledigaeth. Hyn sy'n digwydd yn y pechodau hynny o Feddwod athrythyllwch, a segurud, Camdreilio'r Sabboth, ofer-gellwair, a dywedyd celwydd, a Chablu ar craill; ar cyffelyb Feiau nad ydyw Cyfreithiau dynol yn crassu arnynt nag yn eu cospi, ond yn hytrach y bo Dull cyffredinol ac Arferion drygionus y byd yn eu cynnal ar eu traed ac yn eu Swccrio.

YN y cyffelyb Achosion a'r rhain rhaid i'r Athraw ysprydol wneuthur ei oreu i ddeffroi eu Cydwybodaau hwy, trwy y Moddion sy'n canlyn.

Rhesymau a Dull-o-Ymddiddan cyffredinol, mewn ffordd o Ystyriaeth, i ddeffroi Cydwybod swith ansynniol, a'r Pechadur diosaf.

1. A c yma bid i'r Gweinidog wneud ei oreu i gyffroi ei Gydwybod ef, trwy ddangos lldo.

* **MAI** stâd o Dduwiolder bucheddol a manylaidd dros ben yw Christiannogrwydd :

* **FOD** yr Addewidion o'r Nêf yn gymmaint, nad yw rhesymmol feddwl, y gall ychydig Lâfur, a rhyw Ddyledswydd wael, ei hynnill hi i ni. * **DDARFOD** i rai Pobl, a'r ôl byw'n fanylaidd dros lawer o flynyddoedd o'r untu, fyned ynghyfyrgol o'r diwedd trwy ryw Bechod annwyl-gu ac heb ddal fulw arno ; megis Rhagrith ddirgel, neu Falchder cêl, neu Draha, neu Genfigen, neu Falais, neu'r cyffelyb : mai llai o lawer gan hynny y gallwn ni ddisgwil cymmaint Cyfran o Ddedwyddyd. y rhai ni by ein Buchedd oll onid Enciliad neu Gyfeiliornad gyfas barhaus oddiwrth uniawn a manylaidd Gyfreithiau Duw. * **MAC**'r Dynion duwiol crefyddol fy' bob amser swyaf petrusol ac amheus, ac nad yw bod yn ddideimlad yn Arwydd o Fywyd, ond o Farwolaeth. * **NA** chai yr hyn a elwir ac a gyfrifir yn Fuchedd crefyddol, yn yr oes hon, ei cyfrif yn nyddiau'r Apostolion a'r Prif-Gristianogion ond difrawaidd ac oerdd, a gwarthus weithiau ; * **WEDI** y gwneidom ni oran a'r y gallom, nad yw ein holl Gyfiawnderau ni ond megis brattiau budron, ac nad allwn ni fyth wneuthur gormod tu ag at wneud ein Galwedigaeth a'n Hetholedigaeth yn siccr. * **Y** dylai bob dyn dalonus fod yn amheus o hono ei hun, gan ofni'r gwaetha, fel y bai iddo ddarparu

at y gorau. * Fod yn ôd St. Paul ei hun, ac amryw Seintiau enwog eraill, weithiau yn ofn i'n fawr fod yn ôl o ardderchog Gamp eu huchel Alwedigaeth : * Fod yn gorchymmyn ini Weithio allan ein jechydwriaeth ein hunain trwy ofn â Dychryn ; Yn gymmaint ag y cawn ni ein galw i Gyfrif, nid yn unig am ein Geiriau a'n Gweithredoedd pechadurus, ond am ein Meddyliau hefyd : Ac o's cadwn ni holl Orchymynnion Duw, ac etto a ballwn mewn un Pwngc, (*b. y. o'n gwirfodd*) ein bod ni yn euog o'r cwbl, *Jaco*, 2, 10, * Na ddichon neb o honom ni ddeall ei Gamweddau, gan fod y Fuchedd orau yn llawn o Frychau aneirif, ac Anafau yngolwg Duw, er tecced yr ymddangoso o flaen dynion : * Na ddylai neb farnu o Gyflwr ei Fnaid yn ôl y Gair a roddo'r byd iddo ; gan fod llawer jawn o bobl yn myned i Uffern, ar a tuant fyw mewn Cymmeriad ddâ yma ; a llawer jawn ar y llaw arall yn myned i'r Nêf, ar a gawfant eu llwytho â Gogain ac a Gwaradwydd yma : * Fod Gorchwyl Crefydd yn Waith llawn o anhawstra, Profiadau a Phrofedigaethau : Fod llawer wedi eu galw, ond ychydig wedi eu dewis : * Mai cyfyng yw'r Porth, a chûl yw'r ffordd fydd yn orwain i'r Bywyd, ac mai ychydig yw y rhai fydd yn ei chael hi : Ac yn ddiweddas, * Mai o's braidd y bydd y rhai cyfiawn, eu hunain, yn gadwedig, na fydd un lle i'r anuwiola'r Pechadur i ymddangos ond hwnnw o Synnedigaeth a Dychryn.

T R W Y y rhai hyn ar cyffelyb Annogiadau i
 jawr

jawn Ystyriaeth, y bydd rhaid i'r Gweinidog ddeffroi y Pechadur diosol, a'i ddwyn i edifar-hâu a chyffesu ei Bechodau ; Ac o's o hono ei hun, neu trwy'r Moddion hyn, y dygir y Clâf i jawn wybodaeth o'i Gyflwr ; Yna.

2. **ELED** y Gweinidog rhagddo i'w gynhorthwyo i jawn ddirnad Rhifedi ei Bechodau, fef *y. b.* yr amryw fathau o honynt, a'r amrafael ffyrdd o wyrddroi Gorchymynnion Duw. Gwnaed iddo ddeall modd y mae pob pechod yn fwy neu'n llai yn ôl yr amryw Amgylchiadau o honaw ; megis trwy Gryfder neu Waelder y Brofedigaeth, y Rhwystr a bair i eraill, yr Ammharch y mae'n ei wneud i Grefydd, y Sarrhâd a ddygo gyd ag ef, i'r sawl y bo yn ddigyrwng yn perthyn iddynt, y Graddau o Hyddra a Digwylydd-dra, y Dewisiad yn ei wneuthur, y Parhâd ynddo, y Drael, yr Awydd iddo, ar Cynnefindra ag ef, &c.

3. **BID** i'r Clâf yn yr ymholiad o'i Gydwybod, a Chyfaddefiad o'i Bechodau, gael ei rybyddio'n ofalus i ystyried y pechodau hynny, nas condemnir monynt yn unlle onid yn Llŷs Cydwybod. Canys y mae gan y Cythraul lawer o Ddyfeisiau i geisio ein dallu, a chuddio ein pechodau rhagom, ac i geisio ein cymmodi ni a hwynt, a pheri i ni eu terchi, megis trwy Ymarfer gyffredinol rhai eraill, a Cham-dŷb y byd o honynt. Megis, 1. Llawer o Bechodau ymmarn dynion a gyfrifir yn barchus megis ; Pwyntio maes, talu drwg am ddrwg, a dyrnod am ddyr-

C 3

nod,

nod, &c. Yspeilio â Llynges a'r Fôr, neu
 rythro a'r Wlad yn anghyfiawn trwy Nerth
 Arfau, &c. 2. Eraill a debygiad fod ganddynt
 Achles y Gyfraith, megis Ufuriaeth neu Lôg
 anghymmefurol; yr hyn, gan fod yn ei chynnwys
 ymmhob Gwlad, y mae Dynion yn chwannog
 i redeg iddi, ar bob achosion; heb ystyried fod
 y cyfryw, pan nis cedwir o fewn ei lwfiedig Der-
 fynau yn Bechod diammheuol. 3. Rhai pethau
 sydd na's gwaherddir gan Gyfraith ddynol, me-
 gis dywedyd celwydd mewn ymddiddan cyffred-
 in, gwatwot, mingammu, anghymmhedrol ym-
 borth, aniolchgarwch, gwerthu'n rhy-ddrûd,
 myned dros eraill a'u fionmi mewn Ammodau
 a Bargeinion, Cribddeilio a chymmeryd Mant-
 ais o Anghenion neu Anwybodaeth rhai eraill,
 taer annog ac arwain rhai eraill i amryw achos-
 sion o Bechod, megis Anghymmhedrolder, Bal-
 chder, a Swydd-ymgais, &c. Pa bethau oll
 ydynt yn dallu'r Deall yn rhyfeddol ac yn
 rhwydo serchau dynion pechadurus, ac yn eu
 tywyfio i aneirif o Faglau Satan, y rhai ni wydd-
 ant oddiwrthynt. 4. Rhai eraill ni thybiant
 eu bod yn'pechu yn erbyn Duw, o bydd y Gy-
 fraith wedi cymmeryd meddiant o'u Cyrph: a
 llawer, wedi eu Carcharu am Ddylêd, a'u tybi-
 ant eu hunain yn rhyddion oddiwrth dalu; a
 chan eu bod yn dwyn y Gôsp, nad ynt yn dy-
 lu dim am y Sarrhâd a'r anufudd-dod. 5. Rhai
 pechodau ni chyfrisir yn haeddu dal fulw arnynt,
 eithr a ânt dan yr Enw o bechodau o wendid,
 neu Freuolder ddiochel, megis, meddyliau ofer,
 Geiriau ysmala, Gloddesta, Drengdra, Digllon-
 der,

der, a holl Effeithiau drwg-Gymdeithas. 6. Yn ddiweddaf, mae llawer o bethau na chyfrifir yn Bechodau monynt; megis, Camwarrio ein hamfer. Dyddiau a Misgedd cyfan mewn dilea neu ammhertthynol Orchwylion, hir-ddal wrth Chwareuddiaeth, ennill Arian dynion yn ormodol, camfarnu Gweithredoedd dynion, bod yn rhodresgar, arfer geiriau dichellgar dau-ddcall wrth brynu a gwerthu, Anweddeidd-dra ar air neu Ymddygiad, dywedyd gwir a ellid (ac a ddylid) ei gelu, a gwneuthur daioni i Ddibenion drwg, a'r cyffelyb.

DYMA rai o'r Dyfeisiau a'r Dichellion y mae'r Cythraul yneu harferu i geisio cadw dynion yn y Tywyllwch, ac yn anghydnabyddus a'u Cyflwr eu hunain, trwy eu dallu â Cham-Dyb, Dull, ac Arferion cyffredinol y byd; (Trwy weled fod rhai Beiau yn cael eu cynnwys, ac yn diange yn ddigerydd, neu (ysgatfeydd) â'g ychydig Benyd amferol;) neu ynteu â Rhagfarn, neu Anwybodaeth â Gwendid, â Barn gyfeiliornus.

YN yr holl Achosion hyn gan hynny, bid y gweinidog yn dra-ymofyngar a gofalus na bo i'r fath Siommedigaethau a'r rhain gael y maes ar y Dyn claf; eithr fod i'r pethau a ddiangasant heb ddal fulw arnynt o'r blaen, gael yn awr eu datguddio, a myned tan un-iawn Farn ddwys, ddiuedd, duwiol Alar a Chondemniad.

4. A'r hyn y gallor anghwanegu, o ran ei gyffelyb berthynasrwydd, Bortreud gyffredinol o'n Diffygion, neu Esgeulustiad o'n Dyledswydd: Oran yn hyn y gellir gweled y naill hanner, o's nid y Rhan fwyaf o'n Gwendid ni; ac etto a ydynt mewn llawer o ffyrdd yn annirnadwy; am na chadwyd ein Cydwybodau yn dyner, ac yn synniol o honynt. Ond pwy bynnag a fwrio Olwg dros ei Gyfrifon, (a hynny ond yn ysgafn) a genfydd yn fuan, ddarffod iddo adel heb wneuthur gynnifer o bethau, gan mwyaf, a'r a ddylasai efe eu gwneuthur, ag a wnaeth efe o bethau ni ddylaseu efe eu gwneuthur: Megis Esgeulustiad o Weddi gyhoedd neu ddirgel, o ddarllen yr Ysgrythyrau, o Addysgu ei Deulu, neu y rhai a fo dan ei Ofal ef, yn Egwyddorion Crefydd: Bod heb guro i lawr bechod, a'i rwystro hyd lle y galleu, (yn enwedig o's oedd un ag Awdurdod ganddo.) Bod heb geisio Adbrynu'r amser, a chynnyddu mewn Grâs, a gwneud yr holl ddaioni a'r a allai efe yn ei Genhedl: Mynych Esgeulustiad o'r Ddyledswydd fawr o Gariad perffaith yn ymwelad a'r Clâf, yn diwallu'r anghenog, ac yn diddanu'r cystuddiol: Diffyg a Ufuddod a dyledus Barch i Uchafiaid, Rhieni a Llywiawdwyr Gwledig ac Eglwysig: Gwneuthur Gwaith Duw yn esgeulus, neu heb ymddwyn â'r fâth Burdeb, Gofal, a Manyldra ag a weddai ac a oedd ddyledus arno yn y Cyflwr y gosodaseu Rhagluniaeth Duw ef ynddo.

5. Mewn perthynas i'r Pechodau hynny a
wnair

Wnair yn erbyn Dyn, ac felly fydd raid eu cyfaddef wrth ddyn yn bennodol, Dylai'r Gweinidog rybyddio'r Clâf, na thwylo mo hono ei hun trwy Gyffes hannerog, gan na's, gall yn y cyfryw achos, gael ei ryddhâu ynghyfrifon yr Hollalluog, a'g jawn hannerog. Nid megis pe bai i fanwl chwilio ac ymofyn ar ôl pob Amgylchiad neillduol o Amser, Môdd a Llé, neu Henwau y dynion a fy gydsynniol a'r pechodau hynny, neu eu gwnaethwyd i'w herbyn, (Oblegid hyn a fyddau Rodres ddisail ac anweddaidd) Ond yn unig i ddangos iddo, na's gall ef e gael jawn Siccrwydd o'i Bardwn, onid yw efe ewyllysgar i wneuthur jawn a Dywygiad gymmhesurol am bob Sarrhâd a chamwri a wnaeth efe i'w Frodyr; megis er Esampl, o's by efe fyw mewn Gelyniaeth, neu fod rhyngddo Ddigofaint â neb, y dylai wneud ei oreu a'r gael eu Cymmod; o'd yw mewn Dylêd, y dylai wneud ei oreu er ei thalu; neu o gwnaeth ef Gam a neb yn ei Feddiannau neu ei Eirida, y dylai ymegnio i wneuthur Dywygiad gyfattedbol am y naill, a phob Jawn fodlonol am y llall, trwy ymddarostwng i'r sawl a gwnaeth efe i'w erbyn, ac attolygu iddo faddeu iddo ef.

6. O's bydd y Dŷn clâf a Drygair iddo, dylai'r Gweinidog fod yn ofalus, ryw ffordd neu ei gilydd, i'w wneud ef yn synniol o hynny, ac i ddangos Galar ac Edifeirwch effeithiawl o'r achos. A hyn a wnair oreu trwy Amneidion pwyllog, a dirgel ddwyn ar gôf iddo (trwy chweddeua o gwmpas) y pethau y bo'r byd yn

eu dywedyd amdano ef, neu y bo Temptasiwnau ei Alwedigaeth, ysgatfeydd, yn debygol o'i ddarostwng ef iddynt. Neu o's efe di ddeall, trwy'r fath Amnaid ddirgel, rhaid yw ei holi, a gofyn iddo yn eglur a ydyw'r pethau hynny'n bod : Ac hyspysu iddo y Drygair yr ydys yn ei roddi iddo'n gyhoeddus, ac am Demptasiwnau arferolei Alwedigaeth.

A e y mae'n sefyll ar y Gweinidog ddilyn y Cyngor hwn, yn ddi-duedd, heb ofni anfodhâd, ac heb dderbyn wyneb, gyd â symlurwydd mawr a Phwyll, heb ganddo un ystyriaeth arall ger ei fron, namyn cydwybodus Gwplhâd o'i Ddyledswydd, ac jechydwriaeth yr Enaid dan ei siars ef.

7. MAE'N rhaid i'r Gweinidog, yn ang-hwanegol Gwplhâd o'i Ddyled swydd i'r Claf, edrych yn ofalus, na byddo iddo weinheithio iddo ei hun trwy neb ryw Gynneddf ddâ a tyddo llynod ynddo ef. Canys y mae amryw Gynneddfau ynddâ o Ddigwyddiad, ac nid o Feithriad Grefyddol. Y mae rhai yn drugarog wrth y Tlawd o naturiol Dynernwch calon, a'r unrhyw naturiolwch a'u gwnânhwy yn hawdd eu tynny ar gyfeiliorn, ac i gydsynnio â Dynion Gloddestgar, ac â phob Profedigaeth a deflir ar eu ffordd hwy : Eraill ydynt gyfiawn jaww a phŵr i'w Gair â Dynion, ond ni rufiant dorri eu Haddewidion â Duw. Ac amryw Rithiau eraill o Rinweddau fydd, y rhai a ânt am rai cywir yn Nhŷb a Barn y byd, ond nis caer felly, pan

pan eu holer. Ac etto y mae'r cythraul wedi dallu llygaid Pobl yn gymmaint, nad oes fawr o'r rhai a fo rheitia iddynt fedru dirnad hynny, yn deimladwy o'r Dwyll. Herwydd pa ham, y mae'n Ddlêd ar y Gweinidog, yn yr holl Achosion hyn, dynnu ymmaith y Gorchgudd, ac jawn farnu rhwng gwir Rinwedd a'r Rhith neu'r Eulun o honi.

8. **M A E 'N** rhaid i'r Dyn Clâf gael ei holi hefyd ynghylch ei Ffydd, a ydyw efe'n Credu yn ffyddlon, ac a oes ganddo jawn wybodaeth o holl Byngciau y Ffydd Gristianogol, megis eu pennwyd ac a'u casglwyd ynghyd Ynghredo'r Apostolion: Oblegid yr ydys yn gofyn yn ddinam gennym, mewn trefni Jechydwriaeth, fod i ni jawn-Gredu yn gyftal ac jawn-Weithredu. O herwydd pahan dylai'r Gweinidog fod mo'r fawr yn yr Achos hwn, ag yn hwnnw o'r blaen; yn enwedig am a berthyn i bwysfawr a sylfaenol Byngciau ein Ffydd ni.

9. **M E W N** perthynas i'w Gyflwr amferol, rhaid i'r Clâf gael ei rybyddio i wneuthur Llywodraeth am ei ddâ, ac (oni ddartu iddo ei-foes) i wneuthur ei Ewyllys cyn gynted ag y galla. Oblegid o's amendio a wnâ, ni all fod dim Niwe'd yn hyn; eithr o's marw a wnâ bydd yn gonffordd a bodlonrwydd mawr iddo ef. Ac yma Cosier iddo Ddosparthu o bob peth yn ôl manylaf Reol Cyfiawnder, a chyd a'r fath Ofal dyladwy ag a ragflaena bob Cwyn-Cyfraith ac Ymrysonau rhag llaw; ac o's bydd
efe'n.

efe'n gallu, rhybyddier ef hefyd i wneud rhyw Weithred o Drugaredd, er mwyn fynio ar ei Frodyr tlodion.

10. YN holl Drefn ei Ymweliad, bid i'r Gweinidog fynych annog y Dŷn Clâf i Ammynydd, ac i Ymddarostyngiad fendigedig i Ewyllys Duw, ac nag edrycho ar ei Glefyd megis yn deilliaw yn gwbl oddiwrth ail-Achofion, eithr wedi ei ddanton arno gan hylpyfol Ragluniaeth Dduw, er mwyn, amryw Ddibenion doethion a daionus: Megis er Profiad o'i Ffydd ef; Ymarferiad o'i Ammynedd; Yn Gospedigaeth am ei Bechodau; Er Gwellhâd ei fuchedd; neu er Esampl i eraill, y rhai wrth weled ei ddaionus Ymddygiad ef yn nydd ei ymweliad, y gogoneddont eu Tâd yr hwn fydd yn y nefoedd: Neu ynteu, ei fod wedi ei ddanfôn arno ef, er ychwanegu ei Ddedwyddwch yn ôl hyn; er mwyn ei ddyrchafu ef yn uwch mewn Gogoniant yn ôl hyn, po isaf y darostyngwyd ef yma.

11. GWEDI darfod i'r Gweinidog gyflawni ei Ddyledswydd yn y modd hwn, ac i'r Clâf, trwy grefyddol a duwiol Gydfyrfiad i'r Rheolau dywededig uchod, ei wneud ei hun yn addas, fe a all yna, (gan ystyried ei chwyl bresennol) roddi iddo Sacrament Swpper yr Arglwydd. A Dyled y Gweinidog yw, gwahodd rai Cleifion ac a font debyg i farw i'r Sacrament sanctaidd hwn, o's nwy a ddangosant jaw'n Ymfynniad o'u Dyled-fwydd. Ac.

YN

Yn Ddiweddaf, Os y Dyn Clâf yn ufudd ac yn ffyddlon a'i dymuna, a bod gan y Gweinidog lawn Siccrwydd o'i Edifeirwch berffeithlawn ef, fel y gallo 'n ddiogel wneuthur hynny, bid iddo yna ddatgan y Ffurfo Ollyngdod ofodedig yn y Drefn am ymweled a'r Clâf; Yn amgen na fid i neb ryw Hunantoddhâd, neu Daerni, neu Dueddiad serchol beri iddo cymwynasu y Clâf yn hyn. Oblegid er rhoddi o Dduw Awdurdod yspysawl i'w Weinidogion i Ollwng Pechaduriaid, etto nid yw hyn ond dan Ammod, ddarfod iddynt eu cymmwylo eu hunain i'r unrhyw, ym mhob modd yn ôl Cyfreithiau yr hwn y derbyniasant hwy eu Hawdurdod ganddo.

Ac am hynny (medd Dehonglwr dysgedig y Llyfr Gweddi-gyffredin) Rhaid yw bod gan yr Offeiriad lawn Siccrwydd, trwy Edifeirwch, Cyffes, a Duwiolder y Dyn Clâf, fod arno ei heisiau, ei fod yn ei dymuno, a chwedi ei jawnddarparu i'r Ollyngdod Solemn yma, cyn yr arfero ef hi; ac yna y mae nid yn unig yn datgan, ond yn trosglwyddo y Maddeuant hwnaw iddo ef.

Noder, Na ddylai y Sacrament sanctaidd gael ei Ministrio i ddynion llefg ar eu Trangcedigaeth, pryd nas gallant arfer eu Rhefwm, i Gyd-uno a'r Gweinidog yn y Ministriad o'r unrhyw. Canys nid yw y Sacramentau yn gweithredu o honynt eu hunain, ond megis eu gwneir yn effeithiawl trwy Gydsynniad, Ewyllys

llys, Arferiad grefyddol, a Duwiolder y sawl
a'u derbynio. Ac am hynny, dylai Blant,
a Phobl wirion, a'r rhai a font o'u Hwyl, a't
sawl y byddo eu Clefyd a'u Dolur wedi eu
gwneuthur yn anlynniol ac heb ganddynt yr
arfer o'u Rhefwm, gael eu cymmorth trwy
Weddiau defosiwnawl yn unig: Canys hwy a
a allant dyccio ynôd dros yr absennol, a thros
Elynion, a thros y rheini oll ar na fo'nt yn Cyd-
uno ynddynt,

Noder befyd, Mawr Achosion angenrhaidd,
lle ni's gall y Sacrament gael yn gyflwr ei fini-
strio, galler rhybyddio'r Clâf i'w dderbyn yn
Ylprydol, sef, trwy fyfyrion ar yr Arwyddion
o Gorph â Gwaed Christ, yn ei Feddwl, a thr-
wy eu cymmwylo attô ei hun, gyd â'r unrhyw
Baratoad o Ffydd ac Edifeirwch, a phe baent
yn wirddiau yn bresennol. Canys nid oes mo'r
amheu na bydd i Dduw, (yn yr achos hwn,) *yr hwn sy'n ystyried pob peth yn y môdd cy-
fiawnaf, ac sy'n edrych yn bennaf ar Ddiragri-
thrwydd ein Calonau a'n Bwriadau ni, eisgu-
sodi Absennoldeb yr Arwydd gweledig oddi-
allan, pan mai Anghenrhaidd, ac nid Dibristad,
neu Esgeulustra, yw'r achos o hynny.*

DOSPARTH. IV.

*Am gymmbwysiad Meddyginiaethau Ysprydol at
Ofnau anghymmbedrol ac Ymollyngiadau'r
Claf.*

YMAE 'N digwydd weithiau fôd Dynion daionus, yn enwedig y rhai a fyddo a Chydwobodau tyner ganddynt, na allant oddef y Pechod lleiaf, trwy hir-ddilyn Buchedd rasol, a gwaftadol Wiliadwriaeth ar eu ffyrdd, a chwaraânt eu part yn rhy-bell, trwy droi eu Tynnerwch yn Betrusder, ac a fyddant rŷ-Athrifft ac Amheus ynghylch eu Cyflwr tragywyddol yn ôl hyn. Yn y cytryw Achos, bid i'r Gweinidog ddangos iddynt, mae hwnnw sydd Eiddigus o hono ei hun, sydd yn y Cyflwr diogelaf bob amser: Nad yw bod un yn ofni ar ei Welŷ-Angau, ond y peth sy'n digwydd gan mwyaf, i bob dyn ystyriol, ac mai bod heb ofni dim y pryd hynny, sydd Happusrwydd godidog, neu Ryfyg peryglus.

EITHR i ostegu anghymmhesurwydd ofn, dyger a'r gôf iddo Ammodau'r Esengyl; • Mai Cyfammod o Râs â Thrugaredd i bawb ydyw; • Ddyfod Crist Jesu i'r byd i jachâu Pechaduriaid; • Ei fod yn Gyfryngwr gwaftadol iot yn y Nef, a pheunydd yn Eiriol ar ei Ddrosom ni; • Fod holl Lŷ y Nef yn llawenyachu am Droad Pechadur; • Fod yr Angylion wedi

wedi eu hordeinio gan Dduw, yn Olygwyr a' nom yn erbyn pob Ymgyrch gelymol a Phrofedigaethau. * Fod rhagor-Raddau o Ogoniant yn y Nêf, megis o's ni chyrhaeddwn ni y rhai mwyaf, y gallwn ni etto obeithio, na ddeuwn ni yn ôl o rai a fo llai. * Ddarfod i Dduw addaw gwrando Gweddiau'r rhai Cyfiawn dros ei weision. * Iddo ordeinio Grâdd neillduol o Ddynion yn ei Eglwys dros fyth, i gyfrannu Maddeuant i Bechaduriaid edifeiriol. * Fod Duw yn Llafurio gyd â ni drwy ei Yspryd, ac megis yn deisyf arnom dros Grist a'r ini gymmodi a'g ef. 2 Cor. 5. 20. Ac o'i holl Briodoliaethau, na'd yw efe 'n ymogoneddu yn yr un yn gymmaint a'g yn y rheini o Drugaredd â Maddeuant. * Ein bod ni gan hynny yn gwneud Anghyfiawnder â Thâd y Trugareddau, o croesawn ni y fath Feddyliau amheus a drwg-dybus o hono ef. * Fod Duw yn galw arnom ni i faddeu i'n Brawd hyd yn negnwaith a thrugain leithwaith, ac etto nad yw hyn ei gyd ond fel pertaem ni'n maddeu Can-ceiniog er ei fwyn ef fydd yn maddeu ini Ddengmil o Dalantau. Ac od ydys gan hynny yn gorchymmyn ini ddangos y fath Faddeu garwch cyffredinol, nid yw ond er mwyn ein cefnogi i ymddiried ym'mwy helaethlawn Drugaredd Dduw.

T R W Y 'R Ystyriaethau hyn a'r cyffelyb, y bydd i'r Gweinidog gynnal i fynu Ysprydoedd palledig gwyr dâ dan eu Tristwch diachos. Ond gan fod amryw Gyflwrau eraill gogyffelyb i hwn,

hwn, y rhai y cyferfydd y Physygywr Ysrydol â hwynt yn ymweled a'i Gymmydogion, yn ehwedig y rhai a font o Ddull-Naturiaeth Athrist : Ni fyddau amherthynasol ddal fulw yma ar y rhai pennaf o honynt, ynghyd â'r Ymwared rhagddynt.

Ystyriaethau i'w cynnig i rai a fo mewn Blinder meddwl neu Dystwch Grefyddol.

I. Y MAE rhai Pobl gwir-Grefyddol tan ymfyniaeth drist eu bod allan o Ffafr Duw, o ran eu bod yn gweled eu Duwiolder yn fynych jawn yn oeraidd, eu Gweddiau yn llawn o Drawsfeddyliau, a'u Difyrrwch mewn pethau ysprydol, heb fod yn gymmaint nac mo'r barhaus, ac yw eu Hoffder a'u Bodlonrwydd mewn pethau bydol.

YR awron i'r cyfryw rai ac a wnaethant Grefydd yn Orchwyl pennaf eu Bywyd, ac a fyant ddiwyd i wrthwynebu y Trawsfeddyliau hynny y maent yn cwyno rhagddynt, ac i ennyn eu Heneidiau â Chariad a Thraferdd dduwiol hyd lle gallent, y gellir dangos, * Fod y rhagor Raddau o Serch â pha rai y mae Dynion yn gwafanaethu Duw yn deilliaw 'n fynych jawn oddiwrth Ansfawdd naturiol eu Cyrph, gan fod rhai o Naturiaeth mo'r ddwys a thrymhyrddig nad oes nemmawr o beth a'u cynhyrfa, ac eraill o'r fath Dynierwch a Meddal-dra Calon, ac y manna'r mymryn lleiaf arnynt, i'w dyrchafu gan Lawenydd, neu eu Suddo gan

Driftwch. • Fod Clefyd, Colledion, a phob math a'r Gyftuddiau, ac yn ôd Crefydd ei hûn, trwy hir Arferiad o Hunan-Ymwâd a dwys Fyfyrdod yn debyg i fagu y fath Dynernwch Ys-pryd. * Na fy'r goreu o Ddynion erioed abl i gadw eu Serchau yn ogyfuwch bob amser fel ei gilydd. * Na'd yw y Sêl a'r Gwresogrwydd y bo rhai yn ymglywaid â hwy, bob amser yn Arwydd o'u Daioni hwynt. * Na'd yw Difyrwch Teimladwy Yngorchwylion crefydd (er hyfryded a fo gennym ni) mewn un modd, yn angenrheidiol mono i wneud ein Haddoliad yn gymmeradwy gan Dduw; o ran megis y mae Gwafanaeth Rhefymmol yw ei Wafanaeth ef, ma'i y rheinify'n ei Addoli ef, yn ôl y tywyfer hwy gan eu Rhefwm, ac nid fel eu cynhyrfer gan eu Hanwydau, fy'raid tybied eu bod yn ei wafanaethu ef yn gyfaddas i'w Anian. * A thu ag at am Feddyliau crwydraidd yng-wafanaeth Duw, fod hynny hefyd yn deilliaw gan mwyaf, oddiwrth Wendid corphorol, y rhai o's ni ni choledawn, eithr a wnawn ein gorau ar eu cadw allan a'u darostwng, gallwn ni fod yn siccr, na welir fyth fai arnom fod yn ddarostyngedig i'r peth, nad allwn ni o herwydd gwendid dynol, wrtho. * Am gynhyr-fadau cyntaf y Meddwl, megis y mae'n am-hosibl ini eu rhwystro, felly ni chyfrifir hwy ymmarn Gwyr duwiol Dyfgedig yn bechadurus, trwy na byddo ini eu Swccrio hwy.

2. Y MAE rhai yn Athrist ryfeddol, am eu bod yn canfod, fel y tybiant hwy, trwy fanwl Ymholiad,

Ymholiad, nad yw eu holl Grefydd hwy, ond yr Effaith o'u Hofnau, ac am nad yw Ofn ond rhyw Annogaeth wael, maent yn chwannog i farnu, nad yw'r holl wafanaeth hwnnw ar na fo yn deilliaw oddiwrth Resymmau neu Annogaethau gwell, ond gwrthodedig yngolwg Duw, gan megis y mae efe'n Gariad, ac yn Ddaioni, ac yn Berffeithrwydd holl, na fodlonir monaw â'g un Aberth ond a offrymmir trwy Gariad.

Ac i'r Perwyl trift hwn, y darfu i rai ddeongli, y lle hwnnw, *Dat.* 21. 8. I fod yn perthyn iddynt, lle y cyfrifir y rhai Ofnog ymmysg y rhai ffeiddiaf, y rhai y bydd eu Rhan yn y Llyn tydd yn llosgi â Thân a Brwmstan.

Er mwyn jachâu Tŷb gyfeiliornus ac anedwydd y cyfryw rai, galler profi iddynt yn eglur trwy'r Ysgrythur, Mai i'r Gŵyn neu'r Cynnwrf o Ofn, y mae'r Cychwyniadau neu'r Cynhyrfiadau cyntaf at Fuchedd sanctaidd, yn gyffredin yn dylu. * Ma'i at hyn, y mae ein Jachawdwr Crist a'i Apostolion hefyd yn penodi yn eu taer Erfyniadau ar Ddynion, i ymchwelyd oddiwrth Bechod at Dduw. Ofnwch ef (medd ein Jachawdwr) yr hwn a ddichon ddistrywio Enaid a Chorph yn Uffern. *Matth.* 10. 28. Felly, 6. a'r 14. A *St. Mar.* 16. 16. Ac i'r Perwyl hwn y dywed yr Apostol, Gweithiwch allan eich jechydwriaeth eich hunain trwy Ofn a Dychryn, *Pbil.* 2. 12. Ac 2 *Cor.* 5. 10. A ni yn gwybod ofn yr Arglwydd, medd efe, yr ydym yn perfwadio dynion. Ac ni a

gawn weled, trwy'r Ysgrythur oll gan mwyaf, fod yn annog dynion i Grefydd yn bennaf oddiwrth Ofn Cospedigaeth am ei hesgeuluso ! Fod ini gan hynny, drifhâu'n anfesurrol a gwneud ein Bywyd yn anghysurus o'r achos hwn fydd beth anrhesymmol iawn ; gan mae bwrw y byddem wrth hynny i Dduw blannu y Gwyn yma o Ofn ynom yn ofer ; neu 'r hyn sy 'waeth i'n Poeni a'n haffonyddu ni ; a darfod i'n Jachawdwr a'i Apostolion wrth ein hannog ni i fod yn grefyddol oddiwrth Ofn yr Arglwydd, ein camarwain a'n twyllo ni.

A c am y Testyn hwnnw, *Dat. 21. 8.* I'r rhai ofnog â Digrêg, a'r ffaidd, a'r llofryddion, a'r Putteinwyr, a'r twyngyfareddwyr, a'r Eulunnaddolwyr, a'r holl gelwyddwyr y bydd eu Rhan yn y Llyn fydd yn llosgi â Thân a Brwmsttan, &c. Y mae'n amlwg, mai wrth y rhai Ofnog yn y lle yma, yr ydys yn meddwl, naill a'i y rhai a wrthodant dderbyn y Grefydd Gristianogol, neu wedi eu derbyn, a ydynt Ofnog i barhâu yn ddiysgog hyd y diwedd, o achos y Groes ; ac na ellir tybied wrth hynny ei fod mewn un modd yn perthyn i'r rhai fydd yn Gweithio allan eu jechydwriaeth trwy ofn â Dychryn, yn ôl Hyfforddiad yr Efengyl.

Nid o herwydd na ddylem ni dymmheru'r Ofn yma â Chariad bŵr a Thraferch i Dduw, oddiwrth aneirif Resymmau ac Annogiadau i hynny, y rhai fydd amlwg i bawb.

3. **Y MAE** rhai Pobl dduwiol jawn, ond bod hyn o anhap iddynt, a flinir yn aruthr gan ryw Gablaidd-Feddyliau ysceler, ac a syrthiant i'r fath Ing a Blinder Ysryd, ac a fyddant lawer gwaith mo'r agos i ammhwylo, ac y dewisent Farwolaeth yn fwy na'u Hoedl.

ER Cymmorth a Chyflur i'r cyfryw rai, bid i'r Gweinidog ddwyn ar gôf iddynt, * Fod y cyfryw Feddyliau erchyll ac ofnadwy yn deilliaw naill a'i oddiwrth Drymder a fo yn gwalgu'n ddwys ar eu Hysprydoedd hwy, ac yn cythryblu Chwyl eu Meddyliau hwynt: neu ynteu oddiwrth Falais y Cythraul, ac Ysrydion y Tywyllwch, y rhai a wnânt eithaf eu gallu i Siglo ein Ffydd ni, ac i chwerwi y Fuchedd Gristianogol.

O's oddiwrth yr Achos cyntaf, y bernir fod y cyfryw Feddyliau dychrynlyd yn deilliaw, fe a ellir eu cyffuro ar siccrwydd ddiogel, na chyfrifir monynt yn bechod iddynt, mwy na thrym-glwyf neu ryw Anardymher corphorol arall, ar na ddygalant o'u gwirfodd arnynt eu hunain, ac y profasant bob Moddion i gael ymwarded oddiwrthynt.

O's oddiwrth yr Achos olaf, galler eu hannog yn hytrach i lawenych, gan nad oes un Arwydd siccrach o'u bod yn uchel yn Ffafr Duw, na phan font dan ddur fingaf Brofedigaethau Satan. Cyfrifwch yn bob Llawenydd, Fy Mrodyr, medd St. *Jaco*, pan syrthioch mewn amryw Brofedigaethau, *Per. i. 2.* Er mwyn y diben

hwn, galler eu haddysgu i ystyried, * Nad yw ein Hymdrech ni (yn unig) yn erbyn gwaed a chnawd, ond yn erbyn Tywyfogaethau, yn erbyn Awdurdodau, yn erbyn bydol-Lywiawdwyr Tywyllwch y byd hwn, yn erbyn Drygau ysp-rydol, neu Ysphydion drwg yn y nefolion le-oedd. *Ephes. 6. 12.* * Am hynny mae union y dywedir fod y ffordd i'r Nêf heibio i Byrth Uffern. * Fod yn cyflawni'r un Blinderau yn ein Brodyr y rhai sydd yn y byd, y rhai mewn amryw ffyrdd a demptir gan y Temptiwr. *1 Pet. 5. 8.* * Iddo ef geisio *St. Petr.* i'w nithio fel Gwenith. *St. Luc, 22. 31.* * Gael o'n Jachawdwr Crist ei hun ei demptio ganddo ef, a'r Dynion gorau, erioed a flinid fwyaf gan ei ddrwg ewyllys ef, ac ma'i byw mewn Diosal-wch cnawdol, heb unrhyw Aflonyddwch oddi-wrtho ef, yw'r Cyflwr peryclaf. * Mai o fod eu Gofid a'u Cyfudd cymmaint o achos y fath Feddyliau drygionus, sydd Arwydd siccr o Ddull Enaid daionus, gan y boddhâir yr an-uwïol halogedig yn hytrach nag eu poenir gan-ddynt.

Y fath Resymmau a'r rhain, sydd gymm-wysaf i'w cynnig i'r fath Ddynion anedwydd. Eithr o bydd eu Ffydd a'u Gobaith wedi eu hamgylchynu a'u gorchfygu'n llwyr gan y Cythraul, a chwympo o honynt i lwyr Anobaith, yna y bydd rhaid ceisio dywygio y fath ddrwg mawr a Phrofedigaeth, trwy ychwaneg-iad o'r Fyfyrdod sy'n canlyn,

Ystyriaeth Fyfyrddol yn erbyn Anobaith.

*Y mae Cydsynniad a Cboel Anobaith mo'r gad-
arngrêf ac yw Ffydd ei hun. Ond gan mae Pe-
chod echryslawn yw, a phennaf Brofedigaeth y
Cythraul: Diammau fod i'r rhai a gwympasant
iddo, (er maint a fo eu Siccrwydd anobeithiol)
fwy Achos i gondemnio eu Hanobaith nac fy
iddynt i'w condemnio eu hunain, am ei fod yn
gymmaint Ammharch i Dduw, ac a ddûg y
Trueni hwnnw arnynt yn ddiogel, y bont yn
ei ofni, oddieithr iddynt ofalu am achyb y blaen
arno mewn amser: gan fod y cyfryw mewn
perigl o golli Trugaredd Dduw o eisiau eu har-
feru a'u credu.*

*Yn y fath Gyflwr trist a pheryglus gan
hynny, bid i'r Cyngor tymmhoreiddiaf, a
holl dra-diddanus Gyffurôn yr Efengyl gael eu
Gweinyddu i Ddynion. Gan hynny, at yr yst-
yriaethau o'r blaen anghwaneger y rhai fy'n
canlyn;*

*NAD yw Duw yn ewyllysio bod neb goll-
edig, ond dyfod o bawb i'w Ogoniant ef.
• Mâi er mwyn y Diben hwn y Crewyd ni.
• Ei fod cymmhelled oddiwrth ddwys-graffu
ar Anwiredd, na wrthyd efe un Pechadur ym-
chweledig, na'r dihiraf o Ddrwg-Weithredwyr
ar eu diffuant Edifeirwch, er bod eu Pechod-
au cyn goched a'r Ysgarlad. • Fod y Lleidr
ar y Groes yn Brawf eglur o hyn yma, ac yn*

Y Môdd o Ymweled a'r Claf.

Efamp! wastadol-barhâus i attal y Pechadur mwyaf rhag cywmpo i Anobaith. * O's yw Duw mo'r drugarog ac ymostwng at y Trofeddwyr gresynaf, ma'i mwy o lawer y gallwn ni Obeithio y pardyna efe ein Gwendid a'n Hammherffeithiau ni. Canys efe edwyn ein Desnydd ni, ac a gosia mai Llŵch ydym ni. Ie, ac y mae wedi ein siccrhau ni, Na ddryllia efe y Gorsen yssig ac na's diffydd y llin yn mygu. * Y maddeuir pob Pechod i Ddynion, oddieithr un, yr hwn y Pechod yn erbyn yr Yspryd-Glân, y Pechod i Farwolaeth, fel y geilw St. *Joan* ef, dros ba un nid ym ni rwy-medig i weddio: fel yr ym dros bob pechod arall. A diammau yw, nad oes neb wedi pechu yn erbyn yr Yspryd-Glân, a'r tydd yn ofni ddarfod iddo, neu'n deisyf na ddarfuaseu iddo; gan fod y cyfryw Wyniau edifarus yngwrthwyneb i Anian y Pechod hwnnw a'i Ddeongliad. * Er bod Maddeuant Pechodau wedi ei selio ini yn ein Bedydd, ac nad yw Bedydd ond unwaith, etto gan mae Dawn neu Râd Yspysol yr Efengyl yw, 'fe a siccrhawyd ini dros ein bywyd, ac mae'n Treio neu'n Llenwi yn ôl y trosedd neu'r adnewyddom ein Cwplhâd o'n Hadduned Fedyddiol; Diau ynteu, na ddylai neb anobeithio o Faddeuant, ond y sawl o'i wirfodd a ymwrthododd a'i Fedydd, neu a fo o'i wirfodd wedi ymddieithro oddiwrth y Cyfammod hwnnw o Râs. * Pe nid felly a fyddai, yna ni byddai holl Bregethau a Gweddïau ond ofer, a holl Ammodau'r Efengyl yn ddrym, ac nid allai fod y fath beth ac Edifeirwch, na
braidd

braidd yn hofibl fod neb yn gadwedig, o's byddai bawb wedi eu cau mewn stâd Damned-igaeth ar a wnaethant Bechod ar ôl eu bedyddio.

Y R. Ynfydrwydd mwyaf a'r a all fod gan hynny, yw i rai Ofni ar yr Achos yma. Canys bu Crist farw dros Bechaduriaid, a chyd-gaeodd Duw bawb tan Bechod, fel trwyddo ef, y Trugarhai wrth bawb. *Rbyf. 11. 32.* Ac am Gristianogion bedyddiol yr oedd *St. Joan* yn dywedyd, Os pecha neb, y mae ini Eiriolwr gyd â'r Tâd, &c. ac efe yw'r jawb dros ein Pechodau ni : Ac am Gristianogion cwymipedig, y rhoddau *St. Paul* yr Addysg hon, Os goddiweddir dyn ar ryw Fai, chwy chwi y rhai ysprydol adgyweiriwch y cyfryw un mewn yspryd Addfwynder, gan eich hyftryied eich hunain rhag eich temptio chwithau. Gwnaethai y Corinthiad Cristianogol Odineb a chafodd Faddeuant : A *Simon Magus*, ar ôl ei fedyddio, a gynhygiodd wneuthur ei Bechod ei hun o Simoniaeth, ac etto cynhorai *St. Petr* ef i weddio am Faddeuant : A *St. Jaco* a ddywed ini, Os geilw y Clâf atto Henuriaid yr Eglwys, ac iddynt hwy weddio drosto ef, ac iddo yntef gyffesu ei Bechodau, y maddeuir hwynt iddo.

* Am Bechodau tra mawr, a Barnedigaethau dwysion wedi eu danfon ar Bechaduriaid, y mae Gwŷr dâ dysgedig yn datgan eu Barn a'u meddwl, fel hyn, sef, fod Duw wedi treilio ei hôll Lîd, a pheri iddo ddarfod yn eu Cospedigaeth amserol hwy ; a chyffelybol mae felly a
bu

bu yn Achos *Ananias*, &c. * Mâi Tŷb anwiw jaw'n ac anrhesymmol, yw meddwl y byddai i'r fath Dduw mawr daionus * a chwenychai'n gym-maint fod o bawb yn gadwedig, fel yr ymddengus wrth ei Air, wrth ei anfoniad o'i Fab, wrth ei Lawon a'i Addewidion, wrth ei Anian hefyd a'i feunyddiol Gynhygion o Drugaredd, * gondemnio neb ryw un heb y Gyffroad fwyaf o'i Fawrhydi a hir bara yn gwneuthur felly.

A R Sail' yr Ystyriathau hyn, y gall y Cristion anobeithiol ddysgu Ymresymmu ymmhellach rhyngddo ag ef ei hun, fel hyn.

Y R wy'n ystyried mae'r Achos o'm Trwbl yw fy Mhechod, oni bai hynny, ni byddai i mi mo'r achos i fod yn gyftuddiol : Ond gan fod yr holl Fyd yn gorwedd mewn drygioni, a chan na all fod Arwydd eglurach o Ffieiddiad Pechod, na bod dyn yn dwyn Galar dwys o'i blegid ; Mi a godaf fy mhen gan hynny mewn duwiol obaith â hyder, y bydd Duw mo'r drugarog wrthyf fi Bechadur, ac yw efe wrth eraill o Ddynolryw. Myfi a wn fod Trugareddau Duw yn ancirif : Ddanfon o hono ei Fâb i'r byd yn unlwydd i brynu y cyfryw rai ac wyf fi fy hun ; a'i fod yn mynych addaw, Rhoddii'r sawl a ofynnant ganddo, ac y ceid ef gan y sawl a'i ceisiant ; Nid anghredaf gan hynny ei Ddaioni ef, ac nid edrychaf ar Dduw mawr Néf a Daiar yn waeth na'i Air. Yn wir, pe oddiwrthyf fy hun yr edrychwn am fy Nghlaim

Nghlaim i'r Nefodd, yna y rhoe fy Mhechodau imi Achos cyfiawn i anobeithio: Ond yn awr, gan eu bod yn fy nwyn i at Grist, ac yn fy ngyrru i Appelio at drugaredd Dduw, ac i gymmeryd Noddfa yn y Groes, diau na ddylent, ac na allant roi Achos cyfiawn o Anobeithio. Mae'n siccr gennif, fod yn rhyfeddach, i Dduw ddyfod i wared o'r Nêf, a chymmeryd ein Hanian ni arno, a byw a marw yn fîad ddirmygusaf yr unrhyw, nag yw i ddyn pechadurus wedi ei olchi â Gwaed Crist a'g a'i ddagrau edifarus ei hun, gael ei dderbyn i Drugaredd, a'i wneud yn Gyfrannog o Deyrnas Nefoedd: A byddai rhyfeddach etto, wedi i Dduw wneuthur cymmaint dros ddyn, i'r Dyn hwnnw sydd yn ei ddymuno, sy'n ymgais ar ei ôl a'i holl Egni, sy'n anfon i fynu Lefain crÿf a Dagrau, ac sy o fewn y Cyfammod Grâs, fod yn ôl o'r Diben hwnnw y gwnaeth ac y dioddefodd Duw gymmaint o'i herwydd.

Siccr yw, o holl Briodoliaethau Duw, nad oes 'run fwy hanfodoliw Anian ef nag y mae efe'n hymyfydu mwy ynddi na'i Drugaredd; Ac y mae cyn siccred hefyd y rhaid fod Gwrthrychau priodol i'r anherfynol Briodoliaeth hon eiddo Duw, a chymmhwyf, o's nid yr unig Wrthddrychau o Drugaredd, yn anad rhan o'i Creadigaeth, yw Dynolryw; ac o'r rheini y rhai a flinir a'g orthrymmir fwyaf gan Faich ei Pechodau. Myfi gan hynny, a wyf cyn druaned Gwrthddrych o Drugaredd a'i truanaf, a Obeithiaf yn llawen y maddeu Duw i mi yma,
ac

ac y dyry efe imi Fendith y Bywyd tragywyddol yn ôl hyn. Canys mi a wn mai Dawn Duw yn gyfan gwbl yw Bywyd tragywyddol, ac am hynny lleiaf oll yw'r Achos fyth imi anobeithio.

CANYS pe byddai fy Mhechodau yn llai o nifer, a Minnau'n deilyngach o'r fath Ogoniant, etto er hyn nid allwn dderbyn mono ond megis rhâd-Rôdd neu Ddawn Duw, ac felly y gallaf yr awron, ac nid yw beth ammhossibl imi obeithio a disgwil am y cyfryw Rôdd oddi-ar law Duw'r Drugaredd. Ni Haeddai y gorau o Ddynion mono, a gallaf finnau, yr hwn wyf ddihiraf, ei dderbyn yn Rhôdd ganddo. Mîa wn i mi bechu yn drwm ac yn fynych yn erbyn fy Nhâd nefol, ond myfi a edifarheais, ac a ofynais Faddeuant, Myfi a addefais fy Mhechodau ac a'u gadewais, ac a wnais gymmaint ac a oedd bossibl i mi o jawn amdanynt. Nid allaf fi ddadwneud yr hyn a wneuthym, a derfydd amdanaf, o's nid oes y fath Rwymedi a Maddeuant Pechodau, i'w gael. Ond yna mi a wn y derfydd am fy Nghrefydd ynghyd a'm Gobaith, ac a bydd rhaid i Air Duw ei hun hefyd ballu yn gyftal a minnau. Ond nid allaf, ac ni Cyfasafi groesawu y fath Dŷb â hwn. Yr wyf fi yn dilŷs gredu y Pwngc annogawl a thra-chyffurus hwnnw o'm Efydd, sef, Madddeuant Pechodau, a chan fod gennyf, y peth a eithw gwŷr dâ Edifeirwch, minnau hefyd a ufudd obeithiaf am Faddeuant o'm Pechodau, ac Adgyfodiad llawen.

MYFI

MY F R a wn fod y Cythraul yn cynllwyn yn wastad i rwydo ac i ddifetha Eneidiau Dynion; (Canys nid ydym ni heb wybod ei Ddichellion ef) O herwydd pa ham mi a ymgadarnhâf yn fy Ysryd, ac a ddyblaf fy Ngwiliadwriaeth, ac a alwat ar fy Nuw i'm cym-morth i wrth sefyll yr holl Biccellau tanllyd y mae efe yn awr mo'r llawn o Falais a Chyndda-redd yn eu hergydio yn fy erbyn.

NEU 'fe allai ysgatseydd, mai oddiwrth Anardymherwch a Gwendid fy Nghorph, y mae fy nygyn Driftwch hwn a'm Blinder-Meddwl yn codi: neu o'r mwyaf, nad yw ond Pall Barn yn unig, yr wy'n gobeithio; ac nid gwir ddull-Cyflwr anoddefol y cwympais i iddo: a chan i mi glywaid Sôn am laweroedd a fuant yn un fath gyflwr a minnau, ac etto a wellhau-fant; cymmeraf finnau hefyd galon i obeithio yr ymwêl, ac yr esmwythâ Duw arnaf yn ei amser prydlawn, ac na edy fy Enaid yn yr Helynt gyftuddiol yma yn wastadol gan draws-feddyliau cablaidd. Yn y cyfamser, Ceisïaf gynnal i fynu fy Ysryd cystuddiedig, trwy fwrw fy holl Ofal ar Dduw, a hyderu arno ef am Ddibendod o'm Cystudd, yr hwn a fydd (mae'n ddiogel gennyf) yn gyfiawn, ac yn llawn o Drugaredd hefyd. Arferaf bob Dyfais ysprydol, oddiwrth Refwm a Chrefydd, i beri i mi garu Duw fwy fwy; fel o's pallaf fi, y Palla Cariad hefyd, ac y derfydd am ryw beth y fydd yn caru Duw, ac yr â ynghyfyrgoll; yr hyn o's yw'n amhosibl (fel y mae'n ddiarn-mau

mau gennyf ei fod) yna y gallaf yn gyfiawn obeithio y doaf o'r goreu etto.

GALL yr Ystyriaethau hyn fod yn llesawl i jachâu y rhai briwiedig o Galon, ac i gryfhâu y Gorsen yffig, sef i gynnal Yspsydoedd dynion da dan eu ymoll yngiadau dirfawr. Ond megis na ddigwydd Achosion, i arferu'r Ystyriaethau hyn ond yn anaml, felly ni ddylid un amser eu cymhwyso ond at Gyflwrau dynion daionus, edifeiriol, neu'r sawl, ynghyffredin Chwyl eu Buchedd, a fuant fyw yn rhwydd-Grefyddol hyd amser eu Hymweliad. Canys o's bu Dyn yn dilyn Buchedd drygionus dros ei holl fywyd, hyd amser ei Glesyd ni weddai ac ni pherthyn yr Ystyriaethau hyn iddo ef. Gorau y gweddai iddo ef Ymadrodd y Disgyblion cyntaf hynny, *Mat. 2. 37.* Ha Wŷr frodyr, beth a wnawn ni, fel y byddom gadwedig? Ac o's gall fod ganddo gymmain o Obaith, ag a'i gwneilo'n abl i gyflawni yr hyn a allo o'i Ddyledswydd dros yr amser presennol, dyna'r cwbl a allir ei wneuthur drosto ef. A rhaid i'r Gweinidog fod yn dra-gofalus na bo iddo geisio, cyssuro dynion enwir drygionus â Diddanwch Etholedion Duw, rhag iddo halogi pethau Sanctaidd, a maentimio Drygioni, a pheri i'w ymddiddanion brisio yn dwyllodrus ir mawr Ofid i'r dyn hwnnw pan fo yn disgyn i Oror y Tywyllwch.

OND gan mae ychydig Jawn yw rhai a dempteir i fod yn rhy-ofnus am danynt eu hunain,

(yn

(yn yr achos hwn,) rhag myned ynghyfyrgoll, eithr fod y rhan fwyat, yn 'od o'r Ad-ddynion gresynaf yn chwannog i hyderu ar Sicerwydd dditail o'u jechydwriaeth, 'fe a berthyn yn fawr i'r Gweinidog ragflaenu mewn pryd y fath ddirfawr a chyffredinol Dwyll a hwn eiddo'r Cythraul.

HERWYDD pa ham, er mwyn ffrwyno rhyuchel Dŷb dynion rhyfygus, galler, pan weler Achos, at yr Ystyriaethau o'r blaen, i ddeffroi Cydwybod swrth, a Pechadur diofal, ang-hwanegu y rhai a ganlyn.

D O S P A R T H. V.

Ystyriaethau yn erbyn Rhyfyg.

AC ymma, bydded i'r Pechadur hŷf a rhyfygus wybod ymmhellach, • Na ddichon Dyn fyth dybied yn rhy-wael o honaw ei hun, eithr y gall efe'n hawdd jaw'n gwympto i ormod Rhyfyg. • Fod y Tyfiadau mewn Gras yn araf o Gynnyddiad, yn anwadal, yn pallu ac yn myned yn eu hól yn fynych, ac mo'r amryw yn eu Dull a'u Graddau, na ddichon Pechadur diofal ddirnad ymmha gyflwr y bo efe, • Mai po mwyaf y rhytygo dŷn, mwyaf yw'r Achos fyddo i ofni, gan fod Hyder y cyfryw rai yn gyffredinol yn debyg i'r eiddo Plant a Phobl jeuaingc, heb reŷwm i'w roi amdano, ond am nad ydynt yn deall y Perigl o'u Tŷb ynfyd eu hunain.

hunain. * Fod Calon dyn yn fwy ei Thwyll na dim, ac yn ddrwg diobaith; yn ei thwylo ei hun, ac eraill hefyd mewn ancirif ffyrdd a moddion, ac yn fynych Ymmystl chwerwdr, pan fo teccaf o'r allan i Ddŷn yngolwg y byd. * Fod yn siccr bechu o bawb, a'u bod yn ôl am Ogoniant Duw, Ond nid cyn siccred fod Edifeirwch neb ryw un yn effeithiawl ac yn ddigonol i'w jechydwriaeth. * Na wyddom ni par'un a'i bod Adeg Edifeirwch, neu ddydd Grâs wedi myned heibio, a'i na bônt; neu o's nid ydynt, para Fesurau o Ufudd-dod, a Graddau o Berffeithrwydd; neu para Brofiadau a Dioddefiadau a ddisgwilir gennym, ni i wneuthur ein Galwedigaeth a'n Hetholedigaeth yn siccr. * Fod Rhinwedd a Drygioni yn aml o'r fath Gyffelybrwydd, ac y llithrwn o Gyfrwng y naill i'r llall yn ddiarwybod ini, ac y tybiwn ein bod ar yr Union, pan fom yn deiliô yn greulon; neu'n bod yn Syberlan pan fo ynfyd ein Traul ac afradlon, &c. * Nad yw hawdd ddirnad Rhinweddau o Ddewis, rhagor Doniau a Rhinweddau Natur; Eithr y bydd i Ddŷn yn fynych ddisgwil Gwobr Cymmhedroldeb, pan yw yn erbyn ei Naturiaeth ef fod yn feddw; neu Wobr Diweirdeb o herwydd yr un achos; neu pan fyddo yn ymattal oddiwrt h y Gwely-Priodas o Dueddiad ddrygnawdus, neu ynteu o herwydd rhyw berwyl neu ddiben bydol neu ei gilydd, &c. * Fod gan y Cythraul ddengmîl o flyrdd i'n harwain ni Brofedigaeth, trwy'r moddion mwyaf ystrywgar ac annirnadwy; ac na ddichon neb ddeall ei Gamweddau; Yn gym-

mainn

rhaint ac er manyled y trefnasom ni ein Buch-
 eddau, fod i ni achos i ofni, y gall ein Cyfrifon
 ni redeg tu hwynt i bob Gobaith o Faddeuant,
 trwy rifediein Pechodau mân a'n beiau o wendid,
 y rhai y mae pawb yn rhy chwannog i ym-
 swccrio ynddynt: Cany 'fe a ddichon Llû o
 Wybed neu Bryfed mân ddifwyno holl Ffrwyth
 a Chnwd y Ddaiar gyftal a Byddin o Ryfel-
 wyr; a dichon dyn cyn hawfed foddi gan ych-
 ydig bwysau o Dywod, ac â maen-melin o am-
 gylch ei wddf. * Gael o'r Publican iselfryd
 (ai condemniai ti hunan) ei gyfiawnhâu, yn hy-
 trach na'r Pharisead balch rhyfygus. * (Mai)
 o's cwympodd *Adda* ym Mharadwys, *Dafydd* yn
 ei Dŷ, *Solomon* yn y Deml, *Peter*, yn Nheulu
 Crist, *Judas* ymmhlith yr Apostolion, a *Nicholas*
 ymmhlith y Diaconiaid; ac o's bu i'r *Angylion*
 hefyd yn y Nêf ei hun, gwympo mo'r erchyll
 ac mo'r ffaidd-resynol; yna fod i ni gyd a
 phob rheswm, yr Achos mwyaf ar all fod i
 beidio a bod yn Uchelfryd, eithr Ofni; a
 phan y'n tybiom ein hunain Ddiogelaf; i ymo-
 gelyd rhag syrthio; gan nad oes dim debyccach
 a'i parai, na Balchder a Thŷb uchel o honom
 ein hunain, yr hyn a amdwyodd yr Angylion,
 y mae Duw yn ei wrthwynebu, a phob dyn
 daionus yn ei ffeiddio, ac sy'n ein bradychu ni
 i Ddiofalwch resynol, Anystyriaeth, a Diddar-
 bodaeth anaelef.

DYMMMA Rannau arbennig y Dyledswyddau
 Eglwysawl hynny yn Ymweled a'r Clâf, y rhai
 trwy gael eu cwplhâu 'n gyfnewidiol, fel y bo

Achos yn gofyn, nid oes yn ôl, ond bod i'r Gweinidog weddio dros y Clâf, a'i annog i bob Ymarfer â Gweithred dda ar a allo efe; i ymbil â Duw am Faddeuant; i roddi ei holl Ymddiried ynndo ef; i ymddarostwng iddo a bod yn ddioddefgar, ac i ymwrthod, yn ôd, a phob drwg feddwl neu Air, neu Weithred anweddaidd, ar a alleu o herwydd Angerdd ei Ddolur, ddyfod oddiwrtho ef; i ersyn ar Dduw roddi iddo ei Lân Yspryd i'w arwain yn ei Ing, a danfon ei Angylion sanctaidd i'w warchad yn ei Draidd i'r Byd arall.

BETH bynnag fydd dros ben hyn, a berthyn i'r rhai a fo'n gydrychiol, a'r wneuthur o honynt eu Rhan o'r Dyledswyddau perthynol iddynt yn ddiwyd ac yn bwyllog: trwy gyd-uno a'r Gweinidog yn ei Weddi yn gariadus ac yn ddefosionawl: Na roddant Léf na Gwaedd ar Ymadawiad yr Enaid; ac na farnant yn ehad ynghylch y dyn a fo yn marw; wrth ei fod yn marw yn llonydd neu'n gynhyrfus, mewn Ofn mawr a'i ynteu yn llawen ac yn hyderus, a'i Bwyll ganddo a'i hebddi; fel Oen neu fel Llew, mewn Ing a Llafur angerddol, neu ynteu fel y Diffydd Cwytren.

CANYS y pethau hyn a all ddigwydd yn gyfnewidiol, yn ôl Ardymmher Cyrph dynion, a Naturiaeth y Dolur a ddigwyddo iddynt, neu ynteu yn ôl y gwelo Duw yn ddâ ddefparthu y Grâs, neu'r Gospedigaeth, o herwydd

Rhesymmau adnabyddus iddo ef ei hun yn unig.

Gosodwn ni bawb ein Llaw ar ein Gen² euau, ac Addolwn Ddirgelion Doethineb Duw a'i Dduwiol Ragluniaeth, a gweddiwn ar Dduw rod²di i'r dyn ar ei Drangc Faddeuant ac Esmwythdra; ac i ninau Râs i fyw yn sanctaidd, a'i Ffafr i farw yn dduwiol ac yn ddedwyddol.





Y

D R E F N

A M

YMWELED a'r CLAF.

¶ *Pan fo neb yn glaf, byspysfer bynny i Weinidog y Plwyf; yr bwn wrth fyned i mewn i dŷ'r Cláf, a ddywed*

TANGNEFEDD fyddo yn y tŷ hwn, ac i bawb y fydd yn trigo ynddo.

¶ *Pan ddel efe yngwydd y Cláf, y dywed, gan ostwng i lawr ar ei liniau.*

NA chofia, Arglwydd, ein hanwiredd nac anwiredd ein rhieni, Arbed nyni, Arglwydd daionus, arbed dy bobl a brynaist a'th werthfawroccaf waed, ac na lidia wrthym yn dragywydd.

Atteb. Arbed ni, Arglwydd daionus.

Yna y dywed y Gweinidog,
Gweddiwn,

Arglwydd, trugarhâ wrthym.

Crist, trugarhâ wrthym.

Arglwydd, trugarhâ wrthym.

EIN Tâd, yr hwn wyt yn y nesoedd; Sancteiddier dy Enw. Deued dy Deyrnas. Bid dy ewyllys ar y ddaiar, megis y mae yn y nesoedd. Dyro ini heddyw ein bara beunyddiol. A maddeu ini ein Dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; Eithr gwared ni rhag drwg. *Amen.*

Gweinidog. Arglwydd, Jachâ dy wâs.

Atteb. Yr hwn fydd yn Ymddiried ynnot.

Gweinidog. Anfon iddo borth o'th sancteiddfa.

Atteb. Ac byth yn nerthol amddiffyn ef.

Gweinidog. Na âd i'r gelyn gael y llaw uchaf arno.

Atteb. Nac i'r enwir nefau i'w ddrygu.

Gweinidog. Bydd iddo, o Arglwydd, yn dŵr cadarn.

Atteb. Rhag wynecb ei elyn.

Gweinidog. Arglwydd, gwrando ein gweddïau.

Atteb. A deled ein llêf hyd attat.

Gweinidog.

O A R G L W Y D D, edrych i lawr o'r nesoedd, golyga, ymwel, ac esmwythâ ar dy wâs hwn. Edrych arno â golwg dy drugaredd, dyro iddo gonffordd a diogel ymddiried vnnor, amddiffyn

amddiffyn ef rhag perigl y gelyn, a chadw ef
mewn tangnefedd dragywyddol a diogelwch,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd, *Amen.*

ER GLYW ni, holl gyfoethog a thrugaroccaf
Dduw ac Jachawdwr; estyn dy arferedig
ddaioni i hwn dy wasanaethwr fydd ofidus gan
ddolur. Sancteiddia, ni a attolygwn i ti, dy
dadol Gosbedigaeth hon iddo ef; fel y bo i'w
wybodaeth o'i wendid anghwanegu nerth i'w
ffydd, a difrifwch i'w edifeirwch. Fel o's bydd
dy ewyllys roddi iddo ei genefin Jechyd, y bo
iddo dreulio y rhan arall o'i fywyd yn dy ofn,
ac i'rh ogoniant: neu dyro iddo rās i gymmer-
yd felly dy ymweliad, fel y bo iddo yn ol
diweddu y fuchedd boenedig hon, allu trigo gyd
â Thi yn y fuchedd dragywyddol, trwy Jesu
Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Yna cyngbored y Gweinidog y Cláf yn y ffyrf
byn, neu'r cyfryw.*

YR annwyl garedig, gwybydd hyn, mae'r
Hollalluog Dduw fydd Arglwydd a'r
fywyd ac angau, ac ar bob peth a berthyn idd-
ynt, megis jeuenctid, nerth, Jechyd, oedran,
gwendid, a haint. Am hynny pa beth bynnag
yw dy glefyd, gwybydd yn ddiammau mai ym-
weliad Duw ydyw. Ac am ba achos bynnag
yr anfonwyd y clefyd hwn arnat, ai er profi dy
ddioddefgarwch er esampl i eraill, ac er mwyn
eaffael dy ffydd yn nydd yr Arglwdd yn gan-
moledig, yn barchedig, ac yn anrhydeddus, er

Ychwaneg o ogoniant a didrancg ddedwyddwch ; neu ddanton y clefyd hwn i golbi ac i gyweirio ynnot ti beth bynnag fydd yn anfodddhau golwg ein Tâd nefol ; Gwybydd yn ddiammau, os tydi a fyddi wîr edifeiriol am dy bechodau, ai chymmeryd dy glefyd yn ddioddefgar, gan ymddiried yn nhrugaredd Duw, er mwyn ei annwyl Fâb Jesu Grist, a rhoddi iddo oftyngedig ddiolch am ei dadol ymweliad, a bod iti ymddarostwng yn hollol i'w ewyllys ef, yr ymchwel ith fudd, ac i'th gymmorth rhagot i'r uniawn ffordd a dywys i fuchedd dragywyddol.

¶ *Os y Dyn ymweledig a fydd yn ârymglaf, yna y diehon y Curad orphen y Cyngor yn y fan hon, neu aed rhagado.*

AM hynny cymmer yn groesawus gosbe- digaeath yr Arglwydd : Canys (megis y dy- waid Saint Paul yn y ddeuddegfed bennod at or Hebreaid) y neb y mae'r Arglwydd yn ei garu, y mae yn ei geryddu, ac yn fflangellu pob mab a dderbynnio. O's geddefwch gerydd, y mae Duw yn ymddwyn tuag attoch megis tu ag at feibion ; Canis pa fâb fydd yr hwn nid yw ei Dâd yn ei geryddu. Eithr o's heb gerydd yr ydych, o'r hon y mae pawb yn gyfrannog, yna bastardiaid ydych, ac nid meibion. Heb law hynny, nia gawlon dadau ein cnawd i'n ceryddu, ac ni âi parchafom hwy ; onid mwy o lawer y byddwn ddarostyngedig i Dâd yr yspriedd a hyw ? Canys hwynt-hwy yn wir dros ychydig ddyddiau â'n ceryddant, fel y gwelent hwy yn ddâ ;

ddâ ; Eithr hwn er llêshâd i ni, fel y byddem gyfrannogion o'i Sancteiddrwydd ef. Y geiriau hyn, garedig frawd, fydd yn ysgrifennedig yn yr ysgrythur lân er conffordd ac addysg i ni, tel y dygom yn oddefgar, ac yn ddiolchgar gosb-edigaeth ein Tâd nefol, pa bryd bynnag trwy fodd yn y byd ar wrthwyneb yr ewyllysio ei radlawn ddaioni ef ymweled â ni. Ac ni ddylai fod conffordd mwy gan Gristianogion, nâ chael eu gwneuthur yn gyffelyb i Grist trwy ddioddef yn ufuddgar wrthwyneb, trallod, a chlefydau. Canys nid aeth efe ei hun i fynu ir llawenydd, nes yn gyntaf iddo ddioddef poen ; nid aeth efe i mewn iw ogoniant, nes dioddef angeu ar bren crôg. Felly yn wir yr union ffordd i ni ir gorfol-edd tragwyddol, ydyw cyd-ddioddef gidâ Christ ; A'n drws i fyned i mewn i fywyd tragwyddol, ydyw marw yn llawen gyd â Christ ; fel y cyfodom drachefn o Angeu, ac y trigom gyd ag ef ym mywyd tragwyddol. Yn awr gan hynny, o's cymmeri dy glefyd yn oddefgar, (ac yntau yn gystal a hyn ar dy les) yr ydwyfi yn eiriol arnat yn enw Duw, goffâu y broffes â wnaethost i Dduw yn dy fedydd. Ac o herwydd yn ôl y fuchedd hon bod yn ddir wneuthur cyfrif i'r barnwr cyfiawn, gan ba un y bernir pob dyn heb dderbyn wyneb ; Yr wyf yn erchi i ti ymchwilio â thi dy hun, a'th gyflwr tuag at Dduw a dyn ; tel y bo i ti trwy dy gyhuddo a'th farnu dy hunan am dy feiau dy hun, allu cael trugaredd ar law ein Tâd nefol er mwyn Crist, ac nid bod yn gyhuddedig ac yn farneglig yn amser y farn ofnadwy honno.

honno. Am hynny yr adroddaf i ti fannau ein Ffydd ni, fel y gellych wybod a wyti yn Credu fel y dylai Griftion, ai nad wyt.

¶ Yna yr edrydd y Gweinidog fannau'r ffydd, gan ddywedyd fel hyn.

A WYT ti yn credu yn Nuw Dâd hollgyfoethog, Creawdwr nef a daiar.

Ac yn Jesu Grist ei uniganedig Fâb, ef ein Harglwydd ni? Ei genhedlu o'r Yspryd-Glan; Ei eni o Fair Forwyn; iddo ddioddef dan *Bontius Pilatus*, ei groeshoelio, ei farwa'i gladdu; disgyn o hono i uffern, a'i gyfodi hefyd y trydydd dydd; ac esgyn o hono i'r nesoedd, a'i fod yn eistedd ar ddeheulaw Dduw Dâd hollalluog; ac y daw efe oddiyno yn niwedd y byd, i farnu byw a meirw?

Ac a wyt ti yn credu yn yr Yspryd-Glan, yr Eglwys lân Gatholig; Cymmyn y Saint; maddeuant pechodau; Adgyfodiad y cnawd; a bywyd tragywyddol gweddi angau?

¶ Y Clâs a ettyb,

Hyn oll yr wyf yn ei gredu yn ddilys.

¶ Yna'r ymosyn y Gweinidog ag ef beth ydyw ef ai bod yn wir-edifeiriol am ei bechodau, ac mewn cariad perffaith a'r koll fyd ai peidio; gan ei iriol arno sadâen o eigion ei galon i bob dŷn a
ynaeib

wnaeth yn erbyn eraill, ar ofyn o bono faddeuant iddynt. Alle y gwnaeth efe gam neu drawfder â neb, ar wneuthur o bono jawn byd yr eithaf y gallo; ac oddieithr iddo ymlaenllaw wneuthur ei Lywodraeth am ei ddâ, rhybyddier ef yna i wneuthur ei Ewyllys. A hefyd dangos o bono am ei ddylêd pa faint sydd arno, a pha faint sydd o ddylêd iddo, er mwyn rhyddbau ei gydwybod yn well, a beddwch i'w Ecsecutorion. Eithr y mae yn angenrheidiol rhybuddio dynion yn fynych am wneuthur Trefn ar eu dâ byd, a'i Tiroedd, tra fyddont mewn jecbyd.

¶ Y Geiriau hyn y rhai a ddywedpwyd uchod, a ellir eu crybwyll cyn dechrau o'r Gweinidog ei Weddi, megis ag y gwelo efe achos.

¶ Na faddeued y Gweinidog eiriol cleision cyfoethogion (a bynny yn gwbl ddisfrisol) ar iddynt ddangos haelioni i'r Tlodion.

¶ Ymma y cynhyrfer y dŷn clwyfus i wneuthur cyffes byspysol o'i bechodau o's efe a glyw ei Gydwybod mewn cytbrwsf gan un defnydd o brws. Yn ôl y gyffes bonno y gollwng yr Offeiriad ef (o's efe yn ostyngedig ac yn ffyddlon a'i dymuna) yn y wedd hon.

EIN Harglwydd Jesu Grist, yr hwn a adda-wodd feddiant i'w Eglwys, i ollwng pob pechadur a tyddo gwir-edifeiriol ac yn credu ynddo ef, o'i fawr drugaredd a faddeuo i ti dy gamweddau: a thrwy ei awdurdod ef a ganiatawyd

ganiatawyd i mi, y'th ollyngaf o'th holl bechodau, yn enw'r Tâd, a'r Mâb, a'r Yspryd glân. *Amen.*

¶ *Ac yna y dywed yr Offeiriad y Colef sy'n canlyn.*

Gweddiwn.

O Drugaroccaf Dduw, yr hwn yn ol lliosogrwydd dy drugaredd, wyt felly yn dileu pechodau y rhai sydd wir edifeiriol, fel nad wyt yn eu cofio mwy; Agor lygad dy drugaredd ar dy wasanaethwr ymma, yr hwn o wir ddifrif sydd yn dymuno gollyngdod a maddeuant. Adnewyddo ynddo, garediccaf Dâd, beth bynnag a lesghâwyd trwy ddichell a malais y cythraul, neu trwy ei gnawdol ewyllys ei hun, a'i wendid; cadw a chynnal yr Aelod clwyfus hwn o fewn undeb dy Eglwys; ystyria wrth ei wir edifeirwch, derbyn ei ddagrau, ysgafnhâ ei ddolur, modd y gwelych di fod yn orau ar ei lês. Ac yn gymmaint a'i fod efe yn rhoddi cwbl o'i ymddiried yn unig yn dy drugaredd di, na liwia iddo ei bechodau o'r blaen; eithr nertha ef a'th wynfydedig Yspryd, a phan welych di yn dda ei gymmeryd ef oddiymma, cymmer ef i'th nodded, trwy ryglyddon dy garediccaf Fâb Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ Yna y dywaid y Gweinidog y Psalm hon.

In te, Domine, speravi. Psal. 71.

YNOT ti, O Arglwydd, y gobeithiais :
na'm cywilyddier byth.

ACHYB fi, a gwared fi yn dy gyfiawnder :
goftwng dy glust attaf, ac achyb fi.

BYDD i mi yn drigfa gadarn, i ddyfod iddi
bob amser : gorchymmynnaist fy achyb, canys
ti yw fy nghraig, a'm hamddiffynfa.

GWARED fi, O fy Nuw, o law'r anuwïol :
o law'r anghyffion, a'r traws.

CANYS Ti yw fy ngobaith, O Arglwydd
Dduw ; fy ymddiried o'm hieuengŕid, wrthyt ti
i'm cynhaliwyd o'r bru, ti a'm tynnaist o grôth
fy mam : fy mawl fydd yn wastad am dan-
at ti.

OEDDWN i lawer megis yn rhyfeddod : eithr
tydi yw fy nghadarn noddfa.

LLANWER fy ngenau â'th foliant : ac â'th og-
oniant beunydd.

NA fwrw fi ymmaith yn amser henain : na
wrthod fi pan ballo fy nerth.

CANYN

CANYS fy ngelynnion fydd yn dywedyd i'm herbyn: a'r rhai a ddifgwiliant am fy enaid, a gydymgynghorant.

GAN ddywedyd, Duw a'i gwrthododd ef, erlidiwch, a deliwech ef: canys nid oes gwaredydd.

ODDUW, na fydd bell oddiwrthyf: fy Nuw, bryffia i'm Cymmorth.

CYWILYDDIER, a difether y rhai a wrthwyn-ebant fy enaid: a Gwarth ac a Gwradwydd y gorchguddier y rhai a geisiant ddwrwg i mi.

MINNEU a obeithiaf yn wastad: ac a'th foliantaf di fwyfwy.

FYNGENAU a fynega dy gyfiawnder, a'th iachawdwriaeth beunydd: Canys ni wn risedi arnynt.

YNGHADERNID yr Arglwydd Dduw y cerddaf: dy gyfiawnder di yn unig a gofiat fi.

O'M ieuengetid i'm dyfgalit o Dduw: hyd yn hyn y mynegais dy ryfeddodau.

NA wrthod fi ychwaith, o Dduw, mewn henaint a phenllwydni: hyd oni fynegwyf dy north i'r genhedlaeth hon, a'th gadernid i bob un a ddelo.

Dŷ Gyfiawnder hefyd, ô Dduw, sydd uchel,
yr hwn a wnaethost bethau mawrion : pwy, ô
Dduw, sydd debyg i ti?

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r Mâb, ac i'r Yspryd
glân ;

M E G I S yr oedd yn y dechreu, y mae yr awr
hon : ac y bydd yn wastad, yn oes oesfoddd.
Amen.

¶ *Gan ddywedyd byn yn ychwaneg.*

JACHAWDWR y bŷd, iachâ, yr hwn drwy dy
grôg a'th werthfawr waed a'n prynaisf,
achyb a chymmorth ni, ny ni a attolygwn i ti, ô
Arglwydd.

¶ *Yna y dyweid y Gweinidog.*

YR hollalluog Arglwydd yr hwn yw y tŵr
cadarnaf i bawb a roddant eu hymddiried
ynddo, i ba un y mae pob peth yn y nef, ar y
ddaiar, a than y ddaiar yn goftwng ac yn ufudd-
hau, a fyddo yr awr hon, a phob amser yn
amddiffyn i ti, ac a wnêl i ti wybod a deall,
nad oes un enw dan y nef wedi ei roddi i ddyn-
ion, ym mha un a thrwy ba un y mae i ti
dderbyn iachawdwriaeth, onid yn unig Enw
ein Harglwydd Jesu Grist. Amen.

Ac yn ôl bynny y dyweid.

IRASUSAF drugaredd a noddod Duw i'th
orchymynnwn. Yr Arglwydd a'th fendithio
ac a'th cadwo; Llewyrched yr Arglwydd
ei wyneb arnat, a thrugarhâd wrthyt: Derchafed
yr Arglwydd ei wyneb arnat, a rhoddod
it' dangnetedd yr awr hon ac yn oes oesoedd.
Amen.



CYMMUN Y CLAF.

IY gymmaint a bod pob rhyw ddyn yn ddar-
ostyngedig i lawer o beryglon disysyd, bein-
tiau, a chlesfydau, ac byth yn anhyssus pa bryd yr
ymadawant a'r fuchedd hon; herwydd pa bam, er
mawyn gallu a bonynt fod bob amser mewn parodr-
wydd i farw, pa bryd bynnag y rhyngo bodd i'r
hollalluog Dduw alw am danynt: Bid i'r Curad-
iaid yn ddyfal o amser i amser (ac yn enwedig yn
amser plâ neu ryw baint lynol arall) gyngbori eu
Plwyfſolion i gymmeryd yn fynych yn yr Eglwys
fendigedig Gymmun Corph a gwaed ein Jachaw-
dwr Crist, pan finistrir ef yn gyboedd yn yr Egl-
wys; Fel gan wneud felly, y bo llai o achos iddynt
yn eu bymaweliad aïfymmrwtb, i fod yn ankredychol
yn eu meddwol o ddiſſyg hynny. Ond os y Claf ni
bydd abl i ddyfod i'r Eglwys, as etto yn dymuno
cymmeryd y Cymmun yn ei aîf; yna y bydd rhaid
iddo fynegi hynny mewn pryd i'r Curat, gan arwydd-
oſcâu beſſyd pa farwl an y ſydd yn darparu cymmuno-
gyd ag ef; (y rhai a ſyddant dri, neu adau o'r
lleiaf,) a chwedi cael lle cyfaddas yn nîſ y claf,
gyd â phob ſetb angenrheidiol felly yn barod, fel y
gallu

gallo y Curat ffinistrio yn barchedig, ministried sic
yna y Cymmun bendigedig, gan ddechreu ar y Col-
lect, Epistol, a'r Efengyl yma yn canlyn.

Y Collect.

HOLL GYFOETHOG a byth fywiol
Dduw, gwneuthurwr dynol ryw, yr hwn
wyt yn cospi y rhai a gerych, ac yn ceryddu
pawb ar a dderbynniech : Nyni a attolygwn i
ti drugarhâu wrth dy wâs hwn yma ymwele-
dig dan dy law, ac i ti ganiatâu gymmeryd
o hono ei Glefyd yn ddioddefus, a chaffael ei
Jechyd corphorol drachefn (o's dy radlawr
ewylllys di yw hynny :) a pha bryd bynnag
yr ymadawo ei Enaid a'i Gorph, bod o hono
yn ddifagl wrth ei bresentio i ti, trwy Jesu
Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Yr Epistol. Heb. 12. 15.

FY Mâb na ddir myga gerydd yr
Arglwydd, ac na ymollwng pan
i'th argyoedder ganddo ; Canys y neb y
mae'r Arglwydd yn ei garu, y mae yn ei
geryddu ; ac yn ffangellu pob mâb a dder-
bynnio.

Yr Efengyl. S. Joan 5. 24.

YN wir yn wir, meddaf i chwi, y neb
sydd yn gwrando fy ngair i, ac yn credu
i'r hwn a'm hanfonodd i, a gaiff fywyd tragy-
wyddol

wyddol, ac ni ddaw i farn: Eithr efe a aeth
trwodd o farwolaeth i fywyd.

¶ **GWEDI** byn yr Offeiriad a â ymlaen
yn ôl y ffyrf ofodedig i'r Cymmunn bendigedig gan
dddechreu ar y Geiriau byn, (Chwycbwi y sawl
sydd yn wir. &c.

¶ **PAN** gyfranner y Sacrament bendigedig,
cymmered yr Offeiriad yntef ei hun y Cymmunn
yn gyntaf, ac yn ôl bynny, ministried i'r rha a
ddarparwyd i Gymmuno gyd â'r Clâf, ac yn ddi-
weddas oll i'r dyn clâf.

¶ **EITHR** o bydd neb naill a'i o ddirdd
dolur, neu o herwydd eisieu rhybydd mewn am-
ser dyladwy i'r Curat, neu o eisieu Cyfeillyddion
i gymmeryd, gyd ag ef, neu oblegid rhyw rwystr
cyslawyn arall, beb gymmeryd Sacrament Corpb a
Gwaed Christ, yna dangosod y Curat, o's efe sydd
wir edifeiriol am ei bechodau; ac yn credu yn
ddiysgog ddarfod i Jesu Grist ddiweddes, angau ar y
groes drosto, a cholli ei waed dros ei Brynnedigaeith
ef, gan goffa yn ddifrif y mawr ddaioni sydd iddo
ef o bynny, a chan ddiolch iddo ef o'i galon am
dano, ei fod ef yn bwyta ac yn yfed Corpb a
Gwaed ein Fachawdwr Crist yn fuddiol i jechyd
ei enaid, er nad yw efe yn derbyn y Sacrament
a'i enau.

¶ **PAN** ymweler â'r clâf, ac yntef yn cym-
meryd, y Cymmunn bendigedig yr un amser: bid
yna i'r Offeiriad er mwyn prysuro yn gynt, dorri
F 2 ymmitb

Ymmitb ffyrf yr Ymweliad lle mae'r Pŷalm (Ynnot ti, O Arglwydd, y gobeithiais, &c.) at aed yn union i'r Cymmun.

¶ *YN amser pla, clefyd y chwaŷs, neu gyfryto amserau beintian, neu glefydau llŷn, pryd na aller cael yr un o'r plwyf neu'r cymmydogion i gymmuno gyd â'r cleifion yn eu tai, rhag ofn cael yr baint, ar byspysol ddeisyfiad y clâf, fe a all y Gweinidog yn unig gymmuno gydag ef.*

¶ *AR amser Ministriad y Cymmun, a'r Cymmunwyr wedi eu cysleu yn weddus i gymmeryd y Sacrament bendigeaig, yr Offeiriad a ddywed y Cyngor hwn.*

A N N W Y L garedigion yn yr Arglwydd, y sawl fydd yn meddwl dyfod i fendigedig Cymmun Corph a Gwaed ein Jachawdwr Crist, rhaid i chwî ystyried y modd y mae Saint Paul yn cyngori pawb i'w profi ac i'w holi eu hunain yn ddyfal, cyn iddynt rwygu bwyta o'r bara hwnnw, ac yfed o'r cwppan hwnnw. Canys fel y mae'r Llês yn fawr o's â chalon wir edifeiriol, ac â bywiol fydd y cymmerwn y Sacrament bendigedig hwnnw, (canys yna yr ym ni yn ysprydol yn bwyta cîg Crist, ac yn yfed ei waed ef; yna yr ydym yn trigo yng-hrist, a Christ ynnom ninnau; yr ym ni yn tîn â Christ, a Christ â ninnau:) felly y mae'r perigl yn fawr, o's ni a'i cymmer yn anheilwng. Canys yna yr ym ni yn euog o gorph a gwaed Crist ein Jachawdwr; yr ydym ni yn
bwyta

bwyta ac yn yfed ein barnedigaeth ein hunain, heb ystyried corph yr Arglwydd; yr ydym yn ennyn Digofaint Duw i'n herbyn; yr ŷm ni yn ei annog ef i'n plau ag amryw glefydau, ac amryw fath ar angau. Bernwch gan hynny ein hunain (frodyr) megis na'ch barnner gan yr Arglwydd; Gwîr-edifarhewch am eich pechodau a aeth heibio; Bid gennych fywiol a diogel ffydd yng nghrist ein Jachawdwr; Gwellhewch eich buchedd, a byddwch mewn cariad perffaith â phawb; felly y byddwch weddus gyfrannogion o'r dirgeledigaethau sancteiddiol hyn. Ac osiaen pob peth y mae'n rhaid i chwi roddi gostyngedd iaf a charediccaf ddiolch i Dduw Dâd, y mab, a'r Yspryd glân, am brynedigaeth y byd trwy angau a dioddefaint ein Jachawdwr Christ, Duw a Dŷn, yr hwn a ymostyngodd i Angau'r groes drosom ni bechaduriaid truain, y rhai oeddym yn gorwedd mewn tywyllwch a chysgod angau. fel y gallai efe ein gwneuthur ni yn blant i Dduw, a'n derchafel i tywyd tragwyddol. Ac er cofio o honom yn wastad ddirtawr gariad ein Harglwydd a'n hunig Jachawdwr Jesu Grist, fel hyn yn marw drosom, a'r aneirif ddoniau daionus, y rhai trwy dywallt ei werthfawr waed, a ennillodd efe i ni; efe a ofododd, ac a ordainiodd sanctaidd ddirgeledigaethau, fel gwyftlon o'i gariad, a gwaftadol gôf am ei angau, er mawr ac anherfynol gonffordd ini. Gan hynny iddo ef, gyd â'r Tâd, a'r Yspryd-glân, rhoddwn, (fel yr ŷm rwymediccaf) wastadol ddiolch, gan ymostwng yn gwbl i'w sanctaidd

ewylllys ef a'i Orchymryn, a myfyrio ei wasanaethu ef mewn gwir Sancteiddrwydd a chyfiawnder, holl ddyddiau 'n heiniocs. *Amen.*

¶ Yna y dywed yr Offeiriad wrth y rhai a fo'n dysfod i gymmeryd y Cymmun bendigedig.

CHWYCHWI y sawl sydd yn wir, ac yn ddisrifol yn edifarhau am eich pechodau, ac sydd mewn cafiad perffaith â'ch cymmydogion, ac yn meddwl dilyn Buchedd newydd, a chanlyn gorchymynion Duw, a rhodio o hyn allan yn ei ffyrdd sancteiddiol ef; Deuwch yn nês trwy ffydd, a chymmerwch y Sacrament sancteiddiol hwn i'ch conffordd; a gwnewch eich gostyngedig gyffes i'r Hollalluog Dduw, gan ostwng yn ufudd ar eich gliniau.

¶ Yna y dywedir y Gyffes gyffredin hon, yn enw pŵb o'r rhai a fyddont ar feddwl cymmeryd y Cymmun bendigedig, gan un o'r Gweinidogion, yntef a'r bobl oll yn gostwng yn ufudd ar eu gliniau, ac yn dywedyd;

HOLLALLUOG Dduw, Tâd ein Harlwydd Jesu Grist, Gwneuthurwr pob dim, Barnwr pob dŷn; Yr ŷm ni yn cydnabod ac yn ymosidio dros ein hamryw bechodau a'n hanwiredd, y rhai o ddydd i ddydd yn orthrymmaf a wnacthom, ar feddwl, gair, a gweithred yn erbyn dy Dduwiol Fawredd, gan annog yn gyfiawnaf dy ddigofaint, a'th far

i'n

I'n herbyn. Yr ydym yn ddisrifol yn edifar-
hau, ac yn ddrwg gan ein calonau dros ein
camweithredoedd hyn; eu cofa fy drwm gen-
nym, eu baich sydd anraith ei oddef: Trug-
arhâ wrthym, trugarhâ wrthym, drugaroccaf
Dad; er mwyn dy un Mâb ein Harglwydd
Jesu Grist, madden i ni yr hyn oll a aeth hei-
bio, a chariata i ni allu byth o hyn allan, dy
wasanaethu â'th fodloni, mewn newydd-deb
buedd, er anrhydedd a gogoniant dy Enw;
trwy Jesu Grist ein Harglwydd, Amen.

¶ Yna yr Ofeiriad (neu'r Esgob, o's bydd yn gyd-
rychdu) a saif, gan droi at y bobl, ac a ddalgar
y Gollyngdod bwn.

HOLLALLUOG Dduw, ein Tad ne-
sol, yr hwn o'i fawr drugaredd a addaw-
odd, faddeuant pechodau i bawb gan edifeirwch
calon a gwir ffydd a ymchwelatto; a drugar-
hau wrthyeh, a faddeuo i chiwi, ac a'ch gwaredo
oddiwrth eich holl bechodau, a'ch cadarnhau,
ac a'ch cryfnao ym mhob daioni, ac a'ch dy-
go i fywyd tragywyddol, trwy Jesu Grist ein
Harglwydd. Amen.

¶ Yn ol bynny y dywed yr Ofeiriad.

GWRANDEWCH pa ryweiriau confordus a
ddywed ein Jachawdwr Crist wrth bawb a wir
ymchwelant atto, ef.

DEUWCH attafi bawb ag y sydd yn flinderog ac yn llwythog, a mi a esmwythaf arnoch. *St. Math. 11. 28.*

FELLY y carodd Duw y byd, fel y rhoddodd eisei uniganedig Fâb, fel na choller pwy bynnag a gredo ynddo ef, ond caffael o hono fywyd tragywyddol. *St. Joan. 3. 16.*

GWRANDEWCH hefyd beth y mae Sanct Paul yn ei ddywedyd.

GWIR yw'r gair, ac yn haeddu pob derbynniad, ddyfod Crist Jesu i'r byd i gadw pechaduriad. *1 Tim. 1. 15.*

GWRANDEWCH hefyd beth a ddywed Sanct Joan.

O's pecha neb, y mae ini Eiriolwr gyd â'r Tâd, Jesu Crist y cyfiawn; ac eisei yw'r Jawndros ein pechodau ni. *1 St. Joan. 2. 1.*

Inol y rhai byn yr â'r Offeiriad rhagdda, gandywedyd,

DERCHEFWCH eich Calonnau.

Atch. Yr ydym yn eu derchafael i'r Arglwydd.

OFFEIRIAD. Diolchwch i'n Harglwydd Dduw.

DEUWCH

Atch.

Atteb. MAE'N addas, ac yn gyfiawn gwneuthur hynny,

¶ *Yna yr Offeiriad a dry at Fwrdd yr Arglwydd, ac a ddywed,*

YMAE yngwbl addas, yn gyfiawn, a'n rhwymedig ddylêd ni yw, bob amser, ac ym mhob lle ddiolch iti, Arglwydd * Sancteiddiol Dâd, Hollalluog, dragywyddol Dduw.

* *Y geiriau byn (Sancteiddiol Dâd) a adewir heibio ar Sul y Drindod.*

¶ *Yma ifod y canlyn y Rhagymadroddion priodol wrth yr amser, o's bydd yr un wedi ei ofod yn byspysol : Ac onid-e yn ddi-dor y canlyn,*

GAN hynny gyd ag Angylion ac Archangylion, a chyd â holl gwmpeini nêf, y moliannwn, ac y mawrhâwn dy egoneddus Enw, gan dy foliannu yn wastad, a dywedyd, Sanct, Sanct, Sanct, Arglwydd Dduw'r lluoedd ; nef a daiar sydd yn llawn o'th ogoniant : Gogoniant a fo iti, O Arglwydd goruchaf. *Amen.*

¶ *Rhagymadroddion priod.*

¶ *Ar ddydd Nadolig Crist, a saith niwrnod gwedi.*

AM i ti roddi Jesu Grist dy un Mâb i'w ōni ar gyfenw i'r amser yma drosom ni : yr hwn trwy weithrediad yr Yspryd-glân a ynaethbwyd yn wir ddyn, o hantod y *Forwyn Fair*

Fair ei fam, a hynny heb ddim pechod, i'n gwn-
euthur ni yn lân oddiwrth bod pechod. Gan
hynny gyd ag Angylion, ac Archangylion, &c.

¶ *Ar ddydd Pasg, a saith ddiwrnod gwedi.*

OND yn bendisaddef, yr ym yn rhwymedig
i'th foliannu dros anrhydeddus gyfodiad
dy Fáb Jesu Grist ein Harglwydd: canys efe
yw'r gwir oen Pasg, yr hwn a offrymmwyd
drofom, ac a ddileodd bechod y byd; yr hwn
trwy ei Angeu ei hun a ddinistriodd Angeu, a
thrwy ei adgyfodiad i fywyd, a adferodd i'n
fywyd tragywyddol: Gan hynny gyd ag An-
gylion, &c.

¶ *Ar ddydd y Derchafael a saith ddydd gwedi.*

TRWY dy annwyl garediccaf Fáb Jesu
Grist ein Harglwydd, yr hwn yn ol ei an-
rhydeddusaf gyfodiad, a ymddangosodd yn eg-
lur i'w holl Apostollion, ac yn eu golwg a esg-
ynnodd i'r nefoedd i barotoi lle ini; megis lle
y mae efe, yno yr esgynnom ninnau hefyd, ac
y teyrnasom gydag ef mewn gogoniant: Gan
hynny gyd ag Angylion, &c.

¶ *Ar y Sulgwyn a chwe diwrnod yn ôl.*

TRWY Jesu Grist ein Harglwydd; oddi-
wrth yr hwn, yn ol ei gywiraf addewid, y
disgynnodd yr Yspryd-glân, ar gyfenw i'r am-
fer yma o'r nef, a disymmwth swm mawr, megis
gwynt

gwynt nerthol, arwedd tafodau tanllyd; gan ddisgyn ar yr Apostolion, i'w dysgu hwynt, ac i'w harwain i bob gwirionedd, gan roddi iddynt ddawn amryw jeithoedd, a hyder hefyd gyd â chariad gwresog, yn ddyltal i bregethu'r Efengyl i'r holl genhedloedd, trwy'r hyn i'n dygpwyd allan o dywyllwch a chyfeiliorni, i'th eglur Oleuni, ac i wir wybodaeth am danat Ti, a'th Fâb Jesu Grist: Gan hynny, gyd ag Angylion, &c.

¶ *Ar Wyl y Drindod yn unig.*

YR hwn wyt un Duw, un Arglwydd; nid un person yn unig, ond tri pherson mewn un sylwedd. Canys yr hyn yr ydym yn ei gredu am ogoniant y Tâd, hynny yr ydym yn ei gredu am y Mâb, ac am yr Yspryd-Glân, heb na gwahaniaeth nac anghymmedr: Gan hynny gyd ag, &c.

¶ *Yna ar ol pob un o'r. Rbagymadroddion hyn, yn ddidor y cenir neu y dywedir.*

GA N hynny gyd ag Angylion ac Archangylion, a chyd â holl gwmpeini nef, y molianwn, ac y mawr hâwn dy ogoneddus Enw, gan dy folianu yn wastad a dywedyd, Sanct, Sanct, Sanct, Arglwyd Dduw'r lluoedd; Nef a daiar sydd yn llawn o'th ogoniant: Gogoniant a i Ti, O Arglwydd goruchaf. *Amen.*

¶ *Yna*

In yr Offeiriad ar ei liniau wrth Fwrdd yr Arglwydd, a ddywed yn Enw'r bôl rai a gymmerant y Cymmun, y Weddi hon y sydd yn canlyn.

Nid ym ni yn rhyfygu dyfod i'th Fwrdd di yma, drugarog Arglwydd, gan ymddired yn ein cyfiawnder ein hunain, eithr yn dy aml a'th ddirfawr drugareddau di. Nid ydym ni deilwng cymmaint ag i gasglu'r briwfion dan dy Fwrdd di. Eithr tydi w'r un Arglwydd, yr hwn biau o briedoldeb yn wastad drugarhau; Caniatâ ini gan hynny, Arglwydd grafol, felly fwyta cnawd dy annwyl Fâb Jesu Grist, ac yfed ei waed ef, fel y gwneleir ein Cyrph pechadurus ni yn lân trwy ei Gorph ef, ac y golcher ein heneidiau trwy ei werthfawroccaf waed ef, ac fel y trigom byth ynddo ef, ac yntef ynnom ninnau. *Amen.*

Pan ddarffo i'r Offeiriad, yn sefyll wrth y Bwrdd, felly drefnu'r Bara a'r Gwîn, fel y gallo yn barottach ac yn weddeiddiach dorri'r Bara yngŵydd y Bôl, a chymmeryd y Cwppan i'w ddwylaw, efe a ddywed weddi y Cyffegriad, fel y mae yn canlyn.

HOLLALLUOG Dduw, ein Tâd nefol, yr hwn o'th dyner drugaredd a roddaiſt dy ũn Mâb Jesu Grist i ddioddef angau ar y groes er ein prynnu, yr hwn a wnaeth yno (trwy ei offrymmiad ei hun yn offrymmedig unwaith) gyflawn,

gyflawn, berffaith, a digonol Aberth, Offrw, a jawn, dros bechodau'r holl fyd; ac a ordeiniodd, ac yn ei sanctaidd Efengyl a orchymynodd ini gadw tragywyddol goffa am ei werthfawr angau hynny, nes ei ddyfod drachefn: Gwranddo ni, drugarog Dād, yn ostyngyddiaf ni a attolygwn i Ti, a chaniata i ni, gan gymmeryd dy greaduriaid hyn o Fara a Gwin, yn ol Sanctaidd ordinhād dy Fāb Jesu Grist ein Jachawdwr, er cōf am ei Angau a'i ddioddefaint allu bōd yn gyfrannogion o'i fendigedig gorph a'i waed: Yr hwn ar y nōs honno y bradychwyd, * a

* *Yma y cymmeryr yr Offeiriad y ddysgl iw dwylaw:*

b *Ac ymma efe a dyrr y Bara:*

c *Ac ymma y dyd ei Law ar yr boll fara:*

d *Ymma y cymmer y cwppan iw ddwy-law:*

e *Ac ymma y dyd ei Law ar lob llestr, Cwppan, neu fflagon, yn yr bwn y bo dim gwin iw gyffegru:*

Yr hwn ar y nōs honno y bradychwyd, * a gymmerth fara, ac wedi iddo ddiolch, b Efe a'i torrodd, ac a'i rhoddes i'w ddisgyblion, gan ddywedyd, Cymmerwch, bwyte- wch, c Hwn yw fy nghor- ph yr hwn yr ydys yn ei rod- di drofoch, gwnewch hyn er cōf amdanaf. Yr un modd gwedi Swpper, b Efe a gymmerth y Cwppan, ac wedi iddo ddiolch, efe a'i rhoddes iddynt, gan ddywedyd, Yfwch o hwn bawb, Canys hwn yw fy ngwaed o'r Testament newydd, yr hwn yr ydys yn ei dywallt drofoch, a thros lawer er maddeuant pechodau: Gwnewch hyn, cyn-

nifer, gwaith ag ei hyfoch, er côf am danaf.
Amen.

- ¶ Yna y Gweinidog a gymmer y Cymmun yn gyntaf yn y ddau ryw ei hun, ac yna'r â ymlaen i roddi'r unrbyw i'r Esgobion, Offeiriad, a Diaconiaid yr un modd (o's bydd yr un yn bresennol) Ac wedi hynny i'r Bobl befyd mewn trefn, i'w ddyllaw, a phawb yn oftyngedig ar eu gliniau. A phan roddo'r Bara i bob un, efe a ddywed,

CORPH. ein Harglwydd Jesu Grist, yr hwn a roddwyd drosot ti, a gatwo dy gorph a'th enaid i fywyd tragywyddol: Cymmer, a bwyta hwn, er côf farw o Grist drosot ti, ac ymborth arno yn dy galon trwy ffydd, gan roddi diolch.

- ¶ A'r Gweinidog a fo yn rhoddi y Cwppan i bob un a ddywed,

GWAED ein Harglwydd Jesu Grist, yr hwn a dywalltwyd drosot ti, a gatwo dy gorph a'th enaid i fywyd tragywyddol: Yf hwn er côf tywallt gwaed Crist drosot ti, a bydd ddiolchgar.

- ¶ O's bydd y Bara neu'r Gwân cyffegredig wedi eu treulio oll cyn cymmuno o bawb, cyffegred yr Offeiriad ychwaneg yn ol y dull uchod; gan ddechreu ar (Ein Jachawdwr Crist y nôs, &c.) I fendigo'r Bara: Ac ar (Yr un modd gwedi Swpper, &c.) i fendigo'r Cwppan.

¶ Pan

¶ Pan fo pawb wedi Cymmuno, y Gweinidog a ddychwel at Fwrdd yr Arglwydd, a thrwy barch a esyd arno a fo'ngweddill o'r Elementau Cyssegredig; gan danu lliain glân drostynt.

¶ Yna yr Offeiriad a ddywaid Weddi'r Arglwydd; a'r Bobl yn adrodd pob arch o boni ar ei ol ef.

EIN Tâd, yr hwn wyt yn y nesoedd; Sancteiddier dy Enw. Deued dy deyrnas. Bid dy ewyllys ar y ddaiar, megis y mac yn y nesoedd. Dyro ini heddyw ein bara beunyddiol. A maddeu ini ein dyledion, fel y madd-euwn ni i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; Eithr gwared ni rhag drwg: Canys eiddot ti yw'r deyrnas, a'r Gallu, a'r Gogoniant yn oes oesoedd. *Amen.*

¶ Wedi bynny y dywedir fel y canlyn.

O ARGLWYDD, a nefol Dâd, yr ydym ni dyostyngedig weision yn cwbl ddeisyfu ar dy dadol ddaioni, yn drugarog dderbyn ein haberth hyn o foliant a diolch; gan erfyn arnat yn ostyngieiddiaf, ganiatáu bod trwy ryglyddon ac angau dy Fâb Jesu Grist, a thrwy ffydd yn ei waed ef, i ni ac i'th holl Eglwys gael maddeuant o'n pechodau, a phob doniau craill o'i ddioddefaint ef. A yma yr ym yn offrwm ac yn cynhyrchu i ti, O Arglwydd, ein hunain, ein heneidiau, a'n cyrph, i fod yn abeth rhesymmol, sanctaidd, a bywiol iti; Gan attolygu

attolygu i ti yn oftyngedig, fod i bawb o honom
y fy gyfrannogion o'r Cymmrun bendigaid hwn,
gael ein cyflawni a'th råd, ac a'th nefol fendith.
Ac er ein bod ni yn anheilwng trwy ein hamra-
faelion bechodau, i offrw m i ti un aberth; Etto
ni a attolygwn iti gymmeryd ein rhwymedig
ddylêd a'n gwasanaeth hyn; nid gan bwyso
ein Haeddedigaethau, ond gan faddeu ein pech-
odau, trwy Jesu Grist ein Harglwydd; trwy'r
hwn, a chyd â'r hwn, yn undod yr Yspryd-glân,
holl anrhydedd a gogoniant a fyddo iti, Dâd
Hollalluog, yn oes oesoedd. *Amen.*

¶ *Neu byn.*

HOLLALLUOG a byth-fywiol Dduw, yr
ydym ni yn dirfawr ddiolch i ti, am fod
yn wiw gennyt ein porthi ni, y rhai a gymmer-
afom yn ddyledus y dirgeledigaethau sancteidd-
iol hyn, ag ysprydol ymborth gwerthfawrocca-
gorph a gwaed dy Fâb ein Jachawdwr Jesu
Grist; ac wyt yn ein sicrhâu ni trwy hynny,
o'th amgeledd ac o'th ddaioni i ni; a'n bod
yn wir aelodau wedi ein corpholaethu yn nirgel
gorph dy Fâb, yr hwn yw gwynfydedig Gyn-
nulleidfa'r holl ffyddlon bobl; a'n bod hefyd
trwy obaith yn etifeddion dy Deyrnas dragy-
wyddol, gan haeddedigaethau gwerthfawrocca-
angau a dioddefaint dy annwyl Fâb. Ac yr
ym ni yn oftyngeiddiaf yn attolygu i ti, o nefol
Dâd, felly ein cymmorth ni â'th råd fel yr ar-
hosom yn wastad yn y sanctaidd gymdeithas
honno, ac y gwnelom bob rhyw weithredoedd da

ag a ordeiniaist ti i ni rodio ynddynt trwy Jesu Grist ein Harglwydd, i'r hwn gyd â'thi a'r Yfpryd glân, y bo holl anrhydedd a gogoniant yn dragywyddol. *Amen.*

¶ *Yna y dywedir, neu y cenir,*

GOCONIANT i Dduw yn yr uchelder, ac yn y ddaiar tangnefedd, ewyllys da iddynion. Ni a'th folwn, ni a'th fendithiwn, ni a'th addolwn, ni a'th ogoneddwn, i ti y diolchwn am dy fawr ogoniant, Arglwydd Dduw, Frenin nefol, Duw Dâd Hollalluog.

ARGLWYDD, yr unig genhedledig Fâb Jesu Grist; Arglwydd Dduw, Oen Duw, Fab y Tad, yr hwn wyt yn dileu pechodau'r byd, trugarha wrthym. Ti yr hwn wyt yn dileu pechodau'r byd, trugarha wrthym. Ti yr hwn wyt yn dileu pechodau'r byd, derbyn ein gweddï. Ti yr hwn wyt yn eistedd ar ddeheulaw Dduw Dad, trugarha wrthym.

CANYS ti yn unig wyt Sanctaidd, ti yn unig wyt Arglwydd, ti yn unig Crist, gyd a'r Yfpryd-glan, wyt yn oruchaf yngogoniant Duw Dad. *Amen.*

¶ Yna'r Offeiriad, (neu'r Esgob o's bydd e'n bre-
sennol) a ollwng y bobl ymmaith â'r fendith bon.

TANGNEFEDD Dduw yr hwn fydd
uwchlaw pob deall, a gatwo'ch calon-
nau a'ch meddyliau yngwybodaeth a chariad
Duw, a'i Fab Jesu Grist ein Harglwydd: A
bendith Dduw Hollalluog, y Tad, y Mab,
a'r Yspryd-glan, a fyddo i'ch plith, ac a drigo
gyd a chwi yn wastad *Amen.*

Colefiau





*Colectau priod a ellir eu harfer gyd ag unrhyw o'r
Gweddiau eraill dros y Clâf.*

BYDDED dy drugarogion glustiau, O Ar-
glwydd, yn agored i weddiau dy ufudd
weision, ac fel y bo ini gael ein gofynion, gwna
i ni erchi y cyfryw bethau ag a ryngo bodd i ti,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

YNGHANOL ein bywyd yr ydym mewn
angau : gan bwy y mae ini geisio ymwa-
red, ond gennyt ti, O Arglwydd, yr hwn am
ein pechodau wyt yn gyfiawn yn ddigllawn.

ER hynny, Arglwydd Dduw sancteiddiaf,
Arglwydd galluocaf, O sanctaidd a thru-
garocaf Jachawdwr, na ollwng ni i ddygyn
chwerwaf boenau angau tragywyddol.

TI, Arglwydd, a adwaenost ddirgelion ein
calonnau ; na chaea dy glustiau trugarog
oddiwrth ein gweddiau ; Eithr arbed nyni,
O Arglwydd sancteiddiaf, O Dduw galluocaf,
O sanctaidd a thrugarog Jachawdwr, Tydi dei-
lyngaf

lyngaf Farnwr tragywyddol, na ad i ni, yn yr awr ddiweddaf er neb rhyw boenau angau syrthio oddiwrthyt.

O DRUGAROG Dduw, Tad ein Harglwydd Jesu Grist, yr hwn yw y cyfodiad a'r bywyd, Nyni a attolygwn i ti ein cyfodi ni o angau pechod i fuchedd cyfiawnder, fel ar y Cyfodiad cyffredin y dydd diweddaf, i'n caffael yn gymmeradwy yn dy olwg di, ac y gallom gael ini ddiwedd perffaith, a gwynfyd ynghorph ac enaid, yn dy ogoniant tragywyddol, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

CANIATA, ni a attolygwn iti, Hollalluog Dduw, fod i ni y rhai a haeddafom yn gyfiawn gael ein poeni am ein drwg weithred-oedd, trwy gonffordd dy rad di allu yn drugarog gael hawshâd, trwy ein Harglwydd a'n Jachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

O ALLUOCCAF Dduw a thrugaroccaf Dad, yr hwn wyt yn tosturio wrth bob dŷn, ac nid wyt yn casau dim a'r a wnaethost, yr hwn nid ewyllysi farwolaeth pechadur, ond byw o hono ac ymchwelyd oddiwrth ei bechod, a bod yn gadwedig; yn drugarog maddeu ini ein camweddu, derbyn a chonfforddia ni, y rhai ydym yn flin ac yn orthrwm gennym faich ein pechodau. Ti biau o briodolder yn wastad drugarhau, i ti yn unig y perthyn maddeu pechodau. Arbed nyni am hynny, Arglwydd dai-onus, Arbed dy bobl y rhai a brynaist; na ddôs

i'r farn a'th weision y rhai ym bridd gwael, a phechaduriaid truain; Eithr ymchwel felly dy Idd oddiwrthym, y rhai ym yn ostyngedig yn cydnabod ein gwaeledd ac yn wir edifeiriol gennym ein beiau; ac felly bryfia i'n cynnor-thwyo ni yn y byd hwn, fel y gallom byth fyw gyd a'thi yn y byda ddaw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

O ARGLWYDD, Creawdwr a Cheidwad pob dŷn, yn ostyngedig attolygwn iti, dros bob Ystât a grâdd o ddynion, ar fod yn wiw gennyt hyfpyfu iddynt dy ffyrdd, dy Jechyd-wriaeth i'r holl Genhedloedd. Yn bennaf erfyniwn arnat dros lwyddiannus 'stât yr Eglwys Gatholig; fel gan gael ei harwain a'i llywio gan dy Yspryd grasfol, y casto pawb yn eu proffesu ac yn eu galw eu hunain yn Gristianogion, eu tywys ar hyd ffordd y gwirionedd, a chynnal y ffydd mewn undeb Yspryd, rhwymyn tangnefedd ac uniondeb buchedd. Yn ddiweddas, ni a oychymynnwn i'th dadol amgelledd, y rhai oll a gystuddir mewn un modd, neu fydd yn gyfyng arnynt mewn meddwl, Corph, neu 'Stât, (yn enwedig yr hwn, dros ba un y dymunir ein gweddiau) rhyngu bodd iti eu diddanu a'u cymmorth yn ôl angenrheidiau pob un, gan roddi iddynt ammynedd dan eu dioddefiadau, a dedwyddol ymwared o'i holl gystuddiau. A hyn a erfyniwn er mwyn Jesu Grist. *Amen.*

HOLLALLUOG a thragwyddol Dduw, yr hwn yn wastad wyt barottach i wrando, nâ nyni i weddio, ac wyt arferol o rododi mwy nag a archom, neu a ryglyddom: tywallt arnom amllder dy drugaredd, gan faddeuini y cyfryw bethau ac y mae ein cydwybod yn eu hofni, arhoddi i ni y cyfryw ddaionus bethau, nad ym deilwng i'w gofyn ond trwy ryglyddon a chyfryngiad Jesu Grist dy Fâb di, a'n Harglwydd ni. *Amen.*

DUW Dâd trugarog, yr hwn nid wyt yn dirmygu uchenaid calon gyftuddiedig, nac adduned y gorthrymmedig; cynnorthwya yn drugarog ein gweddïau, y rhai yr ym ni yn eu gwneuthur ger dy fron yn ein holl drallod a'n blinfyd, pa bryd bynnag y gwasgant arnom: a gwrando ni yn rasufol, fel y bo i'r drygau hynny, y rhai y mae ystryw a dichell diafol neu ddŷn yn eu gwneuthur i'n herbyn, fyned yn ofer, a thrwy ragluniaeth dy ddaioni di iddynt fod yn wasgaredig, modd na'n briwer dy weision trwy erlyn neb, a gallu o honom byth ddiolch iti yn dy lân Eglwys, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

NYNI yn ufudd a attolygwn i ti, O Arglwydd Dâd, yn drugarog edrych ar ein gwendid; ac er gogoniant dy Enw, ymchwel oddiwrthym yr holl ddrygau a ddarfu ini o wir gyfiawnder eu haeddu; a chaniatâ fod ini yn ein holl drallod ddodi ein cyfan ymddiried a'n gobaith yn dy drugaredd, ac byth dy

dy wasanaethu mewn Sancteiddrwydd a phurdeb buchedd, i'th anrhydedd a'th ogoniant trwy ein hunig Gyfryngwr a'n Dadleuwr Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

HOLL GYFOETHOG a thragywyddol Dduw, yr hwn o'th garedigol serch ar Ddŷn, a ddanfonaist dy Fâb ein Hiachawdwr Jesu Grist, i gymmeryd arno ein cnawd, ac i ddioddef angau ar y groes, fel y gallai pob rhyw ddŷn ddilyn esampl ei fawr ostyngieiddrwydd ef; Caniata o'th drugaredd fod ini ganlyn esampl ei ddioddetaint, a bod hefyd yn gyfrannogion o'i gyfodiad, trwy yr unrhyw Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

HOLLALLUOG Dduw, ffynnon yr holl ddoethineb, yr hwn wyt yn gwybod ein hangenrheidiau cyn eu gofynnom, a'n hanwybodaeth yn gofyn; Nia attolygwn iti, dofturiog wrth ein gwendid; a'r pethau hŷnny, y rhai o blegid ein hanheilyngdod ni feiddiwn, ac o blegid ein dallineb ni fedrwn eu gofyn, fod yn deilwng gennyt eu rhoddi ini er teilyngdod dy Fab Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

*Gweddi gyffredinol am Dderbyniad o'n Gweddïau
a'n Defosïonau dros y Clâf.*

*Gweddi Esgob
Andrews.*

O ARLWYDD, Rhyfyg mawr yw i'r naill bechadur feiddio gorchymmyn y llall i'th dduwiol Fawredd di, yn enwedig y Pechadur
G 4 mwyaf

mwyaf y lleiaf. A phwy nid arfwydeu ei gymmeryd arno? Ond dy Orchymmyn di yw, ini weddio dros aelodau cystuddiedig dy Eglwys, a galaru gyd a'i rhai sy'n galaru: A thi a addewiaist dderbyn ein gweddiau, a wnelem yn y modd yma. Ac yn awr, wele nyni, O Arglwydd, y rhai nid ydym mewn un modd deilwng, eithr yn llwyr-anheilwng i erfyn unrhyw fendith, drosom ein hunain, etto gan fod Cariad a Thosturi yn ein rhwymio i hyn yma, a ydym yndyfod yn Ymbiliwyr gostyngedig attat dros eraill, sef, dros dy wasanaethwr yma cystuddiedig gan dy law. Ynot ti yr ŷm yn gobeithio; gennyt ti yr ŷm yn deisyf; Arnat ti yr ŷm yn ymbil ac yn gweddio, yn y modd ufuddaf a gostyngeddias, ac o ddyfnder ein calonau. O Arglwydd, yr hyn a ellit ti yn gyfiawn ei naccau, o herwydd ein hanheil-yngdod i ni, na naccâ ni a attolygwn iti, i'th rasfol Ddaioni dy hun. O Arglwydd, maddau i ni ein pechodau, O Arglwydd, maddeu ini ein pechodau, ein mawrion a'n gorthrwm bechodau, y rhai yn fynych ac amryw weithiau a wnaethom, ac y parhaefom yn hir, a thros lawer o flynyddoedd ynddynt, fel y byddom addas i weddio dros eraill, ac fel y bo ein gweddiau a wnelom attat ti, mewn amser cymmeradwy.

YN rasol edrych ar ein poenedigaethau.

YN dosturus ystyria wrth drymder ein calonau.

YN

YN drugarog maddeu bechodau dy bobl.

YN garedigol gan drugaredd gwrando ein gweddiau.

YR awrhon a phob amfer, teilynga ein gwrando, o Crist.

YN rasol clyw ni, O Crist, yn rasol clyw nyni, O Arglwydd Grift.

¶ *Gweddian neilltuol dros y Claf.*

*Gweddi Esgob
Patrick.*

O DDuw grasusaf, yr hwn trwy dy Fâb Jesu Grift, an cyfsylltaist ni oll ynghyd yn un Corph, fel y byddai ini garu eu gilydd, ac fel o's dioddef a wnâ un aelod, fod i'r holl aelodau gyd-ddioddet, yr ym yn oftyngedig yn ersyn dy dyner drugareddau tuag at dy wafanaethwr hwn yma, o gyflwr cyffuddiol pwy un yr ym yn deisyf bod gennym Gyd-teimlad dosturiol.

EDRYCH yn rasol arno ef, O Arglwydd, ac ymwel ag ef a'th Jechydwriaeth. Anfon iddo y cyfryw ddiddanwch oddi-uchod, ac a ddymunem ni ini ein hunain, ped faem ni yn ei Gyflwr ef. Dyro iddo galon wir edifeiriol am holl gyfeiliorni ei fuchedd o'r blaen, ynghyd a ffydd fywiol yn dy Fâb Jesu, yr hwn a ddaeth i'r byd i Jachâu pechaduriaid. Dyro iddo gonffordd oddiwrth Obaith sanctaidd,

aidd, dy fod ti yn derbyn ei Edifeirwch, a'i weddïau diffuant. Cynnal ef, trwy y gobaith hwn tan ei holl Qfidiau, a chymmorth ef i ymddarostwng i'th Gerydd dadol yn ammyneddgar. Anton iddo gymmorth ynawr yn amfer angenoetid, yn gyfal i'w enaid a'i gorph. Bendithia y moddion a arferer er ei Wellhâd; ac os dy ewyllys daionus yw, adfera ef yn ebrwydd i'w gynnesin Jechyd, ynghyd â llawn-fwriad ddifrifol yn ei galon i'th wasanaethu di yn ddyfalach holl ddyddïau ei fywyd.

NEU os arfaethaist yn amgenach yn dy ddoeth amcannion; Gwared ef rhag o'n Angau, nertha ef yn ei Ing a'i ymdrech ddiweddas, a dyro iddo fynediad lawen esmwyth o'r bywyd hwn, a danfon dy Angylion sanctaidd i'w gyrchu ef, i orphwyltra a Dedwyddwch, gyd a'n Harglwydd Jesu: Er mwyn yr unrhyw Jesu Grist. *Amen.*

I.

Gweddïau Es-
gob Taylor.

HOLLALLUGG Dduw,
Tâd y Trugareddau, Duw'r
heddwch a'r conffordd, Aw-
dwr o faddeuant ac esmwythdra; Nyni dy
weilion, mewn ymsynnïad o'n Dylêd tuag attat
ti, ac o gariad tuag at ein Brawd, ym yn
ostyngedig yn ersyn trugaredd gennyt ti iddo
ef, i ddisgyn ar ei enaid ef, a'i gorph. Yr ym
yn dyfod atat yn Enw Jesu, gan ymbil, arnat
faddeu pechodau dy wâs hwn, a'u gosod hwynt
oll ar gyfryf y groes, a'u ciaddu (hwy) ym
mêdd

mêdd yr hwn a fy farw drosom ni, fel na chyfodant fyth yn y Farn yn ei erbyn ef, na'i ddwyn yn nydd ei Brosiad i Gywilydd a Gwradwydd wyneb. *Amen.*

II.

DYRO i'th wâs, O Arglwydd, Ddioddefgarwch dan ei Ofidiau, a chyffur yn ei Glefyd, ac adsera jechyd iddo, o's wyt ti yn gweled fod hynny yn oreu. A pha fodd bynnag y bo i ti arfaethu yn ei gylch ef yn yr achos yma, etto gwnâ ei Edifeirwch ef yn gyflawn, a'i Ffydd yn gadarn, a'i Obaith yn ddisigl, a'i ymadawiad yn ddiogel; fel pan elwch di am ei enaid efo Garchar y corph, y gallo tyned i mewn i Orphwysfa meibion Duw, i fangre y gwynfyd, a bod gyd a'r Jesu fendigedig. *Amen.*

III.

O ARGLWYDD, tydi a wyddost oddiwrth holl anghennion dy wâs, ac oddiwrth bob gwendid ac fydd ynddo: Cadarnhâ ei enaid ef â Llawenydd ysprydol, ac â chyflawn ymddarostyngiaid i ti; a chymmer oddiwrtho ef bob anghymmhedrol Serch ar y byd hwn; a helac- tha ei galon ef a Deifyfiadau o fod gyd a'th i, ac o ryddhâd oddiwrth bechod, ac o fwyniant o Dduw. *Amen.*

IV.

ARGLWYDD, na oddef i unrhyw fath a'r boen neu ing gythryblu trefn ei feddyliau ef, na'u ddyledswydd; ac na ddyro ddim mwy ar dy wâs, nag y roddych di iddo allu digonol

gonol i'w ddwyn ; ac ynghyd a'r brofedigaeth trefna di iddo Ddiangfa hefyd ; fef, naill a'i trwy y trugareddau o Einioes hwy, a mwy bucheddol ; neu trwy y trugareddau o farwol-aeth fendigedig, ie, megis y rhyngo bodd i ti, O Arglwydd, felly y byddo. *Amen.*

V.

ARGLWYDD, bydded i Dynerwech ei gydwybod, ac i Yspryd Duw, alw i'w gôf ei ei bechodau, fel y bo iddo eu cyfaddef ac edifarbau amdanynt : A boed i'th alluog Râs di symmud oddiwrth ei enaid ef bob gwreiddin chwerwedd ; Ac yn undeb yr Jesu sanctaidd, ac Ynghariad Duw, ac Ynghymmundeb yr holl Sainct, boed o'r enaid hwn wedi ei bresentio yn ddifeius iti, wedi cyflawn faddeu iddo, a'i olchi yn lân oll, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

VI.

OSANCTAIDD, a grasufaf Jachawdwr, yn nwyllaw yr hwn y mae Eneidiau'r holl ffyddloniaid wedi eu rhoi i gadw hyd yn nydd Taledigaeth ; trugarhâ wrth enaid a chorph dy wâs hwn yma, llonna a chynnorthwya ef ag Yspryd grâs a chyffur, a diwalla ei holl ang-hennion ef y rhai a wyddost ti yn unig, oddi wrthynt. Bydded iddo breswyllo mewn Tang-nhefedd, dan deimlad o'th Nawdd, a chan gael ei gynnal gan dy ddaioni, ei ollwng gan dy farn, a'i achyb gan dy drugaredd, fel pa bryd bynnag yr ymadawo ei enaid a'i gorph, y caffo ei dderbyn

dderbyn gan Angylion, a'i gadw rhag Ysprydion drwg, a'i roi i fynu yn dy Fynwes; ac ar ddydd dy Ail-ddyfodiad, y caffo ei gorph efei gyfodi mewn nerth i edrych fyth ar wyneb Duw, Yngogoniant Jesu Grist ein Harglwydd. Amen.

¶ *Ffurf o Weddi bŵy dros y Clâf.*

Gweddi Esgob Patrick. **O** ARGLWYDD, Tâd ein Hyfprydoedd ni, yr hwn wyt yn rhoddi ini fywyd ac anadl, a phob peth oll, ac ni thybiaist Goron y Bywyd tragywyddol yn ormod i'w haddo ini, yr ym yn Credu na naccâi di mo'nom o'r hyn a fo angenrheidiol a chyfaddas ini, yn gystal i'n heneidiau a'n cyrph yn ein Treigl trwy'r byd hwn, i'r anrhydedd, y Gogoniant a'r Anfarwoldeb fendigedig honno. Yn yr hyder yma, yr ym yn fwy arbennig yn gorchymmyn dy wasanaethwr hwn i'th anfeidrôl a'th dyneraf drugaredd. Sefyddla yn ei enaid ef ffydd ddiysgog, mae n'ad o'th fôdd yr wyti yn cystuddio plant dynion, ond bod genhyt amcan daionus tuag atto trwy dy Gerydd dadol hon. Ac yr awrhon, gan fod pob pleferau a Mwyniadau eraill yn pallu ganddo, amlyga di dy hun yn hyfpyfach iddo ef, megis unig cynhaliad ei obaith, a Chraig ei Jechydwrïaeth. Ym mha beth bynnag i'th esgeulusodd di, neu y gwnaeth gamwedd i'th erbyn, gwnâ ef yn ddwys-deimladwy o'r unrhyw, ac i alaru yn ddwys dros ei holl gamweithredoedd.

weithredoedd. Ac megis y mae'n deifyf yn ddisrifol nawdd a maddeuant gennyf ti, felly gweithia ynddo ef Lawn-fwriad ddisrifol i fyw'n ddiesgeulufach ac yn dduwiolach am yr amser i ddyfod. Cynnorthwya ef yn rafusol, Arglwydd, i roddi prawf o'i ddilus amcanion, i'w ymddarostwng ei hun ym mhob peth i'th ewyllys di rhag llaw, trwy ei Ymddarostyngiad ufuddgar i'th Gerydd dadol yr awr hon. O na bai iddo mo'r dawel, mo'r llariadd, mo'r ufuddol, ac mo'r llawen ei ymroddi ei hun i'th ewyllys di, trwy ddioddef, yr hyn a osodych di arno ef, fel y bo'n barottach i wneuthur yn ewyllysgar pa beth bynnag yr wyt ti yn ei orchymmyn. Er mwyn y diben hwnnw, gwnâ ef yn llwyr-deimladwy ac ystyriol o'th allu goruchel a'th awdurdod ar yr holl Greaduriaid. Meddianna ef â Pharch disrifol i'th Ddoethineb a'th Gyfiawnder; Ynghyd a chyflawn hyder yn dy Gariad a'th Ddaioni, trwy ddiolchus goffa o'th holl drugareddau tuag atto ef o'r blaen, fel y bo iddo felly yn haws ddiodd ef dy Gerydd bresennol hon, trwy ddewis fyth ddilyn dy Hyfforddiant, ac ymddarostwng i'th Drefniad, ac ymhoffi yn gwneuthur dy ewyllys di, O Dduw.

BENDITHIA y Cyffyrïau a arferir er (mwyn) ei adferu i'w gynnesin jechyd, fel y bo iddo fyw i gyflawni ei ddyledswydd yn ddiesgeulufach. Neu o's arfaethaist yn amgenach, derbyn yn rasol ei Fwriadau o wellhad, a gwna ef yn fodlon i roi i syni ei Yspryd yn ewyllysgar

ysgar iti yr hwn a'i rhoiist; a chyd a mawr
ostyngeddwydd a dwys Ymsyniaeth o'i an-
beilyngdod ei hun, i ddisgwil dy drugaredd a
hyspyswyd Ynghrist Jesu. Craff-fetydla ei
Feddwl arno ef, yr hwn a gyweiriodd ac a led-
iodd y ffordd trwy'r bêdd i'r Nêf, fel na's
dychrynner gan neshad angau, Eithr gan ed-
rych tu hwynt iddo, sef i'r tangre uchel a go-
goneddus honno, lle y mae'r Arglwydd Jesu,
y gallo orfoleddu tan obaith gogoniant tragy-
wyddol.

A CHANIATA i bob un o honom ninnau. yn
ein hŵyl a'n Jechyd goreu, i ystyried yn wast-
ad mor freuol, a bregus ydym; fel na am-
mharchom mo'nom ein hunain trwy anghym-
mhedrol arfer o unrhyw hoffderau anianol, ac
na lwythom mo'n meddyliau a gofalon y by-
wyd hwn, ac na threiliom mo'n dyddiau yn
ofer-ymgais arol goruchafiaeth a gogoniant y
byd hwn: Eithr gan ymddwyn mewn ofn dros
holl amser ein hymdeithiad yma, y gallom
fyw mo'r gyfiawn ac mo'r sofr yn y byd pre-
fennol hwn, ac y gweddeu i'r rhai sy'n ditg-
wil ar fyrder rodidi cyfrif i Ti, yr hwn a fer-
ni bob dyn yn ôl ei weithredoedd. Erglyw
ni, O Arglwydd, yn ostyngeddïaf ni a attoly-
gwn i ti, er mwyn Jesu Grist, ein Harch off-
eiriad trugarog, yr hwn sy'n eistedd ar dy
ddeheulaw, ac yn byw yn wastadol i wneuthur
Cyfryngdod drosom ni. *Amen..*

CYNNORTHWYA ni yn drugarog, Ar-
glwydd, yn ein gweddiau hyn a'n her-
fyniau; a llywodraetha ffordd dy wafnaeth-
ddynion tuag at gaffael jechyd tragywyddol;
fel ym mylg holl gyfnewidiau a damweiniau y
bywyd marwol hwn, yr amddiffynner hwynt
byth trwy dy radlawraf a'th barottaf borth,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

Gweddi Dr. Hammond. **O** **ARGLWYDD**, bendithia,
cadw, ac amddiffin dy was
hwn a'th Ras ac a'th Fen-
dith nefol, fel y byddo iddo barhau yn
eiddot ti byth; a pheunydd gynnyddu yn dy
Yspryd glan fwy fwy, hyd oni ddel i'th Deyrnas
dragywyddol.

BYDD dy Law gadarn a'th estynnedig
Fraich, o Arglwydd, byth yn amddiffin iddo;
dy Drugaredd a'th nawdd garedigol yn Jesu
Grist, dy annwyl Fab, ei Jechydwrïaeth; dy
wir a'th sanctaidd Air, ei Hyfforddiad; dy
Ras a'th Yspryd sanctaidd, ei Gyflur a'i Ddidd-
anwch, yr awrhon ac yn awr Angau. *Amen.*

Heb. 13. **A** **FR** awrhon, Duw'r Heddwch, yr
20, 21. *hwn a ddug draebefn oddiwrth y*
meirw ein Harglwydd Jesu, Bug-
ail mawr y Defaid, trwy waed y Cysammod tragy-
wyddol, a'ch perffeithio ym mbof gweithbred ddâ, i
wneuthur ei ewyllys ef, gan weithio yn och yr byn
sydd gymmeradwy yn ei olwg ef, trwy Jesu Grist, i'r
bwn y byddo y gogoniant yn oes oesoedd. Amen.

Psalm

Psalmau priodol i'r Ciâf.

I.

1. **A** RGLWYDD, na cherydda fi yn dy
lidiawgrwydd, ac na chospa fi yn dy
lid. *Psal. 6. 1.*

2. TRUGARHA wrthyf, Arglwydd; canys
llefsg ydwyf fi. Jachâ fi, O Arglwydd; canys
fy esgryn a gyftuddiwyd.

3. A'm henaidd a ddychrynwyd yn ddirfawr:
tithau Arglwydd, pa hyd?

4. CANYS y mae dy Saethau ynglŷn ynaf;
a'th law yn drom arnaf. *Psal. 38. 2.*

5. NID oes Jechyd yn fy nghnawd, o her-
wydd dy ddigllonedd; ac nid oes heddwch i'm
hesgryn, oblegid fy mhechod. *Psal. 38. 3.*

6. CANYS fy nghamweddau a aethant dros
fy mhen: megis baich trwm y maent yn rhy
drwm i mi. *Psal. 38. 4.*

7. GWANHAWYD, a drylliwyd fi'n dramawr:
rhuais gan aflonyddwch fy nghalon. *Psal. 38. 8.*

8. Fy nghalon fydd yn llammu; fy nerth
a'm gadawodd; a llewyrch fy llygaid nid yw
chwaith gennyf. *Psal. 38. 10.*

H

9. YNA

9. YNA y pallodd fy yspryd o'm mewn : ac y fynnodd fy nghalon ynnof. *Psal.* 143. 4.

10. DYCHWEL, Arglwydd, gwared fy Enaid ; achyb fi er mwyn dy drugaredd. *Psal.* 6. 4.

11. CANYS yn angau, nid oes goffa amdanat : Yn y bêdd pwy a'th folianna ? *Psal.* 6. 5.

12. NA chudd dy wyneb oddiwrthyf yn dydd fy nghyfyngder, goftwng dy glûst attat : Yn y dydd y galwys, brylia, gwranddo fi. *Psal.* 102. 2.

13. CANYS fy nyddiau a ddarfuant fel mwg : a'm hesgyrn a boethafant fel aelwyd. *Psal.* 102. 3.

14. Fy nghalon a darawyd, ac a wywodd fel llysieun ; fel yr anghofias fwyta fy mara. *Psal.* 102. 4.

15. A HYNNY o herwydd dy lid di, a'th ddigofaint : canys codaisst fi i fynu, a theflaisst fi lawr. *Psal.* 102. 10.

16. DYWEDAIS, Fy Nuw, na chymmer fi ymmaith ynghanol fy nyddiau : dy flynyddoedd di fydd yn oes oesoedd. *Psal.* 102. 24.

17. O HERWYDD pa ham, ynnor Ti, o Arglwydd,

Arglwydd, yr ymddiriedais; Tydi a Accebi
drosofi, O Arglwydd fy Npw.

II.

P S A L. LI.

1. **T**RUGARHA wrthyf, O Dduw, yn ôl
dy drugarogrwydd; yn ôl llawys dy
dofturiaethau delea fy anwireddau.

2. **GOLCH** fi yn llwyrddwys oddiwrth fy an-
wired: a glanhâ fi oddiwrth fy mhechod.

3. **CANYF** yr wyf yn cydnabod fy ngham-
weddau: a'm pechod fydd yn waftad ger fy mron.

4. **YN** dy erbyn di, dydi dy hunan, y pe-
chais, ac y gwneuthym y drwg hyn yn dy
olwg: fel iih gyfiawnhâer pan deferych, ac y
byddyf bur pan farnech.

5. **WELE**, mewn anwiredd i'm lluniwyd; ac
mewn pechod y beichiogodd fy mam arnaf.

6. **WELE**, ceraist wirionedd oddimewn: a
pheri imi wybod doethineb yn y dirgel.

7. **GLANHA** siag ysop, a mi a lanhâir: golch
fi, a byddaf wannach na'r Eira.

8. **Pâr** imi glywed gorfoledd a llawenydd; fel
y llawenycho'r esgryn a drylliaist.

9. CUDDIA dy wyneb oddiwrth fy mhechodau ; a delea fy holl anwireddau.

10. CREA galon lân ynof, O Dduw, ac adnewydd yspryd uniawn o'm mewn.

11. NA fwrw fi ymmaith oddiger dy fron : ac na chymmer dy Yspryd sanctaidd oddiwrthyf.

12. DYRO drachefn imi orfoledd dy Jechyd-wriaeth ; ac a'th hael Yspryd cynnal fi.

13. YNA y dysgaf dy ffyrdd i rai anwir : a phechaduriaid a droir attat.

III.

1. **A**RGLWYDD, clyw fy ngweddi, a gwrando ar fy neifyfiadau : erglyw fi yn dy wirionedd, ac yn dy gyfiawnder.

2. Ac na ddôs i farn a'th wâs ; o herwydd ni chyfiawnheir neb byw yn dy olwg di. *Psal.* 143. 2.

3. **A**BERTHAU Duw ydynt Yspryd drylliedig : calon ddrylliog gyftuddiedig, O Dduw, ni ddirmygi. *Psal.* 51. 17.

4. O'TH flaen di, Arglwydd, y mae fy holl ddymuniad ; ac ni chuddiwyd fy uchenaid oddiwrthyf. *Psal.* 38. 9.

5. LLEDAIS

5. LLEDAIS fy nwyllaw attat : fy enaid fel
tir sychedig fydd yn hiraethu amdanat. *Psal.*
143. 6.

6. OH Arglwydd, gwranddo fi yn ebrwydd :
pallod fy yspryd : na chuddia dy wyneb oddi-
wrthyf, rhag fy mod yn gyffelyb i'r rhai a
ddisgynnant i'r pwll. *Psal.* 143. 7.

7. BRYSA i'm cymmorth, O Arglwydd, fy
Jechydwriaeth. *Psal.* 38. 22.

8. TRI ydwyt Loches imi ; cedwi fi rhag
ing : amgylchyni fi a channiadau ymwared.
Psal. 32. 7.

9. I' TH law y gorchymynnaf fy yspryd :
gwaredaist fi, O Arglwydd Dduw y gwirionedd.
Psal. 31. 5.

Gogoniant i'r Tâd, &c.

Megis yr oedd yn y dechrau, &c.

¶ *Tystiolaethiad gyboeddus o Ffydd, a ellir ei
badrodd yn ychwaneg gan y Clâf, ar ôl iddo roi
ei Gydlynmiad i'r Credo.*

Elgob **Y**N y Ffydd hon, yr hon yr wyf
Cofins. yn ei chredu yn ddilûs, megis
gwir Aelod o Lân-Eglwys Grist, yr wyf fi yn
arfaethu dibennu fy mywyd, ac o's happieu i
ddim ddigwydd, naill a'i trwy Ddirdra fy nolur.

neu Gynhyrfiadau fy ngelynion ysprydol, trwy
 'r hyn y deuai i feddwl, i ddiwedyd, neu i
 wneuthur dim yngwrthwyneb i'r Ffydd a'r
 Arfaeth sanctaidd hon, Yr wyf fi yma yn ei
 alw yn ôl ym mlaen llaw, ac yn Tyftiol-
 lethu o'm henaidd gerbron Chrïst a'i Angyl-
 ion sanctaidd, na'd wyf yn Cydfynnio a'r un-
 rhyw; gan roddi gofyngeiddiaf a charediccaf
 Ddiolch i'm Creawdwr a'm Prynwr grasfol, fod
 yn wiw ganddo, o ryfeddol ddaioni ei haelioni
 fy ngalw i'r Wybodaeth o'r Ffydd hon ynddo
 ef; yr hon, ynghyd a'm henaidd a'm corph,
 a orchymynnaf i'w drugaroccaf a'i Sancteidd-
 iaf ddwyllaw ef, yr awr hon, ac yn awr fy
 marwolaeth. *Amen.*

Hefyd y Dysiolaethiad hon o Faddeuant.

Fsgob **Y**R wyf fi ym mhellach yn deisyf yn
 Cofins. **Y**ostyngeiddiaf ar bob dŷn, y gwn-
 euthym i erioed ddim yn eu her-
 byn, deilyngu o'honynt faddeu i mi. Ac yr
 wyf sinneu yn maddeu'n rhwydd ac o ddyfnder
 fy nghalon i'r holl fŷd, ym mhâ beth bynnag y
 gwnaeth neb ddim i'm herbyn, trwy wneuthur
 i mi unrhyw Sarhâd o ba fath bynnag, megis
 yr wyf yn deisyf maddeuant gan Dduw, a'm
 gollwng oddiwrth fy mhechodau, er mwyn
 Haeddedigaethau fy mhrynnwr bendigedig.
Amen.



G W E D D I A U N E I L L D U O L

D R O S Y

C L A F,

¶ *Gweddï dros ddyn a fo newydd fyned yn glâf,*

*Gweddï Esgob
Taylor.*

HOLLALLUOG Dduw,
trugarog a grasslawn, yr
hwn yn dy gyfiawnder a
ddanfonaist wylofain a dagrau, clefyd a marwo-
laeth i'r byd, yn Gospedigaeth am bechod
dŷn; ac a gaeaiſt bawb tan bechod, ac o
fewn y Cyfammod trîſt yma o ddiøddeſiadau,
nid er ein difetha, ond fel y dangosyf drug-
aredd i bob dyn, gan wneud dy gyfiawnder
yn achos o drugaredd, a'n byr ysgafn gys-
tuddiau o dragwyddol bwys gogoniant; megis y
rh yngodd

rh yngodd bodd iti droi pechodau dy wâs hwn yn glefyd, felly tro, ni a attolygwn i ti, ei glefyd yn Fantais o Sancteiddrwydd a duwioldeb, o Drugaredd â maddeuant, o Ffydd â gobaith, o Râs a gogoniant. Tydi a'i gelwaist yn awri fod yn gyfrannog o ddioddefiadau; Arglwydd, bydded i'w gyflwr presennol ef, trwy rinwedd dy Grefydd sanctaidd, gael felly ei sancteiddio, fel y bo i'w ddioddefiadau gael eu huno a Dioddefaint ei Arglwydd; modd y bo iti felly desturio wrtho, a'i gynnorthwyo ef, ysgafnhâu ei ofyd, a chynnal ei Yspryd, cyfarwyddo ei feddyliau, a sancteiddio holl ddamweiniau ei Glefyd; modd y bo cospedigaeth ei bechod, yn Yfcol Rhinwedd, iddo ef, i'r hon gan ddartod i ti yn awr ei anfon ef, Arglwydd, gwnâ iddo gynnyddu yn dduwiol ynddi; gan ei ym ddwyn ei hun megis Mâb dan ei Gerydd, yn ufuddgar ac yn ddirwgnach, yn dawel ac yn edifeiriol, fel trwy'r modd hyn, ei dyger yn nês attat ti; ac fel o's gant ymadel a'i glefyd y treiddia efe trwy borth bywyd ac jechyd, y gallo ddychwel at y byd a mwy bywiogrwydd ysprydol, i redeg gyrfa newydd o dduwioldeb manylach a buchedd Sobreiddiach; neu o's ymedu efe oddiyma, trwy byrth marwolaeth, y caffo ei dderbyn i Fynwes ei Jachawdwr, a chaffael Teimlad presennol o Lawenydd tan obaith siccr o'r asonydd hynny o hyfrydwch â pha rai y diodir dy holl Seinctiau a th weision di hyd oesoedd tragwyddoldeb. Cariatâ hyn, er mwyn Jelu Grist, ein Harglwydd annwylaf, a'n Jachawdwr. *Amen.*

Amgysgu

Gwedd

¶ *Gweddi am Fendith ar y moddion a arferer er mwyn adferu Dyn clâf i'w jechyd.*

Gweddi Mr. **O** ARGLWYDD grasusawl, trwy Kettlwel. air yr hwn y bydd byw dŷn, ac nid trwy unrhyw foddion dynol yn unig, Cyfarwydda, ni a attolygwn i ti Gynghorion y sawl sydd i weini i'th wâs, a llwydda y Cyffyrïau a arferer er adferu iddo Jechyd ac esmwythdra, ond na fydded i'w hyder arnynt hwy leihâu dim o'i oglud arnat ti, ei thr gwnâ ef yn deimladwy mae oddiwrthyt ti y mae pob Dawn daionus yn dyfod, ac mae tydi sydd yn rhoddi cymmorth ini yn amser angenoetid: At bwy gan hynny, onid attat ti, y dylaem ni gilio yn nydd ein Hymweliad? gan mae dy fendith di yn unig, sy'n gwneud y moddion a arferom ni yn effeithiol; Ac er mo'r ofer yw'r arfer o honynt hebot ti, etto, gall y pethau neu'r Damweiniau hynny, ni bo'm ni yn meddwl amdanynt, neu'n eu pri-sio leiaf, ond dywedyd o honot ti y gair, beri Jechyd i ni. O gan hynny, megis ar ei rhan nhwy sy'i finisrio iddo, y mae'r gofal, felly bydded y Fendith yr eiddot ti, O Dduw, a'r cyffur yr eiddo yntef: Ac megis y mae'n ed-rych arnynt megis Offerau yn dy law di, felly cydnabydded mae ti yw Awdwr ei Drugar-eddau, ef, ac i Ti rod-di Diolch, a thalu ei Addunedau a'i ufudd wafanaeth i Ti, trwy'n Harglwydd bendigedig a'n Jachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

¶ *Gweddi*

*¶ Gweddi dros ddyn clâf pan ddirnâder rhyw
Obaith o Wellbâd.*

Gweddi Es- **N**YNI a Ddiolchwn i ti, o Dâd,
gob Patrick Arglwydd nef a dalâr, am iti
wrando ein Gweddiau dros dy
wasanaethwr cystuddiol, a rhoi iddo beth Ham-
dden a gobaith o wellhâd o'r clefyd diffawr
yma. Bendigedig a fo dy ddaioni, na wnaeth
ese mo'i welu yn y llŵch, ond ei fod debygol
i aros yn hŵy yn ein plith yn nhir y rhai
byw. Moliannus a fo dy ddaioni di, am y
fa'th Drugaredd fawr iddo ef, (Ty hwynt i'r
hyn yr oeddem ni yn ddiweddar yn ei ddisgwyl.)

A thydi, O Geidwad a Chynhaliwr dyn-
ion, yr hwn a ddechreuaiſt ei adfywatu ef,
dôs rhagot i berffeithio yr hyn sy'n ôl i'w gy-
flawn jachâd ef, ac na'g esgeulufa waith dy
ddwyllaw. Adgyweiria ei holl Ballhâd corph-
orol ef, fel y delô ei Feddwl hefyd i'w chyn-
nefin nerth i'th folianu a'th fendithio a'm dy
Ddaioni hyn iddo ef.

Ac ymwél ag ef, yn y cyfamser, a'th Ddi-
ddanweh nefol oddi uchod. Llanw ef a'g Ym-
synniaeth gyffurus o'th gariad, ac o dyner ofal
a thosturi ein Harglwydd Jesu Grist tuag at ei
holl wasanaethwyr cystuddiol. Cynnysgaedda
ef fwy fwy ag Ymddarostyngiad ufuddach i'th
ewyllys, a nertha ef i ddisgwyl yn ddioddef-
gar wrthyt ti, nes yr adferych ef yn llŵyr i'w
gynnefin

gynnefin Jechyd, ac hefyd i barhâu yn ddiys-
gog yn ei lawn-fwriad i'th wasanaethu di yn
ffyddlonach â'i nerth adnewyddedig, trwy Jesu
Grist ein bendigediccaf Jachawdwr a'n Prynwr.
Amen.

¶ *Un arall dros y Cláf, pan ddeallo fod ei Ddo-
lur yn ysgafnbâu.*

DERBYN, O Arglwydd, Ddiolchgarwch
Diffuant dy wâs am oftegu Cynddaredd ei
anardymmer presennol, a rhoddi iddo beth gob-
aith y cyfodi di ef eilwaith, i'th foliannu di
yn y Gynnulleiddfa lluosog.

MAE'N Drugaredd fawr, O Arglwydd, ac
yn deilliaw o'th Ddaioni di yn unig, gael o'i
Synhwyrâu ef eu cadw yn ddiball, a chael o
hono beth Hamdden, ar ôl cymmaint o ane-
smwythdra, ac o ymdreigl flinedig gan anger-
ddol bwys ei Ddolur.

Perffeitha (o's dy ewyllys bendigedig yw)
yr hyn a ddechreuait ynddo ef, a dywad wrth
y Dolur, Digon yw.

Dysgo iddo ef, wrth hyn, edrych i fynu
attat ti yn wastadol, megis Craig ei Jechyd-
wriaeth, oddiwrth ba un yn unig y mae iddo
ddisgwyl Cyssur a Chynhaliad: A dyro iddo
ef Râs felly i jawr arfer dy Drugareddau, bob
amser, fel y caffo Lewyrch dy wyneb-pryd i
dywynny arno yn wastadol, ac y mwynhâo
Effeithiau

Effeithiau dy nefol Fendith yn ei holl Ffyrdd,
par'un bynnag ei bo a'i mewn Adfyd a'i
Hawddfyd, Clefyd a'i jechyd. Ie fendigedig
Arglwydd, cynnal iddo dy nefol Borth, a
chadarnhâ, cyffura, a bendithia ef, yr awr'on
ac yn dragywydd, trwy Jesu Grist ein Hargl-
wydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un a fo dan Ddirdra dolur,*

HOLLALLUOG Dduw, Trugarog a Gra-
flawn, a hwyrfrydig i ddig, Tofturiaethau'r hwn ni phallant, edrych i lawr, ni a
attolygwn iti, ar wael a helbulus gyflwr dy
wasanaethwr, fydd yn awr yn gorwedd dan
Ddirdra dolur. Po trymmaf y mae ei Ddolur yn gwasgu arno ef, uchaf y mae yn lle-
tain arnat ti am borth ac ymwared. O gan
hynny, bydd drugarog wrtho ef, yn ôl dir-
fawr angen ei gyflwr, ac yn ôl lliaws dy dyn-
er Drugareddau yn Nghrist Jesu. Cerydda ei
Ddolur, fel na's gorchfygo mono i farwolaeth,
eithr Trô ei Olygiad angeuol i Ddisgwiliad
llawen o fywyd. Er maint yw y Perigl y
mae ynddo, etto o's mynni, di, O Arglwydd,
ni a wyddom y gelli di ei Jachâu ef; ac o's
dywedi di y Gair, jâch fydd efe. Mewn ym-
ddarostyngiad gan hynny, i'th ddoeth a'th dda-
ionus Drefniad o bob peth, yr ym yn erfyn y
Drugaredd hon ar dy law, ar adel o honot
i'r Cwppan chwerw hon fyned heibio oddi-
wrth dy was, a threfnu o honot ffordd iddo i
ddiange allan o'r cyflwr peryglus y mae yn-
ddo.

ddo. O Arbed ef ychydig, a byw a fydd ei Enaid. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un a fo erys hir o amser yn Glâf.*

Gweddi Esgob

Patrick.

EDRYCH i lawr, O Arglwydd, yn ostyngedig ni a attolygwn i ti, a golygen dy dofturi ar dy druan wâs helbulus hwn, fy' erys cy'd o amser yn gorwedd dan drwm bwys dy ddigllonedd, a pho mwyaf y llygrwyd ac y gwanhawyd ei ddŷn oddiallan trwy hir Nychdod, a pharhâd ei Ddolur; yn gymmaint mwy, boed teilwng gennyt ti ei nerthu ef yn y dŷn oddifewn â grasuol gynnorthwy dy lân-Yspryd. Dyro iddo ddiffuant edifeirwch am holl gyfeiliorni ei fuchedd o'r blaen a Ffydd ddiysgog yn dy Fâb Jesu Grist; llawn-sicrwydd gonfforddus o wirionedd ei holl Addewidion gwerthfawr ef, a Gobaith hywiol o'r anfarwoldeb fendigedig ymmha un y mae efe'n teyrnasu byth ac yn dragywydd, yng-hyd a'g Ymsynnuaeth gadarn o'th dadol Serch tu ag etto ef a'th Ofal drosto, dan dôst a'i ofidus gyftudd, yr hyn a bair iddo dy garu di yn ddiffyant, trwy roi ei holl ymddiried ynnot, a thraddodi i fynu ei enaid a'i gorph yn gwbl i'th ddoeth Drefnedigaeth di.

Da y gwyddom, Arglwydd, nad oes dim rhy-anhawdd iti, ac y gelli, o's mynni, ei ddwyn ef i fynu, ie, o Byrth angau, a chania-tau iddo ef hŵy Hoedl yn ein plith ni. Boed i'th

I'th ewyllys daionus di, O Arglwydd grafu-
 saf, ganiatâu hyn iddo ef; Arbed ef, O Argl-
 wydd, a gwared ef hefyd yn ebrwydd oddiwrth
 y Trueni hwn, y by efe erys cyhyd o amler
 yn gruddfan dano. Bendithia'r holl Foddion
 hynny, a arferer er ei wellhâd, ac er cynhal-
 iad ei yspryd, a dyro iddo Lonnychiad gyf-
 farus tra bo'r clefyd maith hwn yn parhau.
 Rhyddhâ efo'i boen, neu ddyro iddo beth Seibiant,
 neu ychwanega a chryfhâ ei ammynedd ef.

HELPIA ef, trwy goffa o'th garedigrwydd
 o'r blaen, i hyderu ar dy ddaioni, i ymddar-
 oltwng i'th ddoethineb, ac i ddioddef â medd-
 wl gwaftad yr hyn a welych di yn ddâ ei
 roddi arno ef; modd, gan ei ofod ei hun yn
 brofedig gennyt ti, trwy y rhai hyn a holl
 Rinweddau eraill, tra y gwelych yn ddâ ei
 brofi ef, trwy'r fath ddwys a gofidus gystuddiad,
 y gallo ef, yn y diwedd, ddywedyd, gyd a'r
 Psalmydd duwiol, Da oedd imi gael o honof
 fy nghystuddio.

I'th anfeidrol Drugareddau y gorchym-
 ynnwn ef, ac i dosturiol haelionni ein Hargl-
 wydd Jesu Grist, yr hwn, yr ym yn gobeithio,
 a wrendu holl Weddiau ei Garedigion drosto
 ef, ym mhob lle, ac y densyn ei Yspryd da-
 ionus i fod yn Ddiddanydd iddo, a'i Angyl-
 ion daionus i'w warchad ac i wilio drosto ef,
 ac y Cyfarwyddau y rheini fy i roddi Cyngor
 iddo ac i finistrïo iddo Foddion ei jechâd, ac y
 dug ef i'th foliannu di eliwaith ynghynulleidfa
 dy

dy Seinctïau ar y ddaiar; neu o's arfaethaist yn amgenach yn dy ddoeth Gyngorion, i'th foliannu di yn y Gymanfa fendigedig o Seinctïau ag Angylion yn y nesoedd, trwy Jesu Grist ein Harglwydd a'n hunig Jachawdwr, i'r hwn gyd â 'thi a'r Yspryd-glân y byddo holl Foliant, Cariad, ag Ufudd-dod yn oes oesoedd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros ddŷn clâf, am Râs o Ammynedd, ag am Ymddygiad weddus tuag at ei Gyfeillion a'i Amgeleddwyr.*

CYMMORTH dy wâs, O Drugarog Brynwr a Charwr eneidiau, i ddwyn y Baich hwn o Gystudd a roddaiſt ti arno ef, yn ammyneddgar. Tywys ef yn arafaiddd erbyn ei law at ddyfroedd Diddanwch, a boed i'th wialen di a'th ffon ei gyfluro ef, pan y mae'n gorfod arno yn awr rodio a'r hyd Glyn-cyfgod angau.

BYDDED iddo alw i'w gôf, O Jesu fendigedig, dy holl Bererindod flinderus, a'th Ddi-oddefiadau di yma ar y ddaiar, cyn myned i mewn i'th ogoniant, fel na fino ag nac ymollyngo yn ei feddwl.

O's ni ddanfoni di iddo Ymwared, cyn gynned ag y bo ef yn ei disgwyl neu yn ei dymuno, cymmorth ef i ddal allan yn ymarhous, ac i ddisgwil amdani trwy ammynedd. A pha fodd bynnag y gwnelych di âg ef, O Arglwydd, Bydded ef yn fud, ac heb agoryd ei enau i
rwnnach

frwgnach yn dy erbyn di fydd yn ei wneuthur. Gwnâ iddo ymfodloni yn Nhrefniadau chwerwaf dy Ragluniaeth. Ac na fydded i unrhyw boen neu ddioddefiadau ei yrry ef fyth oddiwrthyt ti, gan ystyried nad ymaflodd ynddo *Demptafion*, onid un ddynol, a bod yn cyflawni yr un *Blinderau* yn ei frodyr ef, y rhai fy' yn y Byd.

Ac ynghyd a'i ammynedd tu ag attat ti, Dyro iddo, Drugarog Arglwydd, ammynedd tu ag at y rhai oll fy'n gweini yn garedig iddo, ac yn ei amgeleddu.

CADW ef, rhag bod yn anynad, na dangos croefni i'w cynghorion llefol hwy, neu fod yn ddigllon-ddiachos ac anfoddus wrth unrhyw wasanaethgarwch a ddangosir iddo ef; Eithr ei ymddwyn ei hun yn waddaidd, gan gymmeryd pob peth (a ddyweder ac a wneler) yn y ffordd oreu; a bod yn hôff ganddo weled yr Arwyddion lleiaf o'u Caredigrwydd, a bydded iddo ar bob achosion fyfyrion i dalu ei ddylêd o wasanaethgarwch i'r fawr fydd gymmwynasgar iddo yntef yn yr amser hwn o angenoethid, gan dderbyn eu gwasanaeth tymhoreiddiol yn ddiolchgar, a gweddio ar Dduw, eu gwobrwyo hwynt, er mwyn ei Fâb Jesu Grist. *Amen.*

Gweddi am Leshâd ysprydol oddiwrth Glesyd.

Gweddi Dr. **O** DRUGAROG Dâd, yr hwn Inet. wyt yn fflangellu y rhai a gerych,

gerych, ac yn ceryddu pawb a'r a dderbyn-
niech: Bydded i'th Gerydd dadol garthu ym-
maith holl ammhuredd dy wâs, a'i dderchafu
ef yn dy ffafr, trwy ei ymddarostyngiad bre-
sennol hon. Bydded iddo ef, yn yr Yfcol hon
o gyfudd, ddyfgu dy Ddeddfau; Bydded iddo
dy geisio di yn foreu ynddi, a phan fo ei gal-
on yn llesmeirio, arwain ef i Graig a fyddo
uwch nag ef. Boed i'th wialen hon ei ddeffro
ef o'i ddiolfalwch gynt mewn pechod, a gâd
iddo ef weled a theimlo, dy fod ti yn ei ger-
yddu er Lleshad iddo ef, fel y gallai fod yn
gyfrannog o'th Sancteiddrwydd di.

Dysg iddo trwy y Prawf hwn o'th Gerydd
dadol, fod yn fwy ufuddol rhag llaw; I
edifarhau am ei gamymddygiad gynt, ac i bryn-
u'r amler a aeth heibio, trwy ddyblu ei ddi-
wydrwydd am yr amser sy' i ddyfod, o's gweli
di yn dda o'th drugaredd ei gyfodi ef i fynu
eilwaith. Bydded yr hyn a fo y ôl o'i fywyd
ef yn eiddot ti, ac na foe'd i ddim ei wahana ef
oddiwrth dy gariad ti a'th wasanaeth, eithr
bydded ei holl ofal a'i astudrwydrwydd ef i
ddarparu Olew i'w Lusern, ac i gymmwyso ac
addurno ei enaid i dragywyddoldeb, modd y
bo iddo Ddisgwyl holl ddyddïau ei Filwriaeth,
hyd oni ddelo ei Gyfnewidiad, a bod yn barod
pa bryd bynnag y galwo ei Arglwydd amdano
ef. *Amen.*

¶ Dros Ddŷn clâf, a fo a'i frŷd a'r wneud e'i
Ewyllys diwaethaf.

O ARGLWYDD, yr hwn wyt yn peri Deis-
fyfiadau dâ i'n calonnau ni, ac a gynhyr-
faist dy wâs i Ofod ei dŷ mewn Trefn, yn
gystal am a berthyn i'w stât fyddol, a'i ei un
ysprydol, caniatâ fod iddo wneuthur hynny ynôl
manylaf Gyfiawnder, yn ôl Rheolau ei Grefydd
Sanetaidd, a Barn rheswm union. Mae'n diffu-
ant ddiolch i ti, am dy fawrion Drugareddau
yn darparu mo'r haelionus iddo, fel y gall efe
fod yn hytrach yn gynnorthwyol i eraill, nag
yn ormesol ar neb, a marw yn Gymmwynatwr,
ac nid mewn Dylêd. Yr ym yn gobeithio'n
gariadol, fod yr hyn oll y fydd ganddo yr
awron i'w ddosparthu wedi ei ynnill trwy fodd-
ion tēg a chyfreithlawn, fel y gallo fyfyrion
gyflurus, mae Bendigedig yw rheddi yn hytrach
na derbyn.

OND o's yw ei Gydwybod yn ei gyhuddo
ef am ddim ar a gatodd yn anghyfiawn, bydd-
ed iddo ei gyfaddef, a Dwyn allan y diosfryd
beth gyd a'g Achan, a rhoi Gogoniant i Dduw
yn yr achos, cyn yr elo efe ymmaith ac na weler
ef mwy.

BYDDED barod, gyd â Zacheus ddaionus,
i wneuthur Dywygiad yn ymodd goreu ag y
gallo efe, ac i ddywedyd gyd â Samuel.

WELLE ff, Tytiolactbwch i'm herbyn ger bron
yr

yr Arglwydd, ych pwy a gymmerais, neu Alyn
pwy a gymmerais, neu pwy a dwyllais? neu pwy
a orthrymmais i, neu o law pwy y cymmerais Wobr,
i ddallu fy llygaid ag ef, ac mi a'i talaf.

NERTHA ef, O Arglwydd, i ddospartht' o
bob peth yn y fath reolus a dyledus Drefn, a
phe bai yn ei jechyd. Bydded ei Goffadwri-
aeth yn ddiball, a'i Farn yn bwyllus, a'i galon
wedi ei jawn dueddu modd na wnelo efe ddim
allan o'i lê, na thrwy gam-bartiaeth. Eithr
fod i gyfiawnder ac uniondeb diragrith ymddan-
gos ym mhob rhan o'i Lythyr-cymmun ef.

* BYDDED i Lewyrch ei Elusen- * Ychwa-
garwch, ef, yr un ffunyd dywynnu neger byn,
ger bron Dynion, megis allan o'r os bydd ef
Halaethrwydd a welaisf ti yn dda ei gyfoethog.
gyfrannu iddo, y bo iddo roddi'n
Syberlan i'r tlawd a'r helbulus, er na bont
yn deurud, yn amgen iddo, nag y maent yn
Aelodau i Jelu Grift, ac yn frodyr a chwiorydd
o'r un Cymmundeab Sanctaidd.

A BYDDED iddo, yr awr hon, O Arglwydd,
a phob amser, os gweli di yn ddâ o'th Drug-
aredd iddo, aros yma yn hwy, Wneuthur iddo
ei bun gyfryw Gyfeillion o'r Mammon anghy-
fian ag pan fyddo eisiau arno ef, a'i derbyniant
i'r tragwyddol bebyll. Amen.

¶ Gweddi dros ddŷn clâf Edifeiriol.

Gweddi Mr.
Kettlewel.

CYFIAWN ydwyf ti, O Ar-
glwydd, yn yr holl boenau
a'r gofidiau sy'n cospi ein
Pechodau, ac yn profi ein Hammynedd ni,
ac nid oes gennym ni i achwyn nag i feio ar-
no, yn yr achos, ond ni'n hunain. Hon yw
Addefiad dy wâs, yr hwn yn awr a gystudd-
iaist. Ei dderbyn y mae megis Cerydd pe-
chadur, ac mae'n ewyllysgar i ddwyn Cerydd
am ei bechodau, megis, y caffo ef, trwy hyn-
ny, ei wellhâu a'i ymchwelyd oddiwrthynt.
Cerydda ef, Arglwydd, fel na bo iti ei gon-
demnio ef, a bydded iddo gael ei farnu gennyf
ti am ei bechodau, a'i farnu ei hunan am-
danynt yma, fel na bo iddo ddim, ond Tru-
garedd yn ddi-farn, i'w dderbyn ar dy ddwy-
llaw pan elo efe oddiyma,

EITHR Barn ef, O Dduw, yn dy drugar-
edd, ac nid yn dy lid. Barn ef nid yn ôl yr
haeddeu ei bechodau, ond yn ôl a allo ei wen-
did ef ei oddef, ac yn ôl y mae dy Dosturi-
aethau yn arfer o esmwythâu dy farnedigae-
thau; a gweithied ei gystudd pretenol ynddo
Wir-edifeirwch na bo iddo Edifeirwch o honi,
a phrifed yn foddion dedwyddol yn llaw dy
drugaredd i ddileu ei Euogrwydd ef, ac nid
i'w anghwanegu, ac i'w ddywygio'n llwyr oddi-
wrth yr holl bechodau a wnaeth efe o'r blaen,
ac nid i beri iddo eu hamlhâu, ac i roddi'r
Heddwch

Heddwch a'r Orphwystra honno i'w enaid ef,
a omeddir i'w gorph ef, er mwyn ein Har-
glwydd annwylaf a'n Jachawdwr Jesu Grist,
Amen.

YR wyt ti yn ei daro ef, O Arglwydd gra-
fusol, fel y byddeu i ti ei jachâu et; ac
yn ei gospi ef am ei bechod, modd y byddeu
iti, trwy hynny, ei wellhâu ef: Ac y mae
yn flin o'i Bechodau y rhai a ddygasant yr
holl Ofidiau hyn arno ef, a'r rhai, (megis y
tybygid ei fod yn awr yn ddwys-ystyriol,) a
ddygant arno rai a fo lawer gwaeth, oddieithr
iddo eu rhagflaenu, trwy Edifeirwch brydlawn,
a chywir amdanynt.

CYMMORTH ef, gan hynny, O Arglwydd,
i chwilio allan ei bechodau, ac i ddwyn i'r
goleu bob rhyw ddiofryd-beth: a phan eu can-
fyddo, na fydded iddo arbed un, eithr ymroi
yn llwyr ac yn gwbl i ymwrthod ac i well-
hâu y cwbl oll. Boed i'th gariad ti, beri iddo
gashâu pob llwybr drwg, a gwneud eu Fwr-
iadau i'w herbyn yn gedyrn ac yn ddiysgog,
a'i Ofal i'w cwplhâu yn ochellog ac yn ym-
harhous; a boed yr hyn sy'n ôl o'i ddyddiau
yn ddywygiad barhaus o'i gyfeiliorni gynt, a
chyssegrïad hollawl o hono ei hun i'th wafan-
aeth di.

ARGLWYDD, trwy ei Drueni, Jachâ ei Yn-
tydrwydd et, a Dysg iddo drwy y golled o'i
Esmwythdra ynnill y Fendith o wir-edifeirwch,

a'r Gobaith cyffurus o'th drugarog dderbyn-
iad o'r unrhyw, trwy Ryglyddon ein Hargl-
wydd bendigedig a'n Jachawdwr Jesu Grist.
Amen.

*Gweddi dros ddyn clâf, a fo ar fedr derbyn y
Cymmun bendigedig.*

O TYPI anherfynol a Thragywyddol yf-
pryd, yr hwn wyt Awdwr o holl Gyn-
hyrifiadau daionus ein calonnau, yr hwn wyt
yn bywhâu y meirw, a chwedi i ti fywhâu,
yn rhoddi'r Cynnydd: Cynhydda, ni a attoly-
gwn iti, ddaionus Hâd dy Râs, a hauaist yng-
halon dy wafanaethwr hwn, drwy ei gyn-
hyrfu ef i dderbyn y Sacrament bendigedig o
Gorph â Gwaed ein Harglwydd, ym mhâ un
yr wyt yn fwy enwedigol yn bresennol, i
Oleuo y Ffyddloniaid, ac i ddiddanu ac ef-
mwythâu ar y rhai oll y sy'n flinderog ac yn
llwythog gan Faich eu pechodau.

Disgyn, O Arglwydd, megis Tân, ar
bawb sy' a'r meddwl nefol yma ganddynt, i
ddifa eu hamhuredd, ac i buro eu ferchiad-
au, ac i'w henynnu o gariad angylaidd, megis
(yn ail i St. *Peder*, yn y wêddnewidiad) a'r
eu Dyfodiad i'th Wlêdd nefol, y dywedont
gan anrhaethol Lawenydd, a Synnedigaeth,
Dâ yw i ni fod yma.

LLEWYRCHED dy wyneb, yn y modd cyf-
furus hwn, ar dy was cystuddiedig, sy'n awr
foddyddion, i dy was cystuddiedig.

yn amcanu neshâu attat ti yn y Sacrament hwn, fel y gorchymynnaist ti iddo. Digoner ei enaid ef megis â mêr ag â Brafder, pan i'th folianno di ynddo â gwefusau llafar.

CYMMORTH ef, yn y cyfamser, O Arglwydd, i'w gymmwyso a'i ddarparu ei hun i fod yn weddus Gyfrannog o'r Dirgeledigathau sancteiddiol hyn. Llanw ei enaid ef â phob gwylder â pharchedig Ofn; â Deisyfiadau taer-ddwys hiraethlawn ar ôl y Bywyd nefol hwnnw; ag Edifeirwch ddifrifol am ei holl Gamweddau a aeth heibio, a Llawn-fwriadau o fyw, byth o hyn allan, i Grist, yr hwn a fy farw drosto ef. Bydded iddo ef dderbyn Jachawdwr drylliedig, â chalon ddrylliog gy-studdiedig, yr hon a addewiaist ti na's dirmygyt. Maddeu iddo ef yr hyn oll a aeth heibio, a dyro iddo ef Râs o hyn allan, i fyw yn fwy Sobr, cyfiawn, a duwiol, yn y byd fydd yr awr hon, os gweli di yn dda iddo aros yn hwy ynddo ef.

DERCHAFFA ei Serch ef o'r ddaiar i'r nefoedd; a bydded arno newyn a Syched am gyfiawnder, megis y byddeu arno am ei Lini-aeth corphorol.

MEGIS y breta'r Hùdd am. * Hyn a adewir yr afonydd dyfroedd, felly heibio, pan ych-hiraethed ei enaid amdanat ti, waneger yr hyn O Dduw, fel y chwennocho sy'n canlyn gan y yn fawr. fwyta'r Pasg hwn * a Gweinidog.

chael ei lenwi a Llawenydd a Diddanwch yf-
prydol o'r pryd hyn, hyd yn dragywydd. *Amen.*

¶ *Hon a ellir ei ychwanegu gan y Gweinidog, a
fo, ar fedr Ministrio y Cymmun iddo ef.*

A DYRO i minnau, O Arglwydd, yr hwn
a elwaist i'r Uchelfraint hon, o gael
Ministrio dy Sacramentau bendigedig, dy Rad
a'th nefol Fendith, modd y gwnelwyf bob peth
yn jaw'n ac fel y dylwyf trwy Grist yn fy ner-
thu i.

MAWRYGA, O Arglwydd, dy allu yn fy
ngwendid i; a thydi yr hwn sydd yn rhoddi'r
Cynnydd, gorchymmyn Fendith, attolygaf i
ti, i ddisgyn a'r waith fy Ngweinidogaeth i,
modd y bo'r Sacrament hwn, a finistriwyf i'th
was, (yn llefain yn daer arnat ti, am Borth
ac ymward) er tragywyddol Leshad iddo ef,
yn gyftal ac er jechydwriaeth i mi fy hunan,
ac i bawb a gyd-dderbynniant gydag ef mewn
Cariad. Canjata hyn, O Yspryd bendigedig,
er mwyn ein Prynwr Jesu, yr ym ni yn yr
Ordinhad Sanctaidd hon yn myned i'w goffhau.
Amen.

¶ *Gwedi dro; ddŷn clâf ag arno eisieu cael Cysgu.*

*Gweddi Ef-
gob Patrick.*

A DDOLEDIG a fo dy Gariad,
dy ryfeddol Gariad, O Dduw
grasusaf, yr hwn trwy gyn-
nifer o ffyrdd a amlygaist dy Haelionni tu ag
attom.

attom ni. Dy drugareddau yn Ghrift Jesu ynt uwchlaw ein holl feddyliau ni; nag a ydym ni abl i rifo yr holl Fendithion eraill a ganiataist ti i ni. Pa faint yr ym ni yn ei ddylu i ti, am Gwsg esmwyth, ond dros un noswaith? Hyn a welwn ni yn dy druan was cystuddiedig yma, faint o Ddiolch a ddylem ni ei roddi i ti, am y Fendith hon yn unig, na'd yw'n Llyaid ni, pan chwennychem eu câu, yn cael eu dâl yn effro.

MADDEU, attolygwn iti, Arglwvdd daionus, ein haniolchgarwch brwnt am hon a'th holl Drugareddau an haeddedigol eraill; a rhynged bodd iti yn ratufol ymweled a'g ef, sydd tyth yn dihoeni ar ei glaf-welu, gan edrych i fynu attat ti, oddiwrth ba un y mae'n holl gymmorth ni'n dyfed. Adnewyddâ ei Ysphydoedd palledig ef a hûn gyffurus; Tuedda ef i gael Esmwythdra felus ddigyffrô, mal gan gael ei lonni, felly a'i gyfnerthu, y gallo ef a chalon ddiolchgar, mewn rhyw fefur, gydhobod dy ddaioni yn ymddwyn mo'r haclionus tuag atto ef. Neu o's oedi di ddanfon y fendith hon iddo ef, yn amllder ei Feddyliau o'i fewn, bydded i'th Ddiddanwch di, O Dduw. lawenychu ei enaid ef. Os gorsydd iddo ef, yn hwy, ymdreiglo ar ei welublanderus, yn ddi-orphwyftra, bydded i'w Feddwl ef gael Seibiant a'g esmwythdra ym mynwes dy Gariad annwylaf, a chael Teimlad hyspyfol o Gyffuron diddanus o'r nêf, ar a lonyddant ac a lawenychant hefyd ei galon ef yn ddirfawr,

ddirfawr. Cynnal iddo ei ddealltwriaeth yn ddiball, ac na âd i'r Gelyn gael y Llaw uchaf arno ef, Eithr gwnâ ef yn abl i ddywedyd,

Disgwiliaf yn ddysfal am yr Arglwydd, nes iddo ef ostwng ei glust

Pfal. 40. 1. attaf, ac erglyw fy llefain. Gwrando ei weddi ef, O Arglwydd, a

13. chbyw ei Llef: Paid ag ef, Arglwydd, fel y crysbâo efe cyn ei fyned ac na byddo ef mwy. Amen, er mwyn Jesu Grist. Amen.

¶ Gwedi i'w dywedyd dros ddŷn clâf, gwedi yn elo a'i Ben yn ysgafn.

Gan Esgob Patrick.

O ARGLWYDD, edrych i lawr o'r nefoedd â mawr Drugaredd a Thosturi, ar dy wâs helbulus yma, yr hwn sy'n awr heb allu edrych i synu attat ti. Po blinaf y cynhyddo ei gyflwr ef, cymmwyfaf oll yw efe iti i edrych arno a'th anfeidrol a'th dyner Drugareddau; yr hwn a dderbyniaist, fel yr ym ni yn credu, yr ymddarostyngiad a ddangosodd efe o hono ei hun i'th anfeidrol Ddoethineb a'th Ddaioni, yn nechreu ei glefyd.

A CHAN mai dy ewyllys di ydoedd, oddef i'w Glefyd ef gynhyddu i'r radd hon o Lefgrwydd enbydus; na fydd dim llai dy Gariad grasusol di iddo, a'th hoffder ynddo, na phesgalleu efe eilwaith ei roddi ei hun i'th ewyllys bendigedig.

A gwrando, Drugaroccaf Dâd, ein gweddïau ni droſto ef; ac yſprydola hwynt hefyd i fod yn wrefocch na'g un amſer droſto ef, pan nas gall mwy ei orchymmyn ei hun i'th drugareddau. Maddeu, O Arglwydd daionus, madddeu ei holl bechodau ef; na chyfrif iddo mo'i yn fydrwydd gynt, nag unrhyw gam arferiad o'i Refwm a'i Ddealltwriaeth, nai ddiffig o'u jawn feithrin hwynt, ac adſera hwynt iddo ef, ni'n ddifrifol ac yn oſtyngedig, a attolygwn i ti, ynghyd a chyfryw Fefur o'th râs nefol ac a'i hyſprydola ac a'i nertha ef, o hyn allan, i dreilio ei feddyliau i'r Dibennion goreu, yn bennaf, i ſyfyrio am dy Drugareddau, i ofod allan dy Foliant, ac i annog pawb eraill i'th garu di i ymddiried ynnot, ac i'th waſanaethu yn ddifffuant.

A THRA y parhào yn y modd hwn heb wybod oddiwrtho ei hun, teilyngu o honore dawelu a gostegu ei Ysprydoedd ef, attal pob Cynhyrriad derfysgu, a gwneud eu anwydau yn llonydd ac yn ddigynnwrf; Er mwyn y diben hwnnw, rhynged bodd i ti symmud oddiwrtho ef bob meddwl a dychymmig ddychrynlyd, ac na adewych i'r anwir neshâu atto ef; Cadw ef rhag gwneud niwed iddo ei hun, nag i neb arall. Na âd ef, O

Arglwydd ein Duw, ac nag ym- Psal. 38. 21.
bellhá oddiwrtho ef. Bryssia i'w 22.

bellbá oddiwrtbo ef. Bryssia i'w 22.

gymmorth ef, O Arglwydd ein
Jecbydwriaeth. Y mae efe'n Pſal. 40. 17.

dlawd ac yn anghenus; ond yr

Arglwydd

Arglwydd a feddwol amdano ef. Ein Cymmorth
 a'n Gwaredydd ydwyf ti, O ein
 Plal. 79 13. Duw, na hir drîg. Felly nyni
 a'th foliannwn di yn dragywydd.
 Ni a ddatganwn dy foliant a'th Drugareddau
 i'r sawl a ddelo o'n bôl. Fel y gosodent eu Gob-
 aith arnat ti, O Dduw, ac nag angbosiânt dy
 weithredoedd, eithr cadw dy Orchbymynion.

Amen, Amen. Gwna ni oll mo'r ddedwydd,
 er mwyn Jêsu Grift. Amen.

¶ Gweddi dros ddŷn clâf, a ddirnedir ei fod mewn
 Perigl gan Gŵsg angbymmbejurool.

Gan Mr. **O** Dduw trugarog, na fydded i'r
 Kettlewel. Trwm-gwsg hwn a syrthiodd ar
 dy wâs brisio yn Gŵsg marwol-
 aeth; Gwnâ iddo fod yn gwsg un a fai ar
 wellhâd, i'w lonni a'i ddad-ddebru ef, ac nid
 i'w ddwyn ef o'r byd: A Deffro ef o hono,
 yn dy amser dâ, i'th foliannu di, ac i lasurio
 eilwaith yn ein plith, gan wneuthur iti anrhy-
 dedd a gwasanaeth. Ond os arfaethaist trwy
 hyn ei gymmeryd ef attatdy hun, Arglwydd,
 Cosia a derbyn ei holl weddïau a'i Edifeirwch,
 ei Ffydd a'i Ammynedd.

Na chrassa ar ei bechodau ef oddieithr i'w
 maddeu, nag ar ei Wendid; ond er mwyn
 tosturio wrthi: A phan ddeffroa efe yn y byd
 arall, caffed ei weled ei hun wedi ei amgylchu
 â Goleuni gogoneddus yn lle Gofidion ei Glas-
 welu,

welu, a'i ddeffroi i fywyd tragywyddol gydâ
thi mewn gogoniant.

CLYW ni, Arglwydd, dros dy wâs egwan
hwn mewn Cyfyngder ; Erglyw ein gweddïau ni
drosto ef, yr hwn nis gall yr awron offrw m i
ti unrhyw weddïau drosto ei hun. A derbyn
ef a ninnau i fendigedig fwyniant o'th Serch, â
Gobeith o'th Drugareddau, trwy Jesu Grist ein
Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi arall dros ddyn Llêsg ansynniol, neu
beb wybod oddiwrtbo ei hun.*

O TYDI Gynhaliwr Dynion, yr hwn a ad-
waenost Freuolder ein Deshydd ni ; mo'r
fuan y palla'n Synwyrâu, ac y cilia'n Deall-
twriaeth oddiwrtthym ni : pa ddamweiniau,
anardymherau, ac amhariadau y mac'n Haniah
égwan ni yn ddarostyngedig iddynt ; cyfryw ag
a wnânt y rhai callaf a doethaf, yn y man, megis
ynfydion, a'r rhai aplaf a grymmusaf cyn wah-
ned a'r dŵfr, ac mo'r ansynniol a'r Elfen ddi-
fywyd honno ; edrych i lawr, ni a attolygwn
iti, ar druan wâs sy'n awr yn gorwedd yn y
fath lesgrwydd ansynniol.

Po anaplaf yw efe i erfyn drosto ei hun,
mwyaf yw ei eisiau o'n gweddïau ni, ac o'th
dyner drugaredd ditheu iddo ef. O Tydi all-
uog Greawdwr y Byd, yr hwn a ddygaist oleu-
ni allan o dywyllwch, ac a wnaethost bob peth
o ddiddim, ac a adferi ini eilwaith ein cyrph
marwol

marwol arol eu malurio hwynt yn Llŵch ag yn lludw, teilyngu o honot waigaru y Cymylau tywyll a ddygasant ymmaith, Oleuni Dealltwriaeth ein brawd, ag a'i gwnaethant yn gyfaill i'r meirwon.

ADFYWHA ef, O Arglwydd, ac adfera iddo ei gynnefin Synwyrâu, fel y bendithio ac y molianno ei enaid ef dy Enw sanctaidd. Canys yn angau nid oes goffa amdanat, ac yn y bêdd, pwy a'th folianna?

ERGLŶW ein Herfyniad, gan hynny O Arglwydd, a derbyn ein Gweddiau dros ein brawd; fel na throet yr Eilun hon o farwolaeth yn farwolaeth ein hun; Ond boed iddo etto fyw i fynegu dy Fawredd, ac i ddatgan dy foliant yn ein plith ni yn hwy yma ar y ddaiar.

OND o's dy ewylllys di yw ei drosglwyddo ef oddiyma yn y cyflwr ansynniol hwn, Madd-eu, ni a attolygwn i ti, ei holl Gamweddau ef, a derbyn yr ymbarattôad ar a allodd ef ei wneuthur ar Edifeirweh a ddangosodd efe cyn i'w clesyd gynhyddu mo'r angeuol arno ef. Derbyn ef, Arglwydd, i freichiau dy drugaredd, a bid gymmeradwy gennyt, er mwyn dy annwyl Fâb; fel, gan droi y nôs fer hon, yn ebrwydd, yn Ddydd tragywyddol, ac arol cilio o'r Cysgodion tywyll hyn, y castio ei weled ei hun mewn Happusrwydd nefol, Lle yn dy Oleuni di y castio weled Goleuni yn dragywydd. Amen.

Gwedd

¶ *Gweddi dros un a fy Fucheddwr drygionus ac anurwiol.*

ARGLWYDD Dduw, o anfeidrol ddaioni a thoſturi, yr hwn y mae dy dſugaredd tu hwynt i'th holl weithredoedd; yr hwn wyt yn peri i'r Haul dywynnu, ac i'r gwlaw ddisgyn a'r yr anghyfiawn yn gyftal ag ar cyfiawn, ac wyt addfwyn yn ôd i'r rhai anniolch garaf: Nyni yn ufudd a attolygwn iti, edrych i lawr yn dſugarog ar dy was anheilwng yma, yr hwn cyhŷd a amharchodd Olud dy ddaioni, *beb wybod fod Daioni Duw yn ei dywys ef i Edifeirwch.*

Boed i'th Wialen di gan hynny, weithian ei ddeffro ef i Ymlynniad o'i gyflwr, yr hwn nid allodd dy Ddaioni ei dywys i wellhâd, a chaffed etto drugaredd ar dy Law er cyhŷd y by'n ei chamarfer.

Ti a addewaist, Arglwydd, *ma'i pan ddychwelent'r anurwiol oddiwrtb ei ddrygioni yr hwn a wnaeth, a gwneutbur barn a chyfiawnder, y teidw hwnnw yn fyw ei enaid.* O cwplhâ dy Addewid hwn i'th wafanaethwr yma, y fydd mewn cymmaint eisieu o honaw.

Cuddia dy wyneb oddiwrtb ei bechodau ef, a Delea ei boll anwireddan. Er eu bod yn gôchion fel yr Yſcarlad, etto gwnâ di hwynt cyn wynnud ar yr *Edifeirwch*, yr hon yr yma

ym ni yn erfyn arnat ti ei chaniathâu iddo ef, a'i derbyn ganddo, er ei bod yn ddiweddar, er mwyn Haeddedigaethau dy annwyl garedig Fâb.

Simon Magus, er ei fod Ym mýstl chwerwer, ac mewn Rbwymedigaeth anwiredd, a archwyd iddo edifarhâu, a gweddio am Faddeuant, mae'n gobaith ni gan hynny, fod Porth y bywyd etto yn agored i'n Brawd, er cy'd y darfu iddo ei gân ei hun allan o honi, trwy fyned rhagddo yn y Ffordd sy'n arwain i Ystafelloedd angau.

O Fendigedig Arglwydd, bid i'th Ddychrynniadau di yn y diwedd ei ddeffro ef o'i gyflwr ansynniol, cyn ei orddiwes gan dy Farne-digaethau. Cystuddia ef yma, fel y bai iti ei arbed ef ynol hyn. Maluria di ei galon garreg ef, fel y ffrydio o honi ddyfroedd Edifeir, wch i alaru am ei fuchedd a gam-dreiliodd ef, ac yn ail i ddagrau *Mair Fagdalen*, i olchi ystimaith sudreddi'r unrhyw.

Bywicca ef i Ymsynniad ddwys o'i Ddyledswydd, ac o'i Berigl, cyn bod yn rhywyr, a chwedi y dygych ef y'w jawn bwyll, derbyn ef, ni a attolygwn iti, megis y darfu i'r Tâd tosturiol ei Fâb afradlon; neu'r Bugail ei ddafad golledig; neu megis y darfu i Arglwydd y Winllan y Llafurwyr i'w wasanaeth, ar yr unfed awr ar ddêg, ac a roddes iddyni gyd wobr a chyflog a'r rheini a ddygasant
bwys

bwys y dydd a'r gwrês; felly, ni a attolygwn iti, dderbyn dy wasanaethwr yma i Gymdeithas Defaid Crist, a rhoi iddo ef haelionus wobwr dy wasanaethw yr ffyddlonach ô Olud dy Ddaioni i bechaduriaid edifeiriol Ynghrist Jesu.

TYDI, Arglwydd, yr hwn a faddeuaist i'r Lleidr ar y groês, gwrando ein gweddiau ni dros ein brawd, ar ei glâf-wely, ac am a wyddom ni, yn ei Ing a'i loesau diweddaf.

Ac megis y mae'r adroddedig Esiamplau hyn yn Arwyddion hynod o'th Ddaioni anherfynol, a chwedl eu 'Sgrifennu er ein cyffur a'n Haddysg ni, fel na byddeu i nebanobeithio o'th drugaredd; felly yr ym yn fwy hyderus, yn awr, yn gorchymyn ein brawd cystuddiol hwn i'th dduwiol nodd-ed, gan attolygu iti, faddeu iddo yr hyn oll a aeth heibio, a'i olch ef yn lân yngwaed dy Fâb, a'i derbyn ef yn y diwedd i'th dragywyddol Drigfannau. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un a fo'n galon-galed ac yn Anedifeiriol.*

O ARGLWYDD Dduw Hollalluog, yr hwn wyt Dâd ein Hysprydoedd ni, a'r hwn y mae calonnau holl Blant dynion yn dy Law, yr hwn wyt yn trugarbau wrth y neb a fynnych, a'r neb a fynnych, yn eu caledu. bydded dy Drugarogion glustiau, ni a attolygwn iti, yn agored i'n herfynnigau, yr ym ni yr awron yn eu hoffrwm i'th dduwiol Fawredd, dros dy

wâs hwn yma, fy i'w weled yn llwyr anheimladwy o'i bechod a'i ynsydrwydd, ac fel pettei gwedi gwneud yr holl Foddion a arferaiſt er ei ddwyn ef i edifeirwch, yn ofer ac yn ddirym. Cymmer oddiwrtho ef, ni yn ufudd a attolygwn iti, bob anwybodaeth a chaledwch calon: Symmud oddiwrtho ef bob Rhagfarn, a (phob) dirmyg o'th Sanctaidd air a'i weinidogaeth: *Na fid iddo yn bwy lmbysfrydu mewn Camwedd*, onid cydnabod nad oedd y Ddoethineb y by efe hyd yn hyn yn ymogoneddu ynddi ond y Ffolineb fwyaf a pheryclaf. Egor di ei Lygaid ef, fel y gwelo bethau rhyfedd allan o'th Gyfraith di. Dangos dy drugaredd arno ef, a dôd iddo dy Jechyd-wriaeth. Argyoedda ef o Fryntni Pechod, ac o wagedd ag ynsydrwydd yn gyftal ac o Enbydrwydd ei fuchedd a aeth heibio.

MAE ei Ddeall ef, y mae arnom ofn, wedi ei thywyllu, a'i galon wedi ei chaledu trwy hudoliaeth pechod: O Llywyrcha di ei Feddwl tywyll ef, a bid iddo, o'r diwedd, weled Prydferthwch Sancteiddrwydd, a fy cyhyd ynguddiedig oddiwrth ei lygaid ef. Cymmer oddiwrtho ef ei galon garreg, a dyro iddo galon o gig. Deffro ei Enaid ſwrth ac anyſtyriol ef, i ymddigrifo yn y pethau a weddeu i'w natur ef, ac i ofalu am y pethau a berthynant i'w heddwch dragwyddol ef. O gwnâ iddo ef ddeall, a byw a fydd efe. Ti yr hwn a fedri fywhâu eneidiau a fônt ſeirwon mewn camweddau a phechod, a dwyn y rhai a orweddant

ant ym mêdd llygredigaeth i fod yn Seinctïau
gogoneddus, ac yn Ferthyron hefyd, er mwyn
Crefydd, Erglyw ein gweddïau dros ein Brawd,
a debygid ei fod ar fin ceulan Distryw; a tho-
sturia wrth bechaduriaid truain, na fedrant
dosturio wrthynt eu hunain.

HYN yw'r Aflwydd o hir-ddilyn a chyn-
nefindra â phechod, fod mo'r anodd ein dwyn
ni i ddirnad, ac i adnabod ein Beïau. A bal-
chder ein hanian sydd gyfryw, fod mo'r anodd
gennym ni gydnabod ein Beïau, a chyfaddef
ein Pechodau. Ond bid i'th Râs di, O Dduw,
ddyfsgu i ni wadu'r chwant anuwïol hwn.
Tyn di i lawr bob uchel ag ofer ddychym-
mig ynnom. Llâdd a darostwng bob meddwl
balch, a thÿb uchel o honom ein hunain.
Dyro ini oll, ac yn enwedig i'th wâs, yr ÿm
ni yn awr yn eiriol drofio, ddwÿs ymlynn-
iaeth o'n Gwaeledd ein hunain. Dyro i ni
ddiffuant edifeirwch am holl gyfeiliorni ein
bucedd o'r blaen; fel wedi ein bwrw i lawr,
y bo iti ein derchafu, â bod yn drugarog
wrthym ni wir bechaduriaid.

BOED ini oll ddirnad, trwy brawf fen-
dighedig, ein bod ni yn cynhyddu yngrâs â
Gwybodaeth ein Harglwydd Jesu Grist,
ac nad yw ei Orchymynnion ef drymion ini,
ond yn hytrach, hyfrydrwch a dymuniad ein
heneidiau, modd y caffom, yn y diwedd ein
cyflwyno iddo ef, yn Sanctaidd ac yn ddifeius,
ac yn ddiargyoedd ger ei fron ef. *Amen.*

¶ *Gweddi dros Wraig glâf Feichiog.*

ODDUW, Noddwr pawb oll fy' yn ymddiried ynnot; Cynheilydd, y gwan, a phorth yr anghenog. Edrych yn drugarog ar dy wafanaeth-wraig hon, fy yn cydnabod nad yw ond creadur gwael a diymadferth, a mwy o lawer (felly, yn awr, yn ei Chyflwr prefennol, pan yr ychwanegaist wendid at wendid, trwy ei dwyn dan bwys clefyd ynghyd a Baich planta.

TEILYNGA, O Arglwydd, yn rasawl, gymmwyso dy nerth i'w gwendid hi, ac megis y mae poen a gofid yn dyfod arni, ysprydola hi â chefnogrwydd galonnog i roi ei goglud arnat ti, ei hunig borth yn amser angenoetid, a chraig ei jechydwriaeth.

NA chynnyrfer hi gan unrhyw ofn Drwg, gan na's gall dim ddigwydd iddi heb dy gynhwyfiad di; Ond dyro iddi Râs i ymroddi'n ddioddefgar i'th ewyllys bendigedig di ym mhob peth, yr hwn a wyddost beth fydd oreu iddi hi, ac ni roddi arni, yr ym yn gobeithio, ddim mwy, nag a roddych di iddi allu i'w ddwyn. Dwg di nerth, Arglwydd, allan o wendid, ac jechyd allan o Glefyd; a gwnâ hi, yn dy amser dâ, yn llawen fam Plentyn gobeithiol, a wnelo ddaioni yn ei Genhedl, trwy hyfforddi dy ogoniant ti yma, ac a fo'n tendigedig etiffedd

fedd dy Deyrnas dragywyddol yn ôl hym,
Amen.

¶ Gweddi dros Wraig ar ei Thrafail.

Gan Elgob

O ARGLWYDD Hollalluog, yr
Patrick. yr hwn a roddaiſt i ni aneirif
iarwyddion a gwyſtlon o'th Gar-
iad, ac wyt yn ein hannog fyth i ymddiried
ynnot ti, ac i ddisgwil yn ddioddefgar am Effeithiau dy ddoeth a'th ddaionus Ragluniaeth :
Yr ym ni yn oſtyngeddias yn gorchymmyn
dy waſanaeth-wraig yn ei chyfyngdra hwn,
i'th fendith a'th Ofal ; gan attolvgu iti roddi
iddi hi rafuſol ymwared, a'i heſmwythau o'r
Baich y mae hi yn Traſaelu arno. O herwydd yr
ym ni 'n hunain yn Eſiamplau coſſaus o'r dru-
gareld yr ym yn ei herſyn gennyt ti. Tydi
a'n dygailt i'r byd hwn, ac a ddattodaſt y
Rhwymau a pha rai i'n hamgylchwyd yng-
hrôth ein Mammau. Nia gawlfom hefyd waſ-
tadol Brawf o'th barodrwydd i'n cymmorth,
ac i wneud daioni ini o hynny hyd yr 'wan,
yn fynych uwchlaw ein Gobaith, a phob am-
ſer uwchlaw ein Haeddiant. Ni feiddiwn am-
gen na'n gorchymmyn ein hunain, a chwbl
ar a berthyn i ni yn llwyr-ewyllyſgar i'th ddwy-
law di ; gan goſio mae'r un yw dy allu a'th
ddaioni di fyth, trwy ba rai y daethom ni i
Oleuni y rhai byw. Nid allwn ddeifyf, gael
yn well ragddarbod drosom, nag yn ôl y
gwelo dy anfeidrol Ddoethineb di fod gym-
mwysaf ini ; I ba un yr ym yn ein hymroddi

ein hunain, gan attolygu iti (os dy ewyllys daionus di yw) fod ein Hymwared mo'r ebrwydd, ag yw ei llefau attat ti, neu ei goddefgarwch mo'r ddyfal a pharhaus a'u Gofidiau. Ti yr hwn wyt addfedu Ffrwyth y ddaiar, ac yna yn ei roi i ni i'w fwynhau er ein diddanwch; na ddifwyna, ni a attolygwn iti, Ffrwyth y Brû; eithr dŵg ef i Addfedwch, a thra-ddoda ef yn ddiogel i ddwylaw dy wasanaeth wraig, megis Gwyfll newydd o'th ddai-
oni iddi hi, i fod yn Offeryn o'th ogoniant, yn gonffordd, ac yn fendith i'th wasanaeth wraig yn ol hyn, sy'n Trafaelu trwy gym-
maint Poen arno ef yr awron. Neu os ar-
faethaist yn amgenach, Dyro iddi Râs, O Arglwydd, i ymddarostwng i'th fendigedig ewyllys, ac i ymfodloni ith ddoeth Drefnedigaeth di, ag nad amheuo fyth o'th Ddaioni di iddi, o'th ofal drosti. Clyw nyni, o Dâd y Trugareddau, a maddeu iddi hi, ac ini oll ein camweddau, gan dosturio wrth ein Gwendid: Gwnâ ni yn fwy diolchgar am yr hyn a dderbynia-
som, ac yn fwy addas o'r fendith yr ym ni'n awr yn ei herfyn; a chymmwyfa ni i'th holl drugareddau rhag llaw, naill a'i yn y byd hwn, a'i yn yr hwn a ddaw; trwy dy anfeidrol Gar-
iad a'th Dosturi anhyspyfswyd ini Ynghrist Jesu ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros Wraig nad all gael Esgor heb ddirfawr Berigl ac anhawster.*

O ARGLWYDD, Duw pob Cyflur â Diddanwch, yr hwn wyt Noddfa'r gorthrymmedig, a Chymmorth pawb sy'n disgwyl wrthyt; Nyni dy weision anheilwng, ydym yn awr yn offrw m ein Herfynnion ger bron Gorsedd-faingc dy Fawredd, dros dy wafanaethwraig hon yma, sydd mewn Poen ddirfawr a Thrueni. Ti a welaiſt yn ddâ ddwyn y Plentyn hyd yr Anedigaeth, ond nid oes grym i Esgor. O'r achos hwn y mae dy wafanaeth-wraig mewn dirfawr Ing, gan lefain allan yn ei Doluriau, a'i Loesau angerddol, a thywallt ei henaid ger dy fron di mewn gweddi. *O Caniatâ i bynny fod yn yr amser i'th gaffer.*

TI ydwyſt Loches i ni; Cedwi ni rhag Ing; amgylchyni ni â Channiadau ymwarded. O boed i'th wafanaethwraig deimlo'r Effeithiau bendigedig hyn o'th ddaioni, ac megis y dygaiſt hyd yr Anedigaeth, dyro iddi, ni a attolygwn iti Rym i Esgor, fel y llawenycho yngwaith dy ddwyllaw, ac y mynego dy holl Ryfeddodau.

YSTYR wrth wael gyflwr dy wafnaethyddes, a gwared ei henaid rhag Angau, ei Llygaid oddiwrth ddagrau, a'i thraed rhag llithro. *Graslawr wyt ti, O Arglwydd, a chyfiawn; Ti wyt yn cadw y rhai annicbellgar, ac yn cymmorth*

pawb a fo mewn Cyfyngder. Cymmorth gan hynny, dy wafanaeth wraig, yr awron, ni yn ufudd a attolygwn iti, sy'mewn cymmaint Eifiau o'th gymmorth. Derbyn ei Dagrau, ac ysgafnhâ ei Dolur, fel y gwelych di fod yn oreu ar ei llês. Ac yn gymmaint a'i bod yn rhoi cwbl o'i hymddiried ynnot ti, cryfhâ hi â nerth a'g Ammynedd gyfattebol i'w Hing a'i Loefau; cynnal ei hysprydoedd tanynt, ac, os gweli di yn ddâ, dŵg hi yn ddiangol drwyddynt, a phâr iddi glywaid Gortoledd â Lawenydd, fel y llawenycho'r Esgyrn a ddrylli-aist.

Dyro drachefn iddi hi Orfoledd dy jechydwriaith, ac a'th bael Yspryd cynnal hi. Yna y Dysg bi dy ffyrdd i rai anwir, a Pbechaduriaid a droir attat. Gwared bi addiwrth y Gystudd fawr hon, O Dduw, Tydi Dduw ei Hiechydwriaeth; a'i Tbasod a gân yn llafar am dy gyfiawnder.

Dy allu a'th Drugareddau ydynt yr unrhyw yr awron a chynt, ac a fyddant yr unrhyw yn dragywydd. O bydded iddynt gael yn awr eu dangos yn Ymwaredol Ryddhâd dy wafanaeth wraig hon * fel y
 * *Hyn a adewir* cawfant o'r blaen yn yr unrhyw achos: fel gan gael arwyddion newydd o'th Drugaredd, y gallo etto dy folianpu di fwy fwy.

OND os yn dy Dadol Rhagluniaeth, (i'r hon

hon yr erfynniwn fod iddi hi ei hymddarost-
wng ei hŷn yn ewyllysgar,) yr arfaethaist yn
amgenach yn ei chylch hi, dy Ewyllys di, O
Dduw, a wneler :

DOSBARTHA o honi i fywyd neu i angau,
fel y gwelych di yn ddâ, ond ym mhob un
o'r ddwy-ffordd i'th drugaredd, yn fyw ag
yn farw bydded gymmeradwy gennyt ti, a
bydd di ei Rhan yn dragywydd.

PERFFEITHIA ei Hedifeirwch hi, a golch
ymmaith ei holl bechodau: Dyro iddi Am-
mynedd tra fyddo byw, a Thangnhefedd pan
fyddo marw, ac ar ôl marwolaeth, y Ded-
wyddwch o gael gweled dy wyneb di ymmen-
dighedig Dragywyddoldeb, yr hyn a addewaist
ac a ddarperaist i'r rhai oll a'th garant aca'th
ofnant di. Erglyw ein Gweddiau, a chaniathâ
i ni 'n Gofynnion, er mwyn dy annwyl Fâb,
Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi am Râs a Chymmorth i Wraig dan
adilydol Ddoluriau a Pheryglou ei Gwelu
Esgor.*

Gan Mr. **O** DAD y Trugareddau! Para
Kettlewel **O** Ddiolch chymmhelur a allwn
ni yn deilwng ei roddi i Ti am
dy Ddaioni anrhaethol tuag at dy wafanaeth-
wraig yma, a'i Dyn bâch di-nerth, ac am y
pethau rhyfeddol a wnaethost ti i'w henaid?
Gofidion angau, a'i cylchynasent, a gofidiau
Uffern

Uffern a'i daliafent, Ing a Blinder a gafodd :
Y Bêdd, a ymagoraseu, ag a oedd barod i
gau amdani; Eithr ti yn rasol a esmwythaist
y Gofidiau hynny, ag a weithredaist ymwared,
trwy droi ei Galar yn llawenydd iddi; pan
lefodd hi, ti a'i hattebaist, ac a'i cadarnheaist
â nerth yn ei henaid.

ARGLWYDD, nyni a addolwn ac a fawrygwn
fyth dy Drugaredd, a ymddûg mo'r garedi-
gol tuag atti, ac a foliannwn dy wirionedd
a'th Ffyddlondeb y rhai ni oddefasant i'th
Addewidion di, na'i gobaith hithau, ballu.
Nid anghosiwn fyth mo'r feddylgar a fyoist ti
o wael gyflwr dy wasanaethyddes; canys hi a
gafodd Deimlad o'th allu, O Dduw bendigedig
yn ei gwendid mwyaf, a thrwy hynny, a gyn-
northwywyd uwchlaw ei gallu. Hi a gafodd
brofi dy ddaioni ynghanol ei dygyn Ofid, a'i
Loesau chwerwon; Canys ti a'i diddanaist ag
a'i cynhaliaist danynt, ag a'i mesuraist iddi yn
ol ei gallu i'w dwyn hwynt; ag o'th dyner
dosturi a waredaist ei henaid rhag angau, ag a
anfonaist Esmwythdra iddi, ie, ac a droist ei
galar yn llawenydd. pan nas galleu ddiodef
mwy.

PERFFEITHIA, Arglwydd daionus, yr ym-
warediad honno iddi hi, yr hon mo'r rasolol
a ddechreuiaist, ac na ddarfydded, yn awr am-
dani a'r ôl y gwyrthiau a wnaethost erddi yn
barod.

PARHA

PARHA iddi hi Ammynedd, O Dâd ! yng-
hyd a'i gofyingedig hyder arnat, a'i chyffurus
Obaith ynnot ti, dan unrhyw ychwanegawl
Boen a Damweiniau ei Gwelu-Esgor. Cynnal
ei hysprydoedd danynt, ac os dâ yw yn dy
olwg, dŵg hi yn ddiangol drwyddynt, ac yn
dy amser da dy hun, cyfod hi i fynu eilwaith.
Yr un yw dy allu a'th Drugaredd di, yr
awron a chynt, ac a fyddant yr unrhyw yn
dragywydd : Oh ! bid iddynt gael eu dangos
ymmhellach er ei dwyn i'w chynnefin jechyd,
fel y cawfant eufus yn ei hefgoredigaeth ;
danghofer hwynt arni hi, fel y molianno di etto
fyw fwy ; ac o herwydd ei bod yngosod ei
Diogelwch yn dy Serch a'th ofal di, a'i gob-
aith a'i hymddiried ynnot.

OND os yn dy dadol Ragluniaeth, (i ba
un yr attolygwn fod iddi ei gorchymmun ei
hun yn hollawl) yr arfaethaist yn amgenach
yn ei chylch, dy Ewyllys bendigedig di, O
Dduw, a wneler. Dosbartha o honi hi i fy-
wyd neu i angau fel y gwelych di yn oreu,
eithr ymmhob un i'th drugaredd ; a phar un
bynnag a'i byw a'i marw fyddo, bid gym-
meradwy gennyt ti, y bydd di ei rhan yn dra-
gywydd. Perffeithia ei hediseirwch, a golch
ymmaith ei holl bechodau, a dyro iddi Am-
mynedd tra fyddo byw, a Thangnhefedd pan
foddo farw, ac yn ôl hynny y Gwynfyd o
weled dy wyneb di ymmendigedig Dragywydd-
oldeb, yr hon a addewaist ag a barattoaist ti
i'r Sawl oll a'th ofnant ac a'th garant ti yn
ddiffuant

ddiffuant, trwy Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

¶ Os byw a fydd y Plentyn, galler y cbwanegu
y weddi sy'n canlyn.

CADW hefyd, O Dâd y Trugareddau, ei
dyn bâch tyner hi, a bid i'w wendid ei
hun, a'n llefain ninnau ei orchymmyn i'th fen-
digidig noddod ti. (* Cadw ef
* *Hyn a ade- i gael ei Adgenhedlu, a'i eni dra-
wir beibio, os chefn trwy Fedydd, ac felly ei
y Plentyn a wneuthur yn Blentyn i ti dy hun
fydd wedi ei drwy Fabwys, yr hyn sy' ancirif
fedyddio. fwy Bendith iddo ef ei hun ag
i'w fam hefyd, nag a oedd i ti
ei wneuthur yn blentyn iddi hi.)*

CADW ef hefyd rhag llaw mewn jechyd a
Diogelwch, ac megis y cynhyddo mewn oed-
ran a chorpholaeth, bid iddo ef hefyd gyn-
hyddu mewn doethineb, ac yn dy Ofn di.
Nid ym ni yn deisyf iddo Olud a mawredd,
ond Doethineb i'th adnabod a'th wasanaethu
di. Oblegid, Arglwydd, nid ym ni'n deisyf
Bywyd ini ein hunain nag iddo yntef, ond fel
y bo ini fyw iti, a chynhyddu beunydd mewn
Cariad a Diolchgarwch iti am dy holl
drugareddau, ac mewn ffydd ag ammynedd,
a phob Uffudd-dod sanctaidd, yr hyn a'n cym-
mwyso ni oll i'th fwynhau di yn dragywydd,
trwy Jesu Grist ein hunig, Jachawdwr a'n Pryn-
wr. *Amen.*

¶ Gweddi

¶ Gweddi dros Blentyn clâf.

*Y Drefn am Ym-
weled a'r Clâf.*

HOLLALLUOG Dduw,
a thrugaroccaf Dâd, i'r
hwn yn unig y perthyn
dibennion Bywyd ac Angau; Edrych i lawr
o'r nêf, yn oftyngedig ni a attolygwn iti, â
golygon dy drugaredd ar y Plentyn hwn y
sydd yr awrhon yn gorwedd ar ei glaf wely:
Ymwêl, O Arglwydd, ag ef â'th Jechyd-
wriaeth; gwared ef yn dy nodedig amser dâ
o'i boen gorphorol, ac achyb ei enaid er mwyn
dy drugareddau: fel o's bydd dy cwyllys i
estyn ei ddyddiau yma ar y ddaiar, y byddo
iddo fyw i ti, a hyfforddio dy ogoniant, gan
dy wasanaethu yn ffyddlon, a gwneuthur dai-
oni yn ei genhedl: o's amgen, derbyn ef i'r
Preswylfeydd nefol hynny, lle mae encidiau'r
sawl a hunant yn yr Arglwydd Jesu yn mwyn-
hâu anorphen Orphwysfa a Dedwyddwch.
Caniatâ hyn Arglwydd, er dy drugareddau, yn
yr unrhyw dy Fâb di, ein Harglwydd ni Jesu
Grift, yr hwn sydd yn byw ac yn Teyrnafu
gyd â'thi a'r Yspryd glân, byth yn un Duw,
heb drange na gorphen. *Amen.*

Llyfr Gweddi

HOLLALLUOG ac anfar-
Gyffrenid, y wol Dduw, Porth pob ang-
Gydymmaith hênog, Noddwr pawb a gil-
goreu. io attat am gynnorthwy,
bywyd y rhai a gredant, a
chyfodiad y meirw: Yr ym yn galw arnat
drôs

dros y Plentyn yma, ac megis yr addewiaist trwy dy garedig Fâb, gan ddywedyd, Gofynwch, a rhoddir i chwi; Ceisiwch, a chwi a gewch; Curwch, ac 'fe a agorir i chwi; Felly, dyro yn awr ini, a ni yn gofyn; Pâr i ni gael, a ni yn ceisio; Egor y Porth ini sy'n curo, fel y mwynhâo y Plentyn yma dragywyddol fendith dy nefol Râs, ac y delo i'r Deyrnas dragywyddol, yr hon a addewiaist trwy Grist ein Harglwydd. *Amen.*

AMDDIFYN, Arglwydd, dy Blentyn hwn a'th Râs nefol, fel y byddo iddo barhâu yn eiddot ti byth; a pheunydd gynyddu yn dy Yspryd glân fwy fwy, hyd oni ddél i'th Deyrnas dragywyddol. *Amen.*

Gan Mr. **T**OSTURIA, Arglwydd, wrth Kettlewel. Drallod a Gwendid y Plentyn truan yma, a Thosturia wrthym ninnau, y rhai ym alaethus o'i herwydd ac yn flin gennym drosto ef. Esmwythâ ef o'i Ofyd, a nertha ef y sy'n ar ei glâf wely yn ymdrech am Fywyd: Cyfod ef i fynu eilwaith, os dâ yw yn dy olwg, fel y cynnydo mewn oedran a chorpholaeth, ac mewn doethineb, ac yn dy ofn di, er Cyffur ini, a Gogoniant i tithau.

Yn ym yn Credu, Dâd Hollalluog, mae Ti a wŷr oreu beth sy' gymmwysaf iddo ef ac i ninnau, ac y gwnei'r hyn a fo goreu ini, ac am hynny yr ym yn gadel arnat ti, i ddoſbarthu

ddosbarthu o hono ef fel y gwelych di yn ddâ.
Eithr pa un bynnag fyddo a'i i fywyd a'i i
angau, bydded ym mhob un yn eiddot ti, ac
naill a'i cadw ef i fod yn wâs cywir a ffydd-
lon i ti ar y ddaiar, neu dderbyn ef i fendi-
gedig gyflwr dy blant yn nheyrnas netoedd,
trwy Jesu Grist ein Harglwydd ni a'n Jach-
awdwr. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un, arol hir Fwynbâd o Jechyd,
a Syrtbio yn glâf yn ddisymmwth, ac a fo'n
debygol o farw.*

O RASUSAF Dâd, Arglwydd nef a daiar,
Barnwr y byw a'r meirw, wele ni, dy
weision yn rhedeg attat ti am Dosturi a Thru-
garedd, drosom ein hunain a thros dy wâs
hwn yma, a drewaist â'th Wialen ddisyfyd ac
ag Angel cyflym. Nid oes fawr amser er pan
oeddem yn ei weled ef mewn cyn gyfflypped
Stad o jechyd â Hoedl, ag yw neb ryw un
o honom ninnau yr awrhon, ac ym hynny, y
mae'n Syndod o hynny 'n fwy weled y fath
Gyfnewidiad ebrwydd, ag Argoel ddisymmwth
o'n breuol Farwoldeb.

Ni a wyddom, Arglwydd, y gelli di alw
yn ôl o fin y bedd, ac mo'r ebrwydd gyfodi
dy wâs eilwaith, ag y telfaist ef i lawr, ac am
hynny nid ym yn tybied yn rhy hwyr ersyn
dy Drugaredd iddo ef, er ei adferu i'w jechyd
eilwaith; o'r lleiaf ni a erfynniwn arnat ei
arbed

arbed ef ychydig, fel y cryfhao, ac y caffo
amser i wneud ei heddwch â thydi cyn yr elo
efe ymmaith ac na's gwelir ef mwy. Ond o's
dy ewyllys di yw, ei gyrchu ef yn ebrwydd
i fydd arall, O bid i wyrthiau dy dofturi â'th
ryfeddol drugaredd gyflawni iddo ei Ddiffyg
o amser cymmhefurawl i dacclu ac i addurnio
ei Lufern, ac i'w gymmwysu ei hun i Drag-
wyddoldeb. A bid i Faentioli ei flinfyd, yn
Fodd i ynnill iddo Bardwn am y Diffygion a'r
Graddau hynny o amharodrwydd, a allent, ond
antur, ddwyn y Ddamwain hon ar dy wâs.
A Dyfsg i ni oll, ni a attolygwn i ti, trwy
Ymweliad ddifysymwth ein Brawd, fod yn
waftad yn barod, ac i wilio a gweddio, am
na's gwyddom pa awr *T' darw Meistr y Tŷ, a'i*
yn yr bwy'r, a'i ar ganol y nôs, a'i ar Ganiad
y Ceiliog, a'r Boreuddydd.

ARGLWYDD, Ti a ddoaist i alw dy wâs yn
anifgwyl iddo; O Dyro iddo gyfryw edifeir-
wch ddwys ac effeithiawl yn ei ddirfawr an-
gen hon, ar a fo ddigonol, mewn byr amser,
i wneud Gorchwyl llawer o Ddyddiau, Ti,
Arglwydd, wyt yn edrych ar Burdeb a Dirag-
rithrwydd ein Calonnau ni yn fyw nag ar y
Mesurau o amser yn ein Ymchweliad. Der-
byn gan hynny, attolygwn iti, yr ychydig
Funudiau o Edifeirwch ddifffuant dy wâs a'i
Ymddarostyngiad am ei bechodau, megis pe
baent Oriau neu Ddyddiau o ymbarattoad ber-
ffeithiach; a rhynged bodd iti ei achyb ef
oddiwrth yr holl ddrygau y mae yn eu haeddu,
a'r

a'r rheini y mae yn eu hofni, fel Ynghanniadau Tragywyddoldeb, y byddo dy Seinctiau a'th Angylion yn eu Canu er Gogoniant i'th Dduwiol anian, y caffo hon hefyd eu chystrif ymmysg dy anfeidrol Drugareddau, achub o honot yr Enaid hwn rhag Angau tragywyddol a'i wneud yn gyfrannog o Ddawn Duw, yr hon yw Bywyd tragywyddol, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros ddŷn clâf, lle na welir sawr Obaitb o'i wellbâd.*

Y Drefn am Ymweled a'r Clâf. **O** DAD y Trugareddau, a Duw pob diddanwch, ein hunig Borth yn amser angenoetid; attat ti y rhedwn am gymmorth dros dy wasanaethydd hwn, yn gorwedd yma dan dy law di mewn dirfawr wendid corph Edrych arno yn rasufol, O Arglwydd; a pho mwyaf y gwanhycho y dyn oddiallan, nertha ef fwy fwy, ni a attolygwn iti, â'th Râd ac â'th lan Yspryd yn y dyn oddi mewn. Dyro iddo ddiffuant edifeirwch am holl Gyfeiliorni ei fuchedd o'r blaen, a ffydd ddiyf-gog yn dy Fâb Jesu, fel y dileer ei bechodau trwy dy drugaredd di ac y Selier ei bardwn yn y nêf, cyn iddo fyned oddi yma, ac na weler ef mwyach. Da y gwyddom, Arglwydd, nad oes un gair rhy anhawdd iti; ac y gelli, os mynni, ei godi ef etto ar ei draed, a chaniatâu iddo hwy hoedl yn ein plith. Er
L hynny

hynny yn gymmaint a bod (hyd y gwél dyn) amfer ei ddattodiad ef yn tynny yn agos, felly paratua, a chymhwysa ef, ni a attolygwn iti, erbyn awr angau, fel arol ei ymadawiad oddiyma mewn tangnesedd ac yn dy ffafr di, y derbynier ei Enaid ef i'th Deyrnas dragywyddol, trwy haeddedigaethau a chyfryngiad Jesu Grist dy unig Fáb di, ein Harglwydd ni a'n Hiachawdwr. *Amen.*

¶ *Gweddi gyffredinol am Ymbaratoad a Pharod-
rwydd i farw.*

O ARGLWYDD, Beth ydyw ein Heinioes ni ond Tarth, yr hwn sy' dros ychydig amfer yn ymddangos, ac wedi hynny yn diflannu? Mo'r fer ydyw'r Einioes hwyaf? A phan fo gadarnaf, mo'r freuol ydyw? A phan i'n tybiom ein hunain ddiogelaf, er hyn ni's gwyddom beth a all ddigwydd mewn diwrnod i'n troi ni allan o'r cyfan; na pha cyn gynred y do'i di cyn y bom ni'n disgwil i'n galw i roi ein Cyfrif diweddaf.

EBRWYDD y byddwn ni fel dwfr a dywellfir ar y ddaiar, yr hwn ni ellir ei gasglu i synu mwy. Ebrwydd y cipir ni oddiyma, a'n lle yma nid edwyn monom byth mwy.

BUAN y rhoir ein Cyrph ni i orwedd yn y bedd, ac y gelwir am ein heneidiau ni i ymddangos ger bron Brawdle Crist, i dderbyn ein Barn dragywyddol naill ai i wynfyd a'i i
Druchni;

Drueni; ac etto, O Arglwydd, pa fodd y mae y rhan fwyaf o ddynion yn byw yn y byd hwn, megis na baent fyth i ymadel ag ef! Mo'r anteddylgar a ydym oll am ein Diwedd! Mo'r ddiddarbod o'n hamfer! Mo'r ddiofal am ein Heneidiau, ac esgeulus yn ein Hymbaratoad at Dragywyddoldeb! Megis y gellit ti yn gyfiawn ein torri ni ymmaith yng-hanol ein pechodau a'n Hamharodrwydd i ymddangos ger dy fron di, Ond O Dduw pob Cyffur â Thrugaredd, na alw i'th gof mo'n Pechodau yn dy erbyn, eithr meddwl am dy Gariad tuagattom Ynghrist Jesu, â'th dyner Drugareddau y rhai a fuant eioed. Cofia pa amfer fydd i ni, ac felly dysg i ni gyfrif ein Dyddiau, fel y dygom ein calonau i Ddoe-shineb.

YN Nyddiau ein Hiechyd a'n Hawddfyd, bid ini oddiwrth y Siampl alarus o wendid ein Brawd, gosio am ein Ymddattodiad ein hunain sy'n tynny'n agos; a bid iddo yntef oddiwrth y gyfnewidiad sydyn hon o jechyd i glefyd, ystyried mo'r ofer a diles a fy ei holl ddyddiau, ac nad oes unrhyw Fodlonrwydd arall mewn dim ond o'n bod yn ddadnabod ti, O Dduw. Arglwydd, beth fy ini i'w wneuthur yn y Byd hwn, ond ein cyflegru ein hunain yn gwbl i'th wasanaeth di, ac ymbaratoi erbyn y byd sy' i ddyfod. O na bai'n i oll yn feddylgar am yr *Un peth angenrheidiol yma*, fel y byddo i ni orphen ein gwaith cyn gorphen ein Gyrfâ!

BYWIOCCA, O Arglwydd, dy wâs i feddwl yn ddwys ac yn ddifrifol am y pethau hyn, gan iti yn awr ei ddwyn ef i gydnabyddiaeth agosach o honynt. Hyffordda a chynorthwya ef, Arglwydd daionus, yn y gwaith mawr yma o ymbaratoad i farw, dangos iddo y modd ei gwneio, a chymmorth ef i'w ddwyn i ben yn llwyddiannus, modd pan fo amser ei Ddattodiad yn neshâu, na bo iddo ddim i'w wneuthur ond ei orchymmun ei hun yn llawen ac yn ewyllysgar, megis i ddwyllaw Creawdwr trugarog, yno i aros gyd â thi fyth yn y Fangre fendigedig honno, lle ni bydd na Phechod na Chlefyd nac Angau mwy. *Amen.*

¶ *Gweddi gymmunol dros Ddŷn clâf ar Drangcedigaeth.*

*Y Drefn am
Ymweled a'r
Clâf.*

O HOLIALLUOG Dduw, gyd â'r hwn y mae yn byw ysprydoedd y rhai cyfiawna berffeithiwyd, wedi cael eu gwared o'i carcharau daiarol: Yr ym yn oftyngedig yn gorchymryn Enaid dy wasanacthydd hwn, ein brawd annwyl, i'th ddwyllaw di, megis i ddwyllaw Creawdwr ffyddlawn ac Jachawdwr trugaroccaf; gan ufudd attolwg iti, gael iddo fod yn werthfawr yn dy olwg. Golch ef, ni a erfynniwn arnat, yngwaed yr Oen difrycheulud hwnnw, a laddwyd er mwyn dileu pechodau'r byd, fel gan gael glanhâu a dileu pa lwgr bynnag (ond antur) a gafglodd
efe

efe ynghanol y byd adfydig a drygionus hwn, trwy chwantau'r Cnawd, neu ystrywiau Satan, y caffo ei gyflwyno yn bur ac yn ddifeius yn dy olwg di. A dysg i ninnau, y rhai ym yn byw ar ei ôl ef, ganfod yn hwn ac eraill gyffelyb ddrychau marwoldeb o ddydd bwy gilydd, mo'r freuol a bregus yw ein cyflwr ein hunain, ac felly cyfrif ein dyddiau, fel y dygom ein calonnau yn ddifrifol i'r cyfrwy ddoethineb sanctaidd â nefol tra bôm byw yma, a'n dygo o'r diwedd i fywyd tragwyddol, trwy haeddedigaethau Jesu Grist, dy unig Fâb di, ein Harglwydd ni. *Amen.*

¶ *Litani dros Ddŷn clâf, ar ei Drangcedigaeth.*

Gan Esgob Andrews. **D**UW Dâd o'r nêf, Trugarhâ wrtho ef, Cadw ac amddiffyn ef.

Duw Fâb, brynwyr y byd trugarhâ wrtho ef, Achyb a Gwared ef.

Duw Yspryd glân, yn deilliaw oddiwrth y Tâd a'r Mâb,

Trugarhâ wrtho ef,

Confforddia a chynnorthwya ef.

Y Gogoned, Lân, Fendiguid Drindod, tri Pherson, ac un Duw.

Trugarhâ wrtho ef.

NA chofia, Arglwydd, ei anwiredd ef: ac na alw i'th gôf anwiredd ei rieni: eithr arbed ef, Arglwydd daionus, arbed dy wâs, a brynaist a'th werthfawroccaf waed, ac na lidia wrtho yn dragwydd.

Arbed ef, Arglwydd daionus.

ODDIWRTH dy Lid, a'th drom Ddigofaint; oddiwrth Ofn angau; oddiwrth Euogrwydd â Baich ei bechodau, ac oddiwrth Ddamnedigaeth ofnadwy y Farn ddiwaethaf.

Gwared ef, Arglwydd daionus.

ODDIWRTH golyn a dychrynfâu Cydwybod; oddiwrth y perigl o anoddefgarwch, anymddiried, ac anobaith; ac oddiwrth ddirdra dolur, Ing, neu Ofid angerddol, ar a ddichon unrhyw fôdd neilltuo ei feddwl oddiwrthyt ti.

Gwared ef, Arglwydd daionus.

ODDIWRTH chwerw Boenau angau tragywyddol; oddiwrth byrth Uffern; oddiwrth alluoedd y Tywyllwch; ac oddiwrth hudoliaethau a chynllwynion ein Gelyn ysprydol.

Gwared ef, Arglwydd daionus.

Oddiwrth

ODDIWRTH bob Perigl ac anobaith ; oddiwrth bob Dychrynfau a Phoenau ; oddiwrth bob Gofidiau a Chosbedigaethau, y Corph a'r Enaid.

Gwared ef, Arglwydd daionus.

TRWY dy amrafael a'th anfeidrol drugareddau ; drwy amratael ac anfeidrol Haeddedigaethau Jesu Grist dy Fâb ; trwy ei ddirfawr Ing a'i chwys gwaedlyd ; trwy ei Lefain cryf a'i Ddagrau ; trwy ei chwerw grôg a'i Ddioddefaint ; trwy ei alluog gyfodiad a'i Esgynniad ; trwy ei effeithiol a'i gymmeradwyaf Gyfryngdod ; a thrwy Radau a Diddanwch y Glân Yspryd.

Gwared ef, Arglwydd daionus.

YN yr amser hwn o angenoethid ; yn ei angen fwyaf a diweddaf ; yn awr angau, ac yn nydd y Farn.

Gwared ef, Arglwydd daionus.

Nyni bechaduriaid, a attolygwn iti ein gwrando, O Arglwydd Dduw ; a theilyngu o honor ei amddiffyn a'i gadw ; a meddwl amdano ef yn ol dy Raslonrwydd i'th bobl, ac ymweled ag ef â'th jechydwriaeth ;

Nyni a attolygwn iti ein gwrando, Arglwydd trugarog.

TEILYNGU o honot achyb a gwared ei Enaid ef oddiwrth allu y Gelyn, a'i dderbyn i'th drugaredd, a rhoi iddo lawen a heddychol ymadawiad:

Nyni a attolygwn iti eingwrando, Arglwydd trugarog.

TEILYNGU o honot fod yn drugarog wrtho, a maddeu iddo ei holl bechodau a'i gamweddau, a wnaeth efe, ar unrhyw amser o'i fywyd, erioed yn dy erbyn;

Nyni a attolygwn iti eingwrando, Arglwydd trugarog.

TEILYNGU o honot na roddych yn ei erbyn, yr hyn trwy Chwant y cnawd, chwant y llygaid, neu trwy Falchder bywyd, a wnaeth efe erioed yn dy erbyn;

Nyni a attolygwn iti ein gwrando, Arglwydd trugaredd.

TEILYNGU o honot na roddych yn ei Siars ef, yr hyn ynghynddaredd ei Ddig, neu trwy Eiriau ofer a segur, a wnaeth efe erioed yn dy erbyn;

Nyni a attolygwn iti ein gwrando, Arglwydd trugarog.

TEILYNGU o honot ei wneud yn gyfrannog o'th holl Addewidion â'th Drugareddau y Nghrist Iesu,

Nyni a attolygwn iti eingwrando, Arglwydd trugarog.

TEILYNGU o honot ddwyn ei Enaid ef i Stâd
o Lawenydd, o Wynfyd, ac Happuſrwydd, gyd
â'th holl Seinctiau bendigedig, yn dy Deyrnas
nefol ;

Nyni a attolygwn iti eingwrando, Arglwydd trugarog.

TEILYNGU o honot ganiatâu i'w Gorph or-
phwyſtra a Thangnefedd, a Chyfran yn yr Ad-
gyfodiad fendigedig i Fywyd a Gogoniant ;

Nyni a attolygwn iti eingwrando, Arglwydd trugarog.

MAB Duw, attolygwn iti ein gwrando.

OEN Duw, yr hwn wyt yn dileu pechodau'r
byd ;

Caniatâ iddo dy Dangnefedd.

OEN Duw, yr hwn wyt yn dileu pechodau'r
byd.

Trugarbâ writha ef.

Jachawdwr y byd, &c. } *megis Dal. 100,*
Ffith rasusaf Drugaredd, &c. } *a'r 101.*

¶ Ffyrfiau o Orchymmyn yr Enaid i Dduw, ar ei bymadawlad oddiwrth y Corph.

Gan Eljob **I**'TH Ddwylaw trugarog, Arglwydd, y gorchymynnwn Enaid dy wasanaethydd hwn, fydd yr awr hon yn ymadel oddiwrth y Corph: Cydnebydd, ni yn ufudd a attolygwn iti, waith dy ddwylaw Ddafad o'th Gorlan, Oen o'th Braidd, a Phechadur o'th Bryniant. Derbyn ef i fendigedig Freichiau dy drugaredd anrhaethol, i'r Orphwystra sanctaidd o dangnefedd dragywyddol, ac i ogoneddus gyflwr dy Seinctiau etholedig yn y nefoedd. *Amen.*

Duw Dâd, yr hwn a'th greodd; Duw Fâb, yr hwn a'th brynodd; Duw Ysryd glân, yr hwn a dywalltodd ei Râs ynnor; a fyddo'r awr hon, a phob amfer yn amddiffyn iti, a'th gymmortho yn dy Brofiad ddiweddaf hon, ac â'th ddycco i ffordd y Bywyd tragywyddol. *Amen.*

CRIST yr hwn a'th brynodd â'i ddirfawr Ing â'i Farwolaeth waedlyd, a drugarhâo wrthyt, ac a'th nertho yn dy Lloclau angau hyn. *Amen.*

CRIST Jesu yr hwn a gyfododd y trydydd dydd o feirw, a gyfotto dy gorph di eilwaith yn Adgyfodiad y rhai cyfiawn. *Amen.*

CRIST yr hwn a esgynnodd i'r nefoedd, ac fydd

fydd yn awr yn eistedd ar Ddeheulaw Duw, a'th ddygo i'r llê o dragywyddol wyntyd ac happusrwydd. *Amen.*

Duw'r Tad a'th amddiffynno ac a'th gatwo; Duw'r Mab a'r gynnorthwyo ac a'th nertho; Duw'r Ysryd glan a'th amddiffynno ac a'th gymmortho; Y Drindod fendigedig, a fyddo gyd a'thi yn oestadol; fel y bo dy farwolaeth yn werthfawr yngolwg yr Arglwydd, gyd a'r hwn y cai di fyw yn oes oesoedd. *Amen.*

I.

*Gan Esgob
Taylor.*

O SANCTAIDD a grasusaf Jachawdwr, yr ym yn oftyngedig yn gorchymmyn Enaid dy wasanaethydd i'th Ddwylaw trugaroccaf: bid i'th Angylion bendigedig seffyll o amgylch dy wasi weini iddo, a'i amddiffyn rhag Trais a Malis ei holl Elynion ysprydol, ac ymlid ymmhell oddiyma holl Ysrydion y tywyllwch. *Amen.*

II.

DERBYN Arglwydd, Enaid dy wasanaethydd hwn: Na ddôs i farn a'g ef; Arbed ef yr hwn a brynaist a'th werthfawroccaf waed, a gwared ef (dros yr hwn y dioddefaist farwolaeth) oddiwrth bob drwg ac anffawd; oddiwrth ystryw a chyrch y Cythraul; oddiwrth ofn angau, ac oddiwrth farwolaeth dragywyddol. *Amen.*

III.

ARGLWYDD, na chyfrif iddo Ynsydrwydd ei jeungetid,

jeungctid, nag unrhyw o gamweddau a chyfeiliornau ei fuchedd; eithr nertha ef yn ei Ing a'i Gyfyngdra diweddas, a dŵg ef yn ddiangol drwyddynt. Na fid i'w ffydd siglo, na'i obaith ballu, na'i Gariad fod allan o drefn; bid iddo gael marw mewn tangnesedd, a gorphwys mewn gobaith, a chyfodi mewn gogoniant, *Amen.*

IV.

Ni a wyddom, Arglwydd, ac yr ŷm yn credu yn ddiammau, am ba beth bynnag a fo dan dy Gadwraeth di, nas gellir ei ddwyn o'th ddwylaw, na chan holl alluoedd Uffern ei ddifuddio o'th nodded; Achyb waith dy ddwylaw; gwared ef rhag pob drwg, a bid ei Gyfran ef gyd a'r Patriceirch sanctaidd a'r Prophwydi, gyd a'r Apostolion a'r Merthyron, a chyd a'th holl Seinctiau bendigedig, ymmreichiau Crist, ymmynwes y Gwyntyd, ac yn Nheyrnas Dduw yn dragywydd.

JACHAWDWR y byd, yr hwn trwy dy grôg a'th werthfawr waed a'n prynais; achyb a chymmorth dy wafanaethydd hwn sydd yr awr hon ar ei Drangcedigaeth, nyni a attolygwn iti, O Arglwydd. *Amen.*

I'TH rasufas drugaredd a'th Nodded y gorchymynnwn ef. Duw Dad, bendithia a chadw ef. Duw Fab, Llewyrcha dy wyneb arno ef, a thrugarha wrtho. Duw yspryd glan, dyrcha dy wyneb arno ef, a dyro iddo dy Dangnesedd, yr awr hon ac yn oes oesoedd. *Amen.*

Ffyrf



Ffŷrf o Ddefosiwn diddanol a ellir ei arfer gyd
a Cheraint a Chyfnefeifiad y marw.

NA thristbewch, fy Mrodyr, am yrhai a hunasant,
megis eraill y rhai nid oes ganddyn Obaitb.

Canys o's ydym yn credu farw Jezu, a'i adgyfodi,
felly y rhai a hunasant yn yr Jezu, a ddŵg Duw
befyd gyd ag ef. 1 Thef. 4. 13, 14.

Yr Arglwydd yw efe : gwnaed yr hyn a fyddo da
yn ei olwg. 1 Sam. 3. 18.

Oflaen drygfyd y cymmerir y cyfiawn ymmaith.
Esa. 57. 1. (- Efe a â i dangnesfedd. gw. 2.)

Er diweddu y cyfiawn yn gynnar, efe a fydd mewn
esmwythdra er hynny.

O berwydd nid yr hîrboedlog yw'r benaint par-
tbedig, na'r bon a fesurir wrth rifedi blynŷdaoedd.

Eithr doethbinedd sydd benllwydni i ddynion, a
benaint oedrannus yw buchedd ddibalog. 2

(Efe

(Efe a ryngodd fodd i Dduw, ac a boffwyd ganddo, ac es yn byw ym mysg pechaduriaid a fudwyd ymmaith.

Efe a gipptwyd ymmaith rhag i ddrygioni newidïo ei feddwl ef, neu i dwyll dwylllo ei enaid ef. Dorth. 4. 10, 11.

* Gwerthfawr yngolwg yr Arglwydd yw Marwolacth ei Sain ef. Psal. 116. 13.

Gwyn eu byd y meirw, y rhai sy'n marw yn yr Arglwydd, o byn allan, medd yr Yspryd, canys y maent yn gorphwysa oddiwrtb eu Llafur. Dat. 14. 13.

Gweddiwn.

Arglwydd, trugarha wrthym.

Crist, trugarhâ wrthym.

Arglwydd, trugarha wrthym.

EIN Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd; Sanct-eiddier dy Ew. Deued dy deyrnas. Bid dy ewyllys ar y ddaiar, megis y mae yn y nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. A maddeu i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brotelligaeth; Eithr gwared ni rhag drwg. Amen.

1. Ti, Arglwydd, fuost yu breswylfa i ni ym mhob cenbedlaeth.

2. Cyn

2. Cyn gwneutbur y mynyddoedd, a llunio o bonor y ddaiar, a'r byd; ti bfyd wyt Dduw o dragywyddoldeb byd dragywyddoldeb.

3. Troi ddŷn i ddinistr; a dywedi, dychwelwch feibion dynion.

4. Canys mîl o flynyddoedd ydynt yn dy olwg di fel doe, wedi'r êl beibio, ac fel gwiliadwriaeth nos.

5. Dygi bwynt ymmaith megis â llifeiriant; y maent fel bûn: y borau y maent fel llysienn a newidir.

6. Y borau y blodeua, ac y tŷ; prydawn y torir ef ymmaith ac y gwywa.

7. Canys yn dy ddig y difetbwyd ni, ac yn dy lidiawgrwydd i'n brawychwyd.

8. Gosodaist ein banwiredd ger dy fron, ein dirgel bechodau yngoleini dy wyneb.

9. Canys ein boll ddyddiau ni a ddarfuant gan dy ddigofaint di: treiliasom ein blynyddoedd fel chwedl.

10. Dysg ini, gan bynny, Arglwydd, felly gyfrif ein dyddiau, fel y dygom ein calonnau i ddoetbined.

11. Dychwel, Arglwydd, pa hŷd? ac edifarha o ran dy weision.

12. Llawenychu

12. *Llawenycha dy wasanaethyddion hyn ynôl y dyddïau y cystuddiaist bwynt; ac am yr achos presennol, o berwydd pa un y goddefant Adfyd.*

13. *Diwalla bwynt yn foreu a'tb drugaredd; fel y gorfoleddont ac y llawenychont dros ei holl ddyddïau.*

TRA Chyfiawn ydwyf ti, O Arglwydd, yn yr hyn oll a wnaethost i ni, ac mae ein *Cospedigaeth yn llai nac y mae ein hanwireddau ni yn ei baeddu*; ac am hynny yr ym yn chwenych ymddarostwng yn oftyngeiddiaf a chyd a phob ammynedd i'r drist Drefnedigaeth hon o'th nefol Ragluniaeth. Teilyngu o honot ei sancteiddio i'r Teulu yma, modd y bo i'th Rad a'th Drugaredd, drwy'r Adwy a wnaethost, liso i mewn yn helaethach a'r dy wasanaethyddion. Dy Briodoldeb di yw, dwyn da allan o ddrwg: O Dychwel y Drygfyd a ddigwyddodd i'r Teulu hwn, er llês a daioni i bob un o honom, modd y gallom ddywedyd, trwy brawf ddedwyddol, mae gwell yw *Ty Galar na-Thy Gwlêdd*, trwy fod i farwolaeth ein *Brawd* (drwy dy fendith di) ddychwelyd yn Fantais ysprydol i ni.

Bid i'r Golwg o'i Gyfnewidiad ef, ein gwn-eud yn twy meddylgar o'n eiddom ein hunain, a'n ymsynniad o'n Colled beri i ni lynu yn ddwysfach wrthyt ti, ein Duw. Bid i Goffadwriaeth o'i Rinweddau wneud ini ddilyn ei Eifampl ef, a'n gobaith o'i fod yn wynfydedig, beri ini gyrchu (yn ddyfalach) at y Nôd, am
Gamp

Gamp uchel Alwedigaeth Duw y Nghrist
Jesu.

Ti a wyddost, Arglwydd, oddiwrth wendid
a breuolder ein hanian ni, am hynny, yr atto-
lygwn iti roddi ith wasanaethyddion hyn fydd
fwyaf athrist o'r achos hwn, wastadol gym-
morth dy ddaionus Yspryd, i ymddwyn yn
ddioddefgar, a chyd a'r tâth Ostyngyddrwydd
ac ymddarostyngiaid i'th Dduwiol ewyllys ac
a weddeu i Efengyl Grist. Na fid i unrhyw
feddyliau grwgnachus godi yn eu calonnau i
rwystro eu dyledswydd tuag attat ti, neu tuag
at eu cymmydogion; eithr cymmorth hwy i
feddwl yn hytrach ym mha beth i'th anfodd-
hasant di ac i ofalu am ei wellhâu; i ofod eu
Serch ar y pethau safadwy, anghyfnewidiol
hynny fydd uchod, ac i'w hymroddi eu hunain
yn llwyr iti, gan ddywedyd gydâ Job dduw-
iol, *Yr Arglwydd a roddodd, a'r Arglwydd a
ddygodd ymmaith, bendigedig fyddo Enw'r Argl-
wydd!* A bid i Farwolaeth dy wâs weithio ym
mhawb o honom y fath fywiol Ymfynnïaeth o'n
marwoldeb, ac a wnâ i ni farw'n llwyr i bechod,
a byw i gyfiawnder, fel pan ddelom i farw
wrth naturiaeth, y gallom fod yn fyw i Dduw,
trwy Grist, a gorphywys ynddo ef, megis y
mae'n gobaith fod ein Brawd hwn.

Ni a welwn yn eglur, oslaen ein llygaid,
mae Angau yw diwedd pob dyn byw. Caniata
ini, gan hynny, Râs, y rhai ym fyw, i gym-
meryd hyn at ein calonnau, fel y bo ini ddi-
styru'r

styru'r byd, ymwrthod a'r drŵg, a glynu wrth y dâ, ymddigrifo yn dy air, a myfyrio ar dy 'wyllys, cadw dy orch'mynnion, ymgais a'th ffafr, a chymmeryd y ffordd oreu, a'r gofal mwyaf ar a allom ni i hyfforddio dy Ogoniant, a'n jechydwrïaeth ein hunain a phawb eraill; modd pan elom ni i ffordd yr holl ddaiar, y caffom dy Bresennoldeb di i fyned gyd â ni, i roi i ni Orphwystdra dragywyddol yn y nesfoedd.

Ac ystyr, O Grist, wrth daerion Ddeityfiadau dy weision hynny sy'n hiraethu am dy ymddanghosiad, ac nôs a dydd, trwy Erfynniau anorphwys, ochneidiau, a dagrau, yn uffudd weddio ac yn difrifol ymbil amdani.

ERGLYW hwynt, ni a attolygwn iti, ac yn ôl dy rasusaf Addewid ddiweddaf i'th Eglwys Filwrus, *Tyred, Arglwydd Jesu, Tyred yn fuan.* Modd y gallom ni, gyd a'th holl rai Sanctaidd di, gael ein gogoneddu Yngorph ac Enaid, a mwynhau anorphen orphwystdra a Dedwyddwch, *Trwy gael bod gyd a'thi, lle yr wyt ti, i weled dy Ogoniant yn oes oesoedd.*

CYNNORTHWYA ni yn drugarog, Arglwydd, yn ein gweddïau hyn a'n herfynïau; a llywodraetha ffordd dy wafanaethddynion tu ag at gasael jechyd tragywyddol; fel ymmysg holl gyfnewidiau a damweiniau'r bywyd marwol hwn, yr amdeffynner hwynt byth trwy dy radlawnaf â'th barottaf borth, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

BENDITHIED yr Arglwydd ni, a chadwed ni: Dyrchafed yr Arglwydd Lewyrch ei wyneb arnom, a rhoed ini Dangnefedd yr awrhon ac hyd byth bythoedd. *Amen.*

Gweddïau



Gweddiau a Defosiwnau neillduol dros y Claf a'r Helbulus ar Achosion ang-hyffredinol.

¶ Gweddi dros ddŷn a aeth yn glâf o berwydd rhyw Anffawd helbulus neu Golledd, megis am Ddâ byd, Cyfneseifiad, neu Gsfeillion &c.

Gan Esgob Patrick.

O ARDDERCHOCCAF a gogoneddusaf Arglwydd Ddduw nêf a daiar, goruchaf Farnwr a Lly-wiawdwr y Bŷd, yn yr hwn yr ym yn byw, yn Symmud, ac yn bod, ac oddiwrth yr hwn y mae'r holl Fendithion yr ym yn eu mwynhau, a phob Dawn daionus a Rhodd berffaith yn dyfod, caniatâ ini, yn ufuddaf ni attolygwn iti, y cyfryw fesur o'th Ras, fel pa bryd bynnag y gwelych di yn dda symmud unrhyw o'th fendithion oddiwrthym, allu o honom ei ddwyn trwy gyfan

gyfan ymroad ac Ymddarostyngiad i'th dduw-
iol Ewyllys, a chyd â phob ammynedd, gos-
tyngeiddrwydd, a bodlonrwydd calon, gan yst-
yried mo'r anheilwng ydym o'r lleiaf o'th holl
Drugareddau.

Yn bendifaddef, ni a erfyniwn arnat, Argl-
wydd, yn awr, ddanfon y Tawelwch a'r bod-
lonrwydd meddwl yma i'th wâs hwn, a gyff-
yrddaiſt mo'r ddwys ag ef, trwy ddwyn oddi
arno fendith a oedd mo'r hôff ac annwyl gan-
ddo. Dyro iddo gyfryw fesuſ o'th wynfyd-
edig Ysſryd, a'r fath fywiol Ymſynniad o'i
ddyledſwydd, modd y gallo orchfygu yr holl
orthrymderau fydd yn awr yn gwaſgu arno,
trwy offrw m yn rhwydd ei holl feddyliau a'i
ddeiſfyfiadau i ti, gan ymddarostwng yn gwbl
i'th ddaionus Ragluniaeth, ac ymroddi, trwy
dy rafol gynnorthwy, i groesawu yn fodlongar
pa beth bynnag, yn dy ddoethineb, a drefnſych
di iddo. Dywedod gyd ag hen *Eli daionns*, yr
Arglwydd yw, gwnaed yr byn a fyddo dâ yn ei
olwg; a chydâ *ſeb dduwiol*, yr *Arglwydd* a rodd-
odd, a'r *Arglwydd* a ddygodd ym maith; bendi-
gedig fyddo *Enw'r Arglwydd*. Ti, *Arglwydd*,
a adwaenof wendid a breuolder ein Hanian ni,
ac am hynny, bid teilwng ei ddiddanu ef ar ei
glâf-wely hwn, a'i gynnal ef â Llewyrch dy
wyneb pryd, a chaniata na bo i unrhyw fedd-
yliau grwgnachus borthi ac anghwanegu ei
gyſtydd, na rhwyſtro ei Ddyledſwydd tu ag
attat ti, neu ei gymmydog; Eithr cymmorth
ef, i feddwl yn hytrach, ymmhâ beth i'th
anfoddhâodd

anfoddhâodd di, ac i fod yn ofalus i'w well-hau; i roddi ei Serch ar bethau sydd uchod, ac nid ar bethau sydd isod, i dryfori iddo ei hun Dryforau yn y Nêf, sef, Tryforau buchedd rasawl, y rhai ni's gall unrhyw Adfyd neu ddrwg ddamwain fytheu dwyn oddi arno. Caniatâ hyn, nefol Dâd, er mwyn unig ryglyddon dy Fâb Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros ddŷn, a dorrodd unrbyw o'i Esgyrn trwm Ddamwain ddrychinebus, neu a fo a'i Gorph wedi ei Ysigo yn drwm a'i friwo.*

Gan Mr. **O** ARGLWYDD Goruchaf, yr hwn wyt yn llywio ac yn trefnu pob peth, Tydi a'n dysgaist, *na chysfyd Cystudd o'r llwêch; ac na flagura gofid allan o'r ddaiar; nad yw yn dyfod o Ddamwain heb dy Drefnid ti, ond ma'i cennad anfonedig ar dy negeseuâu di yw, yr hwn wyt yn trefnu ac yn llywio'r holl anghyflwrau a ddigwyddant i ni, beth bynnag fo'r Achosion digyfrwng o honynt: A thi ydwyt gyfiawn yn yr hyn oll a ddygych arnom; ac er ma'i uchel yw dy Farnedigaethau allan o'n golwg ni, etto, ni a wyddom ma'i cyfiawn ydynt oll, ac ma'i mewn ffyddlondeb yr wyt ti yn ein cystuddio. A pha ham y grwnach Dŷn byw, Dyn am gospedigaeth ei bechod? Gwnaed ystyriaethau hyn i'th wâs ymostwng dan dy Law, ac nad ymrysono a thydi; gwnâ iddo lwyr-ymroi i ddwyn Effeithiau dy Sorriant, a'i hystyried megis cyfiawn haeddedigaeth ei bechodau, pe digwy-*

ddaseu iddo beth a fuaseu gwaeth. O Dduw, dyro iddo ammynedd, a nerth, a grâs cyfatebol i'r ddirfawr Brosiad hon; a chymmorth ef felly i ymddwyn dani, fel gwedi yr êl ei Gyftudd heibio, y gwelo iddo achos i ddywedyd, Dâ yw imi gael o honof fy nghyftuddio. Ti yr hwn a darewaist ac a archollaist, a wyt abl i'w Jachâu ac i rwymo ei Doluriau. Bid teilwng gennyt ei gosio ef, yn ei gyflwr gwael hwn yn ôl dy drugaredd yr hon fy'n parhau yn dragywydd. Cymmorth ef i chwiliad ac i ddirnad yr achos a'th annogodd di i estyn dy law yn ei erbyn ef. O na bai iddo chwiliad a phrofi ei Ffyrdd, ac ymchwelyd attat ti, a dwyn Efrwythau addas i edifeirwch. Ac er ei fwyn ef yr hwn a archollwyd am ein Camweddau ni, ac a ddrylliwyd am ein Hanwireddau ni, Maddeu iddo, ac jachâ ei Enaid, yr hwn a bechodd i'th erbyn; ac yn dy amfer dâ adgyweiria hefyd y Briwiau a wnaethwyd yn ei Gorph, fel yr elo yn holl-jach (o'r blindfyd wylofus hwn,)

* *Gadawer y Geiriau hyn heibio pan ni bo Esgyrn o'i lle, neu wedi eu torri.*

(* ac y casto ei Esgyrn gwahanedig eu clymmu eilwaith, ac y llawenycho y rheini a ddrylliwyd, am gael eu Jachâu.)

Nyni a wyddom, Arglwydd, os mynni, y gelli di jachâu yr Esgyrn hyn (neu'r Corph hwn) a gyftuddiaist. O na bai dy rasol ewylls, i weithredu mo'r rhyfeddol dros dy wâs, a mawrygu dy allu a'th drugaredd yn ei ym-

wared

wared a'i wellhâd ; neu pa fodd bynnag y gwel-
ych di yn ddâ ddoſbarthu a'i gorph gwael ef,
Caniatâ iddo, O Dduw, galon wedi ymroddi yn
llwyr i'th ewyllys, ac i ymfodloni i'th Dref-
nedigaeth, yr hon er ei bod yn anhyfryd dros
yr amser presennol, etto, gwnâ iddi ddiweddu
yn rafol. O gwnâ hi yn arwydd o'th Gariad
i'w enaid ef, ac yn fodd ddedyddol o'i drol
a'i Sancteiddio, ac felly i'w gymmwysu iti,
a'i wneud yn addas i dderbyn dy hell Drugar-
eddau jechydwrol, Ynghrist Jesu. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un a fo mewn Perigl o farw, o
achos unrhyw (gyffelyb) Ddamwain ddrychi-
nebus.*

*Gan Esgob
Taylor.*

O RASUSAF Dâd, Arglwydd nêf a
daiar, Barnwr y byw a'r meirw ;
Wele ni, dy weision yn rhedeg
attat tiam Dosturi a Thrugaredd, drosom ein hun-
ain, a thros dy wasanaethydd hwn yma. Yr hwn
a darewaist a'th wialen ddisfyd. Os dy ewyl-
lys di yw, achyb ei einioes ef, fel y bo lle i
Editerwch a Diwygiad : O Arbed ef ychydig,
fel y cryfhâo cyn ei fyned ymmaith, ac na's
gweler ef mwy. Ond o's arfaethaist yn amge-
nach, bid i wyrthiau dy dosturi a'th ryfeddol
drugaredd gwplâu iddo ei ddisfyg o amser cym-
hesfuro i berffeithio ei edifeirwch, ac i addurno
ei Lusern : A bid i ddirdra ei Gyftudd dy gyn-
hyrfu di i bardynu y Deffygion a'r Graddau
hynny o am harodrwydd, a allai, ond antur,
ddwyn y ddamwain hon ar dy wâs, Arglwydd,
gweithreda

gweithreda ynddo ef edifeirwch dwys ac effeithiawl, fel y bo i Faentioli ei alar, a'i gasineb i bechod, a gwrefogrwydd ei gariad, i Ti mewn byrr amser wneud Gorchwyl llawer o ddyddiau. A thydi, yr hwn a edrychi ar burdeb a diragrithrwydd y galon, yn fwy nag ar y mesurau o amser, teilynga achyb enaid dy was rhag yr holl ddrygau a haeddodd, a'r holl ddrygau y mae yn eu hofni; fel yng-hanniadau Tragywyddoldeb, y caffo hon eichyfrif ymmlith dy anfeidrol drugareddau, war-edu o honot Enaid dy was rhag y Perigl o angau tragywyddol, a'i wneud yn gyfrannog o Ddawn Duw, yr hwn yw Bywyd tragywyddol, trwy Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros ddŷn a gystuddir a dygyn Ofidiau yn ei Gorph.*

Gan Mr. Jenks, **O** ARGLWYDD Dduw trugarog, yr hwn nid wyt o'th fodd yn aflonyddu nac yn cystuddio Plant dynion; Ond pan fo angen ein cyflwr yn galw amryw Driniaeth arw, a wyt ein Ceryddu er lleshad i ni, fel y byddem gyfrannogion o'th Sancteiddrwydd di. Gwyn fyd y dŷn a geryddi di, O Arglwydd, ac a ddysgych yn dy Gyfraith! O na bai yn y fath drugaredd i Enaid dy was, yr hwn y mae dy Law di yr awron mo'r drom arno! gan iti, yn awr, ei daslu ef i Ffwrn cystudd, O na bai yn Fodd i buro ymmaith ei ammhuredd ef, ac felly i'w wneud yn gymmwys i'th waith a'th wasanaeth di; a bod iddo ddyfgu

ddyfsgu y fath bethau yn yr Ysgol hon o Gyftudd, ac a fo ddaionus a llefol iddo fyth rhag llaw.

OND Tydi, O Dâd y Trugareddau, a Duw pob diddanwch, yr hwn a wyddost ein defnydd ni, a pha cyn lleied a allwn niei oddef, er na bo gymmaint ag a haeddom ni, bid teilwng gennyf, yn dy Farn, feddwl am drugaredd, a naill a'i gwnâ ei ofidiau yn llai, neu dy râs a'i ammynedd, a'i rym ysprydol yn fwy na'i holl Ddiodeffiadau. Cymmer y pwys oddi arno ef, neu ysgafnhâ ef iddo, neu gymmorth ef i ddwyn yr hyn a welych di yn ddâ ei roddi arno. O'th flaen di, Arglwydd, y mael ei holl ddymuniad, ac ni chuddiwyd ei Uchenaid oddi wrthyt. Gwêl ei Gyftudd a'i Helbyl, a gwrando ar ei lefain: Na ddôs i farn ag ef, ac na wnâ ag ef, yn ôl ei Bechodau, eithr yn ôl dy Drugaredd meddwl amdano ef, er mwyn dy ddaioni y Nghrist Jesu, Sancteiddia iddo, Dâd grafusol, yr hyn a roddaiſt arno ef, fel y byddo i'r gyftudd bresennol hon Ddiben ddedwyddol, trwy weithredu iddo odidog ragorol, a thragywyddol Bwys Gogoniant. Cymmorth a chynnal ef dani, hyd oni welych di yn ddâ ysgafnhâu ei Ofidiau, a chaniatâu iddo esmwythdra, er cyffur a gorfoledd i'th wâs, ac er gogoniant i'th Enw. A pha fodd bynnag y gwnelech di ag ef, na fid iddo rwgnach tân dy Geryddon, na phechu, trwy roi dim yn ynydd i'th erbyn di. Gwnâ iddo ddirnad, nad wyt ti yn gwneuthur dim ond y sydd dra chyfiawn a chymmwys

chymmwys i'w wneuthur; ac a welo efe, ryw Ddydd, achos i'th foliannu a'th fendithio di o'i herwydd. A bydded i'r ystyriaeth o hyn ei ddysgu a'i gynnorthwyo ef i'th ogoneddu di yn amfere ei Ymweliad, trwy ei ymostyngiad ufuddol ith ewyllys, ei ammynedd fod Longar, a'i well hâd ddiffuant dan dy law; fel y dychwelych di ag Ymweliadau o'th gariad, trwy edfryd iddo gyffur ac esmwythdra, a rhoi iddo orfoledd dy Jechydwriaeth, er mwyn dy drugareddau dy hun Ynghrist Jesu. *Amen.*

¶ *Gweddi dros ddŷn a gystuddir gan ddirfawr Benyd y Gwmmalwst, y Garreg, y Colic, neu unrhyw Ofidiau corphorol eraill.*

Gan Mr. **O**DDUW bendigedig, cyfiawn a Spinkes. Sanctaidd, yr hwn nid wyt o'th fodd yn blino ac yn cyfluddio plant dynion; na attal, ni a attolygwn iti, dy gymmorth oddiwrth dy wâs hwn yma, yn ei fin a'i ofidus gyflwr hwn. Y mae dy Saethau di ynglŷn ynddo a'th law yn drom arno. Gwnaethost iddo feddiannu (misoedd (neu) Ddyddiau o Oferedd, a nosweithiau blinion a ofodwyd iddo ef, Pan orweddo, daw arno ddywedyd, pa bryd y cyfodaf, ac yr â y nôs heibio? mae'n llawn o ymdreiglo ymma a thraw hyd y cyfddydd. Gwanhawya a drylliwyd ef yn dramawr; mae'n rhuo gan aflonyddwch ei Ddolur, ei Ofidiau a helaethwyd, ei Benyd sydd fawr, a'i Enaid sydd lawen o flinderau. Nid oes ganddo neb i ymgeisio ag ef, am Esmwythâd

a'i ofidiau, onid tydi, O Arglwydd! Mae'n addef yn rhwydd, fod ei Ofidiau yn llawer llai nac yr haeddodd, ac mae dy ddaioni di yn unig yw, nad ynt lawer gwaeth. Ond etto gan eu bod yn ei arteithio'n ddwys, ac agos yn rhy-anrhaith eu goddef, yr ym yn rhyfygu galw arnat, Arglwydd, am Borth ac ymwared iddo, ac yn ymbil arnat, na chospech monaw yn ôl ei haeddiant: Canys os creffi ar anwired, Arglwydd; O Arglwydd, pwy a faif? Arbed ef, gan hynny, er mwyn dy drugareddau; a Chospa ef, Arglwydd, etto mewn barn, nid yn dy lid, rhag it' ei wneuthur ef yn ddi-ddim. Cynhyfsgaedda ef a'r ammynedd honno a'i gwneilo yn abl i ymddarostwng yn llawn i'th Gerydd, a chaniatâ iddo yr Edifeirwch ddiffuant honno am ei holl bechodau ara'th annog di i symmud y Gerydd dôst hon oddiarno. Na oddef iddo gael ei brofi uwchlaw ei allu; Na ddyro ddim mwy arno ef nac a roddych di iddo allu i'w ddwyn: Cyffura di ei Enaid sy'n toddi ymmaith gan wir dristwch, a doed dy drugaredd iddo, Arglwydd, yn ôl dy air. Erglyw ein Gweddiau yn ol dy raslonrwydd, a bywhâ dy wâs yn ôl dy arfer. Sancteiddia dy Gerydd hon iddo, fel y byddo er gogoniant iti, a Lleshâd iddo yntef: A phan gyflawnych dy rasawl amcannion yn ei gyftuddio ef, yr rhai nid ynt, ni a wyddom, o ran plefer iti, dy hyn, ond er lleshâd iddo ef, Symmyd, ni a attolygwn iti, dy Law oddi arno ef, a dyro iddo achlysur eilwaith i orfoleddu yn dy Jechydwriaeth, trwy Jesu Grist ein Harglwydd bendigedig a'n Jachawdwr, Amen.

¶ *Gweddi*

Gweddi dras dâyn clâf o'r Frech-wen, neu o unrbyw Ddolur gwŷllt, neu Glesyd llynol arall.

O ARGLWYDD Dduw, Rhoddwr yr jechyd, yr hon fy'n pceiddio holl Fendithion eraill y bywyd hwn; heb yr hon, ynghanol yr Hel-aethrwydd mwyaf o fendithion eraill, yr ŷm yn ddirfawr druenus; edrych i lawr, ni a attolygwn iti, â golwg dy Dosturi, ar dy druan wâs ang-hyffurus, a gystuddiaist ac a ddaroŷtyngaist mo'r ddirfawr, trwy gymmeryd y fendith fawr a thra-ddymunol hon oddi arno, hyd onid yw'n myned yn alarus ar hyd y dydd, a phob nos yn gwneud ei welŷ yn Foddfa, ac yn gwlychu ei Orweddfa a'i Ddagrau.

CANYS, ei Lwynau fy lawn o Ffieidd-glwŷf, ac nid oes jechyd yn ei (holl) gnawd, eithr o wadan ei droed hyd ei goryn, nid oes dim ond Archollion, a chleisiau, a Gweliau crawnllyd, y rhai a bydrasant, a lygrasant gan ei Ynfydrwydd.

DYSG iddo, Arglwydd, a dytg i ninnau oll oddiwrth hyn, ystyried, mo'r fuan y derfydd ein Harddwch ni, fel Bladeun y maes, ac y gwyfa'n nerth fel pridd-lestr, pan Ymguddiech di rhagom, fel na roddem mo'n hymddiried mewn dim ar fydd ddarfodedig, ond ynnot ti yn unig, y Duw byw, yr hwn wyt abl i achyb ac i ddist-rywio, i lâdd, ac i fywhâu.

YR oedd ein Brawd, fydd yn awr yn Ddrŷch mo'r wŷlofus ini, yn ddiweddar fel un o honom ninnau, mewn cyflawn jechyd corph; ond yn awr, yr wyt yn ei geryddu ef, am ei anwiredd, a dattodaist fel gwyfyn ei Ardderchogrwydd ef. Yr wyt yn ei ddryllio ef a'th Dymheftl, ei Ruad a dywalltwyd allan fel dwfr. Y mae dy Saethau ynglŷn ynddo, a'th law yn drom arno; nid oes Jechyd yn ei gnawd, o herwydd dy Ddigllonedd di; ac nid oes heddwch i'w esgyrn oblegid ei bechodau.

OH! na fwrw ef ymmaith yn llwyr, eithr tyn dy Blâ oddiwrtho ef, canys y mae wedi darfod gan ddyrnod dy law Dychwel, Arglwydd, yn ebrwydd; canys pallodd ei yspryd ynddo. Oh! na âd ef iddo ei hŷn, Oblegid er ei fod i lawer megis yn Rhyfeddod, etto tydi yw ei gadarn noddfa ef. Arnat ti, O Arglwydd, y mae yn llefain; attat ti, y mae yn estyn ei ddwylaw; ei Enaid, fel tîr fychedig, fydd yn hiraethu amdanat o'th flaendi, Arglwydd, y mae ei holl ddymuniad, ac ni chuddiwyd ei Uchenaid oddiwrthyt. Cyflura a llawenychâ ef ynôl yr amser y cystuddiaist ef, ac yn ôl y dyddiau y dioddefodd Adfyd.

Ac attal, O Arglwydd, ni a attolygwn iti, y Clefyd llynol hwn, a dywaid wrth yr Angel dinistriol, Digon yw. Na fydded iddo ymwafgaru, i ddinistrio yn ein Heolydd, ag i'n gosod yn y bêdd fel defaid, gyd â'r rhai a fy feirw er ystalm. Eithr cûdd ni dan gyfgod dy Adenydd, fel

fel nad ofnom rhag unrhyw ddychryn nôs : na rhag y Saeth a ehettor dydd : na rhag yr Hainta rodio yn y tywyllwch ; na rhag y dinistr a ddinistrio ganol dydd : Eithr gan gael heddwch i'n meddyliau, ac jechyd i'n Cyrph, y gallom dy wasanaethu yn llawen holl ddyddiau'n bywyd, trwy Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros ddŷn a fo yn gorwedd dan Glefyd-wâst, neu unrhyw Glwyf neu Ddolur nychlud arall.*

Gan Mr. Jenks. **O** ARGLWYDD Dduw daionus, ti a gedwaist dy wâs yn hîr weithian dan Gerydd dy law : ti a'i gwnaethost ef yn gynnefin a Gofid, a'i Glefyd a aeth yn Gydymmaith hŷf a gwaftadol iddo. Etto, O Arglwydd bendigedig, caniata na bo iddo weled yn rhy-hir ddisgwyl wrthyt ti, yr hwn ywyt yn gweled yn ddâ ddisgwyl cy'd am Ddychweliad pechadur, ac a wyt lawn Trugar-edda Thosturi, a chennyt ddibennion cariadus, yn dy Ymweliadau chwerwon : Yr hwn wyt yn Ceryddu y sawl a gerych, ac yn fflangellu pob Mab ar a dderbyniech. Dyfsg iddo, O Dad grafusawl, weled dy gariad yn dy wialen, a'th gyfiawnder hefyd yn dy holl weithredoedd : fel y bo iddo ymddarostwng tan dy alluog law, ac hefyd Ystyried, mae da iddo gael ei gyftuddio, ac yn ammyneddgar ddisgwyl am yr Arglwydd, mewn gobaith o ddaioni allan o'r Adfyd hwn, ac o'r diwedd. Ddibendod ddedyddol o'th Ymweliad barhaus, Bendigedig a fyddo dy Enw, O Dad

y Trugareddau, nad wyt yn tywallt allan dy holl Lîd; eithr yn dy farn, a wyt yn meddwl am drugaredd, er mwyn gwneud ein Cystudd yn ysgafnach, gan roddi hefyd beth Seibiant ac esmwythdra oddiwrth Ofid arteithiol, a chan gymysgu y Cwppan chwerw hon a llawer o Ber-eidd-dra. Oh! gwna ef yn synniol o'th garedigrwydd hyn, fel y bo yn fodlongar, ac yn ddiolchgar hefyd dan dy Law.

Erto fel na phallo ei ffydd, ac na lwyr ddeffygio ei ammynedd, dychwel, Arglwydd, yn y diwedd, a dyro i'th was ollyngdod oddiwrth yr ymdrech hon, a dywed wrth ei Gystudd, Digon yw. Llawenycha ef ynôl yr amser y cystuddiaist ef, ac ymmaha un y goddefodd gymmaint o Ddrygfyd. Ac hyd oni welych di yn dda ei gofio ef a'r Drugaredd hon, caniata na byddo iddo ddirmygu dy Gerydd, nag ymollwng dan dy Argyoeddion; onid cymmeryd pob peth fel y dylai, a gwneud Deunydd o'r amser yr wyt ti yn ei roddi iddo, a gwneud Elw hefyd o'r cystudd yr wyt yn ei pharhau, megis Adeg rasufol, er Mantais i'w Enaid: fel er llygru o'i Ddyn oddi allan, y gallo y dyn oddi mewn gael ei adnewyddu o ddydd i ddydd; ac y caffo bob peth ar fydd ddiffygiol yn ei gyflwr ysprydol ei cwp-lau; a pha beth bynnag a berthyn i'w Jechydwriaeth dragywyddol ef eiddwyn ymmaen a'i berffeithio, trwy Olud dy Ras, a Lluosogrwydd dy drugareddau, yn Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

¶ *Gweddï dros ddŷn a fyddo yn Glôff yn ei Glefyd.*

Gan Mr. Lewis.

O Dduw Hollalluog, yr hwn wyt Lygaid i'r Deillion, a Thraed i'r Cloffion, yr hwn a glwŷfi, ac a wyt yn jachâu; Tosturia, ni a attolygwn iti, wrth dy was hwn, sydd hefyd glôff yn ei Glefyd. Cymmorth ef yn ei gyfyngder hyn, a bendithia, attolygwn i ti, y Moddion a arferer er mwyn ei jachad, fel y rhodio eilwaith ac heb ddeffygio. Gwna iddo ddeall dy fwriad yn ymweled ag ef; trwy y Cystydd hwn; gwna iddo gofio, modd y darfu iddo yn amler ei Nerth a'i gryfder, rodio yn ôl ei Gynghorion ei hûn, ac yn ôl chwantau ei galon ei hun: A bid iddo weled mai dyma'r achos a wnaeth iti godi dy law yn ei erbyn ef, fel y bai iddo rhag llaw ddyfgu rhodio yn fwy gost-yngedig gyd a thi, a throi ei draed at dy Dystio-laethau. Oh! bydd drugarog wrth dy was, ac jacha ef o'r hyn sydd gymmaint rhwystr iddo, fel nas gall (* Lafurio

* *Gadawer hyn* am ei fara beunyddiol, na) *beibio, o's bydd* mwynhau cyffuron y bywyd *abl i fyw, beb* hwn, na chyrchu i'th Deml *Lafur corphorol.* sanctaidd. Gwared ef o'r car-char a'r caethiwaid blîn y mae ynddo, a dyro iddo rydd-dyd eilwaith i ddyfod i'th dŷ, ac i'th addoli yn dy Gysiegr a Llêf Gorfoledd a moliant. Ond, O Arglwydd, nid ein Hewyllys ni, ond yr eiddot ti a wneler. Ti a wyddost beth sydd oreu ini, well nac y gwyddom ni

ni ein hunain, ac mewn Doethineb yr wyt yn ein cystuddio. Helpia, gan hynny, dy wâs i fwrw ei Faich arnat ti, yr hwn ni oddefi fyth iddo gael ei ysgogi. Dyro iddo ammynedd i ddwynei Ofid yn ddirwgnach, ac i ddiſgwil am amſer ei Ymwared oddiwrtho yn (eſmwyth ac) yn ddigyffro ; Bodlona ef o'th Ofal droſto, a'th dyner doſturi tuag atto ; ac yn dy amſer dâ dy hun, adſera iddo gyfan fwyniant o'i Aelodau eil-waith, fel y gallom ni dy weifion gyd ag ef, ynghyd, roddi i ti Ddiolch y nghanol dy Gynulleidfa am dy garedigrwydd iddo, yn rhoi'r clôff i rodio, er mwyn Jeſu Griſt. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un a fo yn Orweiddiog.*

Gan Mr. Lewis. **O** ARGLWYDD ein Duw ni, yr hwn wyt Dâd y Trugareddau, a

Duw pob diddanwch, ein Nerth yn amſer angenoſtid, ac a wyt drugarog wrth dy rai cyſtuddiol ! Toſtura, ni a attolygwn iti, wrth gyflwr triſt a helbulus dy waſanaethydd hwn. Yr wyt er yſtalm weithian wedi ei gaethiwo ef yn Garcharor caeth i'w Wely, ac a debygid dy fod wedi rhoi barn arno, na ddiſgyn oddiarno mwy. Oh ! bid gwiw gennyt ti, bereiddio y Gaethiwaid hon iddo ef ! Cynnal ei Yſprydoedd ef, y ſy' debyg o ddeffygio dani ; Llonna ei Feddwl athriſt ef wrth goſio a meddwl amdani. Cyweiria di Wely ef, tel y byddo eſmwyth a chonfforddus iddo. Gwna iddô dy goſio di, a mytyrio amdanat Yngwiliadwriaethau'r nôs. Dyro Gwſg i'w lygaid, a

N

Hûn

Hun i'w amrantau, fel y bo i'w wely ei gyffuro ef, tra bo yn garcharor ynddo, ac elmwythâu ar ei gwynfan ef. Gwnâ iddo ymddiddan a'i galon ei hun: a chymmeryd y Fantais o'r neillduolrwydd hyn, i chwilio a holi ei Ffyrdd; I ymresymmu rhyngddo ag ef ei hûn yn dawel, ynghylch chwy! a Threth ei Fuchedd, megis y byddo iddo felly ganfod ym mhâ beth y gwnaeth ar fai, ac ymchwelyd at yr Arglwydd, a'i holl galon ac a'i holl enaid.

BYDDEN y Cyffudd hwn yn fodd i'w cymrhwyso ef i fwynhâu dy Bresennoldeb di, ym mhâ un y mae Digonolrwydd o Lawenydd; a bid iddo, o'r achos hwnnw, fod yn fwy diodd-efgar dano. Gwnâ ef yn ddiolchgar iti, am iti trwy y modd hyn, ei gadw ef oddiwrth Gymdeithas y fawl a allasent ei lygru ef, a'i gymmeryd efallan o'r byd, rhag fuafeu i'w Rwydau a'i Demptasiwnau ei ddenu ef i ymwrthod a thydi, ac i droi oddiwrth ffordd dy Orch'mynnion; am ddarfod iti gymmeryd y Ffordd hon i'w Siccrhâu ef i ti dy hun, ac i'w wneud yn gyfrannog o'th Orfoledd. Caniatâ na bo iddo trwy rwgnach anfoddog rwystro i'th Ewyllys hwn gael ei gyflawni ynddo, eithr fod iddo wneud y fath Ddeunydd o'r Ennyd a'r Cyfleustrâ a roddwyd yr awron iddo ef, i wneuthur ei Heddwch a thydi, ac felly i fod yn gymmwys i gael rhan o Etifeddiaeth dy Sainc yn y goleuni, er mwyn Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros ddŷn a fo mewn Blinder Yspryd, neu anbeddwch cydwybod.*

*Y Drefn am Ym-
weled ar Cláf.*

BENDIGEDIG Arglwydd, Tâd y trugareddau, a Duw pob diddanwch, Ni a atto-lygwn iti, edrych â golwg tofturi a thrugaredd ar dy wafanaethwr cystuddiedig yma. Yr wyt ti yn ysgrifennu pethau chwerwon yn ei erbyn ef, ac yn gwneuthur iddo feddiannu ei gamweddau gynt; y mae dy ddigofaint yn pwyso yn drwm arno, a'i Enaid fydd lawn o flinder: Eithr, O Dduw trugarog, yr hwn a sgrifennaist dy Air sanctaidd er addysg i ni, tel trwy am- mynedd a diddanwch dy lân Ysgrythurau y gallem gael gobaith; Dyro iddo jawnddeall- twriaeth o'i gyflwr ei hun, ac o'th fy gythion â'th addewidion di, fel nad ymadawo a'i obaith arnat ti, ac na ddodo ei ymddiried ar ddim arall ond tydi. Nertha ef yn erbyn ei holl brofedigaethau, ac jachâ ef o'i holl anardym- herau. Na ddryllia'r gorsen ysig, ac na ddiff- odd y llin yn mygu. Nau châu dy drugaredd- au mewn Sorriant; Eithr pâr iddo glywed llawenydd a gortoledd, fel y llawenychu'r esg- yrn a ddrylliaist. Gwared ef rhag ofn y gelyn, a dyrcha lewyrch dy wynebpryd arno, a dyro iddo dangnosedd, trwy ryglyddon a chyfryngdod Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Un arall dros yr unrhyw, neu dros un a fo dan ddwys Drymder ac Ymollyngiad Yspryd.*

Gan Mr. **O** DRA-DAIONUS a Gralusaf Arglwydd, yr hwn a adwaenost ein Defnydd ni, ac a wyt Dduw llawn Tofturi i drugarhâu wrth dy weision â'u hefmwythâu dan eu Blinfyd a'u gorthrymder. Edrych i lawr, ni yn ufudd a attolygwn i ti, â'th arferedig dofturi, ac a'th dyner drugaredd meddwl am waith dy ddwylaw, ein Cyfaill anghysurof, yr Enaid trallodus hwn, fydd barod i ammhwylo gan Deimlad o'th Ofn : Y mae dy ddigofaint yn pwyso yn drwm arno, a'th holl Donnau wedi ei orchguddio ; y maent yn cythryblu ei heddwch ef, yn gorthrymmu ei feddwl, ac yn ei wneud yn anghymmwyys i jawn-arfer ei reswm, neu i gwplâu ei Ddyledswydd. O Tydi yr hwn a ostegaiſt y gwyntoedd a'r Tonnau-môr ac a'u gwnaiſt yn ufudd i'th orchymmyn, Sefydla a gostega ei feddyliau terfysgus et ; llefara Heddwch, a Bodlonrwydd wrth ei Enaid cythrybiedig ef, a dyro iddo gyffur a diogel Hyder mewn ymsynniad o'th Nawdd a'th Gariad. Cymmorth, Arglwydd, ei anghreduniaeth, ac anghwanega ei ffydd ef. Er ei fod yn awr yn rhodio a'r hyd Glyncysgod angau, bid i'th wialen di a'th ffon ei gyffuro ef. Ymddirieded yn Enw'r Arglwydd, a rhoed ei Hyder ar ei Dduw. Yn amlder ei feddyliau (ai ofidiau) o'i fewn, bydded i'th ddiddanwch di lawenychu ei Enaid ef.

Rhynged

Rhynged bodd iti, Arglwydd, ei waredu, a'i esmwythâu o'r pwys sy'n gorwedd ar ei Ys-
ryd ef: A danfon i'w fewn, Belydr o'th Oleu-
ni nefol i wasgaru, ac i yrru ymmaith yr holl
gymmylau tywyll y sy' wedi gorchguddio ei
feddwl ef. Cyfarwydda ef at y Moddion cym-
mwysaf tuag at ei wellhâd, a bendithia a llwy-
dda hwynt fel y bo'nt effeithiawl er mwyn ei
adferiad allan o'r cyflwr trist ac wylofus yma.
Gogwydda ei glûst ef at Gynghorion jachus,
a thuedda ei galon i dderbyn pob jawn Ar-
graphiad ddaionus: O Dâd grasusawl, tosturia
wrth ei Lesgedd, a maddeu ei bechodau: Jachâ
ef, Arglwydd, ynei Enaid a'i Gorph hefyd, a
cherydda ei anardymherau, fel y dychwelo ei
Enaid terfysgus i'w Orphwysfa. Oh! Cyfod
ef i fynu, ac jachâ ef; ie, Bryffia, Arglwydd,
i ddangos y drugaredd hon arno ef, er mwyn
dy Drugareddau dy hun, yn Jesu Grist ein
bendigedig Jachawdwr a'n Prynwr. *Amen.*

*Gan Esgob
Patrick.*

A MDDIFFIN ef, rasusaf Dâd,
rhag dy ammherchi di a'i Gre-
fydd, trwy anghredu dy ddai-
oni, neu ammeu o'th gariad a'th ffafr tu ag at
y rhai sy a'u Hewyllys yn ddiffuant i'th fodd-
hau.

SYMMUD oddiwrtho bob Dychymmygion cy-
thryblus, a dyro iddo eglur ddealltwriaeth o
honot ti ac o hono ei hun, fel na bo i unrhyw
Ofnau ac ammeuon diachos ei orchguddio,
na'i galon soddi o'i fewn gan unrhyw dristwch

anfuddiol neu Ballhâd Yspryd. Tawela, gan hynny, ni a attolygwn iti, ei feddyliau candryll terfysgus ef, adgyweiria anrhefn ei Yspryd, a gostega holl Derfysgoedd ei Enaid ef, trwy ym-synniad hyfryd o'th drugareddau, ac o dyner gariad dy Fâb Jesu Grift i Ddynol-ryw. Cadw ef rhag cam dybio a barnu'n ehud o hono ei hun, a mwy o lawer rhag rhoi dim yn ynfyd yn dy erbyn di; Dyro iddo gymmaint o Oleuni a barn ynghanol holl Dywyllwch ac anrhefn ei feddyliau, ac na thybio mo honaw ei hun yn wrthodedig gennyt ti, Eithr yn hytrach greddu yn ddiysgog, os gwneiff efe oreu ag y gallo, nad ofynni di ddim mwy ganddo. Cym-morth ef, Arglwydd daionus, i edrych tu hwynt i'r cymmylau hyn i'r fangre fendigedig honno, lle'r aeth Jachawdwr o'r blaen, ym mha un nid oes dim Tywyllwch; ac (mewn gobaith ost-yngedig o ddyfod yno) i ymfodloni ymmha gyflwr bynnâg y byddo, tra y bo yma, mo'r anghysbell oddiwrth y wlâd honno o Oleuni a Gogoniant.

ERGLYW ni, Drugaroccaf a Charediccaf Dâd, ac nag ymgudd rhag ein gweddian. Nertha ymegnion llêsg dy wasanaethwr yma; Cynnal ei Yspryd palledig ef, a gwnâ iddo obeithio yn-not ti byth. Cadarnhâ a Sefydla bob amcan, deisfyfiad, a bwriad daionus a weithredaist di ynddo; perffeithia yr hyn a ddechreuaiſt; pâr iddo gynhyddu mewn doethineb, Ffydd, Cariad, ac Ufudd-dod ewyllysgar: Arwain ef yn ôl hyn mo'r esmwyth a digynnwrf, mo'r llawen ddiysgog,

ddiysgog, a diogel yn dy ffyrdd, modd y bo iddo dy ogoneddu di tra byddo byw, a phan ddel i gael ei symmud o'r byd trallodus hwn, allu o hono orchymmyn ei Enaid i'th ddwy-law trugarog, mewn duwiol hyder a sanctaidd obaith o Adgyfodiad llawen i ddyfod, trwy Haeddedigaethau dy Fâb Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un a fo yn ofni, ac yn amheu am Ddiogelrwydd ei gyflwr Ysprydol; Neu a fo mewn Rbwysr meddwl ac ammeuaeth yngbhlch ei Ddyledswydd.*

Gan Mr. Kettlewel. **O** ARLWYDD ein Duw, yr ym yn neshâu attat ti dros dy wasanaethwr hwn yma, yr hwn sydd a'i Enaid wedi ei ddarostwng ac yn terfysgu ynddo, gan yr Ofn sydd arno nad yw yn dy ffafr, ac yn gymmeradwy gennyt ti. Mae'n ammeu ddarfod iddo o hŷd hyderu'n rhyfygus ar burdeb a diogelwch ei gyflwr, heb iddo achos yn y byd i wneuthur felly. Ac am hyn, Gofidiau ei galon ef a helaethwyd, ac ef a ddarostyngwyd yn ddirfawr. O herwydd hyn, yr ym yn llefain arnat, deilyngu o honot ei wrando ef yn ebrwydd, a dwyn ei Enaid allan o garchar. Symmud oddiwretho, ni a erfyniwn arnat, bob Dychymmyg ddychrynllyd, bob ammeuaeth gythryblus a Phetrusder yngbhlch ei ddyledswydd, ar a ddichon beri iddo naill a'i hesgeuluso yn hollawl, neu ei chwplhâu â chalón athrist, ac â meddwl cythryblus. Na fid iddo

iddo groesawu ei Ofnau megis Arwyddion o Dynerwch Yspryd, a Ffrwythau dy Râs di, ei thr yn hytrach ymdrech yn eu herbyn, megis ei anardymherau ysprydol, neu Brofedigaethau Saran.

GWNA ef yn fodlonol ac yn safadwy yn yr jawn ddealltwriaeth o bob pethau daionus, ac i ddyfal ddal arnynt, a bid iti wasgaru â llewyrch dy wynebpryd, yr holl Niwl-Tywyllni hyn sy'n cymmylu ac yn anhuddo ei enaid ef, fel na bo athrist-ddiachos trwy gamdybio o hono ei hun, na thrwy Eiddigedd dy amherchi di. Gwared ef oddiwrth ei holl Gamweddau, y rhai a allent dy annog di i guddio dy wyneb rhagddo, a'i wneud yn amddifaid o heddwch a chyflur, a gwnà iddo ymhyfrydu yn gwneuthur dy ewyllys di, a gwneud yn fodlonrwydd penaf iddo ei ymddwyn ei hun yn y modd mwyaf teilwng o honot ti, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un a gytbryblir gan Feddyliau Cablaidd ac anurwiol.*

Gan Mr. **O** ARGLWYDD Dduw, yr hwn wyt Lewis. Dâd ein Hysprydoedd ni, ac i'r hwn y mae pob calon yn agored, a phob Deifydd yn gydnabyddus; Ni yn ufudd a attolygwn ar dy dadol ddaioni, gymmorth a diddanu dy wâs hwn yma, a orthrymmir yn ar-ythr gan Feddyliau cablaidd ac anurwiol yn ymgynhyrfu o'i fewn. Ti a wyddost, Arglwydd,
mo'r

mo'r flin a gofidus yw'r cyfryw feddyliau iddo, mo'r wrthwynebol i'r Ymsynnïaeth sydd ganddo o'th Odidogrwydd a'th Berffeithiau di, ac mo'r ddisrifol y mae'n deisyf ei ryddhau oddiwrth-ynt. Ti a weli gymmaint y mae ei Enaid wedi ei ddarostwng ynddo, a'r modd y terfysga ei Enaid o'ifewn, gymmaint y mae ei galon yn crynnu ynddo wrth y Cynhyrfiadau uffernol hyn, ac megis wedi ei symmud allan o'i lle. Gofidiau ei galon a helaethwyd, er hyn nid yw efe yn gweled ffordd yn y byd, i gael ei ddwyn allan o'i gyfyngderau. Nyni gan hynny, yn ufudd a erfyniwn arnat ti, edrych ar ei Gyftudd a'i helbul, a maddeu iddo ei holl bechodau. Ni a wyddom, Arglwydd, nad oes dim yn am hofibliti, yr hwn wyt yn llywodraethu ymchwydd y mo'r, ac a elli cyn hawsed ostegu a sefydlu meddwl terfyscus dyn. Oh! danghofer dy fawredd a'th allu yn jachau enaid dy was hwn. Glanha feddyliau ei galon ef, trwy Ysprydoliaeth dy lan-Ysryd. Na chynnwys iddynt gael eu halogi gan unrhyw gymmysg-feddyliau cablaidd, drygionus, ac ysceler. Eithr Jacha enaid dy was, trwy ei gymmorth ef i ddiffodd, ac i gadw draw bob rhyw feddyliau ara fo'n tueddu i'w phoeni a'i haflonyddu, a'i difuddio o'i heddwch a'i Diniweidrwydd. Er mwyn y diben hwn, cymmorth ef i jawn-reoli ei wyniau, i fod o Dymmher gwaistad sefydlog, yn addfwyn ac yn hynaws o Ymddygiad, ac na ofodo ei obaith a'i ofn yn rhy-uchel. Gwna iddo aros yn yr Alwedigaeth y galwyd ef iddi, ac nag ymwrthodo a'r cyflwr y gosododd dy

dy Ragluniaeth di ynddo ef, ond gwneuthur a ddy-
lai yn y fuchedd honno y gelwaist ef iddi. Na fid
iddo dybio yn waeth o honot ti, neu feio ar dy
Ragluniaeth o eisiau gofalu drosto ; pryd y gall-
estit, pes mynnasit, yn gyfiawn oddef i'r medd-
yliau hyn barhau i'w flino yn ddibaid, neu o'r
lleiaf ymweled ag ef yn fynychach, ac mewn
modd erchyllach, a mwy arswydus. Gwna ef,
gan hynny yn synniol o'th ddoeth a'th gariadus
Ddibennion yn y cystuddiau hyn ; fel o'i hi awn
arfer, y gallent fod yn Gyfaredd grêf i'w enaid
yn erbyn pechodau adwythig yr oes halogedig
hon ; trwy leihau ei awydd ef i Fwymiadau am-
ferol, a marweiddio ei chwant i bleferau ani-
anol, ac i dda darfodedig y byd hwn ; fel trwy
y Cystuddiau hyn, y dysger i dofturio wrth
Gystuddiau rhai eraill, ac i fod yn llai ei gen-
figen i'w Llwyddiant a'u Goruchafiaeth ; i ym-
wrandu a'i wendid ei hun, ac i weled ei Eisiau
o gymmorth dduwiol, ac i arwain ei feddyliau
ef i'r nefoedd : Yr holl Fanteisiau hyn, sy'n
dangos, ma'i mewn ffyddlondeb yr wyt ti yn
cystuddio Plant dynion ; Ac, er bod pob Cer-
ydd, dros yr amser prelenol, yn anhyfryd, etto
mae'n bai ni ein hnnain yw, os ni weithreda yn
odidog ragorol, dragywyddol Bwys gogoniant
ini. Ond Ofer, O Dduw, yw'r holl ystyriae-
thau hyn, oddieithr iti weled yn dda, eu har-
graphu yn ddwys arnom. Gan hynny, yr ym
yn deisyf arnat yn ostyngieiddiaf, agoryd lly-
gaid dy was hwn, i weled ac i ddirnad doeth ar-
faeth a grafusol ddibenion dy Ragluniaeth, a
thrwy ymddarostwng danynt, y caffo yn y di-
wedd

wedd ei dderchafu, a'i wneud yn gyfrannog o'r heddwach a'r Orfoledd honno, yr wyt yn eu rhoddi i'th holl ufudd a'th ffyddlon weision. Caniata hyn er mwyn Jesu Grist ein hunig Gy-fryngwr a'n Dadleuwr. *Amen.*

¶ *Gweddi dros un a gystuddir gan Ammheuaeth balogedig o Wirioneddau dduwiol, a Chablaidd feddyliau.*

Gan Mr. **O** Dduw grasusaf, yr hwn yn Kettlewel. unig trwy allu dy lan Ysryd a wyt abl i jachau ein clefydau, ac i oresgyn Anrhefn ein meddyliau ni; Amddiffin, ni yn daer ac yn uffudd a attolygwn iti, dy was hwn, yn erbyn pob ammheuaeth ammharchus ac Anghreduniaeth o'th wirionedd; ac yn erbyn pob cablaidd feddyliau a dychmygion am dduwiol bethau, y rhai y bo naill a'i ei gythryblus Feddwl ei hun a'i Drymder, neu ei Elyn trafterthus ysgeler, yn barod i'w hyrddu i mewn iddo.

NA chynnwys iddynt fyth, O Arglwydd, siglo ei Ffydd a'i gwanhychu, na rhwystro ei dduwiol Arferiad ef; nag ychwaith, os yw fodlon gennyt, trwy eu Hymgyrch flin, fod yn Ofid ac yn Faich ar ei fywyd ef. Cadw ef, nid yn unig rhag pechod, ond, os gwêl dy dadol Ddœthineb yn dda, rhag y brofedigaeth hefyd, ac oddiwrth flinder a gofid yr unrhyw.

OND o's yw dy ewyllys bendigedig, oddef y meddyliau

meddyliau halogedig arswydus hyn yn hwy, er mwyn ei Brofi a'i ddarostwng ; Par iddo, Arglwydd, ddirnad hynny, a chyffura ei Enaid cythryblus a'g Ymsyniaeth o'r unrhyw, na chyfrifir yn bechod iddo, gael ei demptio felly, oddigerth ymroi o hono i'r brofedigaeth : Gwna ef yn ddiogel, nad yw euog, yn dy Olwg di, pan nad yw yn eu credu, nac o'i fodd yn eu croesawu ; ac heb ymnewidio, na llaelu yn ei ffydd a'i ymarferiad o'r achos. Byddedd hyfpus, nad ei bechodau ef, yw'r meddyliau cablaidd ac anghredadwy hyn, ond yr eiddo ei Elyn, yr hwn er ei brofi a'i demptio, fy' ystrywgar a phrysur i'w cynnig hwy iddo, pan y mae efe, yn lle ymwrando a hwynt a'u croesawu, yn ebrwydd yn eu gwrthwynebu, cyn gyntad ac a'u dirnado hwynt, ac yn eu bwrw allan trwy ddigllondeb a dychryn.

Oh ! na bai iddo, dan ei Brofiad hon, ddyfgu rhoi ei Oglud arnat ti yn gwbl, heb ba un ni all efe wneuthur dim, fel cyn fynyched ag yr hyrdder y meddyliau halog hyn i'w galon, y gallo gael gras i'w gorchfygu, ac heb y Gydsyniad leiaf neu oed, eu bwrw hwynt allan eilwaith, a dysgu hefyd cyd-ddwyn ag ef ei hun, a dangos ammynedd tanynt, megis dan unrhyw brofiad neu gystudd arall o'th Dretniad, gan hyderu ar dy Ras i'w gymmorth, ac ar dy drugaredd i'w dderbyn ef, tra bo'n ymddwyn yn ufudd dan yr unrhyw ; ac ar dy Ddaioni, yn dy amfer dâ dy hun, i'w wared ef oddiwrthynt, er mwyn ein Harglwydd annwylaf a'n hunig Jachawdwr Jesu Grist. *Amen.*

¶ *Gweddi*

¶ *Gweddi dros un dan Arswyd Digofaint Duw, a thragywyddol Ddamnedigaeth.*

Gan Mr. **H**OLLALLUOG Dduw, Porth Lewis. pob anghenog, a noddwr pawb a gilio attat am gynhorthwy; Derbyn, attolygwn i ti, y Gweddiau yr ym ni yn awr yn eu hoffrwm dros dy wasanaethydd hwn yma, a boenir gan ddwys ac arswydus Ymsynniad o'th ddigofaint. Pwy a ddichon sefyll ger dy fron, pan unwaith yr enynner dy ddigter! Dychrynnodd ei gnawd rhag dy ofni: ac y mae yn ofni rhag dy Farnedigaethau. Nid yw abl i ymgynnal dan Deimlad o'th Soriant, ac o ddarfod dy drugaredd yn llwyr, ac na ddanghosi iddo ef Ffafr mwy.

OND na ddôs di i farn ag ef, O Dduw, pâr iddo atgofio ac ystyried, er mae Cyflog pechod yw Marwolaeth, etto mae Dawn Duw yw bywyd tragywyddol: nad wyt ti yn deisyfu marwolaeth pechadur, nac yn ewyllysio bod neb yn golledig: Fod dy Golpedigaethau di bob amfer ynllai nac y bom ni yn eu haeddu, a'th fod yn dy farn yn meddwl am drugaredd. Argrapha hyn yn ddwys ar ei feddwl, ef fel na amheuo o'th drugaredd, ac na thybio fod ei bechodau yn anfaddeuol. Er ei fwyn ef, yr hwn a ddioddefodd ar y groes, ac a wnaeth yno gyflawn, berffaith a digonol Aberth, Offrwm ac jawn iti dros Bechodau'r holl fyd, gwared ef oddiwrth dy Lid, ac oddiwrth Farnedigaeth dragywyddol.

wyddol. Na chûdd dy wyneb rhagddo ef, ei-
thr llonnycha ei Enaid ef â Theimlâd ô'th gar-
iad, â gobaith ô'th Nawdd, ac o gaffael gor-
foledd dy Jechydwriaeth; fel y codo eilwaith
o'r cyflwr blin y mae wedi ymollwng dano,
ac y mynego trwy Lawenydd yr hyn a wnae-
thost ti i'w Enaid ef: A hyn oll yn oftyngedig
a erfyniwn er mwyn Jesu Grist. *Amen.*

¶ *Gweddi dros ddŷn Lloerig.*

Gan Mr. **O** ARGLWYDD, yr unig ddoeth
Jenks. Dduw, yr hwn wyt yn rhoddi
Ddealltwriaeth, ac yn ei chym-
meryd ymmaith fel y gwelych di yn ddâ; a
Thi wyt sanctaidd a chyfiawn yn yr hyn oll a
wnelych, er bod y Rheswm a'r Bwriad o lawer
oth weithredoedd yn anadnabyddus ini, etto ti
a wyddost yn ddâ beth a weddeu iti ei wneu-
thur: Ac rhaid i ni fod yn fûd ac heb egoryd
ein geneuau pan mai eiddot ti yw'r weithred.
Buaseu'r Dyrnod a roist ar dy Greadur truan
hwn yn gyfiawn ar neb ryw un o honom ni;
ac rhaid ini addef mae dy drugaredd di yn gwbl
yw, fod yn beth gwell ein helynt ni: Eithr gan
ddygyn dosturio wrth ei gyflwr gresynus ef, yr
ym yn meiddio erfyn dy rasawl Borth a'th am-
ddiffyn iddo ef; Canys ti, Arglwydd, yr hwn
wyt yn rhoddi Synwyr a Phwyll, a elli cyn
hawfed eu hadgyweirio pan yr amharer; A thi
yr hwn a wnaethost dy wâs o ddiddim, a elli
hefyd ei ddwyn ef i jawn arfer ei Reswm me-
gis y dylai.

GWASGARA

GWASGARA di y Cymmylau sy'n awr wedi gorchguddio ei Enaid ef, fel y delo i'w jawn Bwyll, ac i jawn ystyriaeth o hono ei hun. Adgyweiria ac jachâ ei ammhwyllys ddealtwriaeth ef, cyftwya a llonydda ei wyniau, a gost-ega a Sefydla ddychmygion ei feddwl ef. Tost-uria, Arglwydd, attolygwn iŷi, wrtho ef, ac na chyfrif iddo ddim y mae efe yr awron yn ei ddywedyd neu yn ei wneuthur allan o'i le : Eithr dôs heibio iddynt yn drugarog, megis pe erioed nas dywedafid neu nas gwnelfid hwynt.

OH ! Na chyfarwyddyt at ryw Foddion o wellhâd iddo yn y cyflwr yma ! ac na wnait ef yn hywaith ac yn hynaws i'w harfer, ac yn ewyllylgar a pharod i gydsynnio a Chynghorion ei Freins, nes y bo gymmwysach i'w amgeleddu a'i gymmorth ei hunain.

A lle ni chyrhaedd moddion yn y byd i weithredu ei jachâd ; Tydi yr hwn a fedri egor y drysau a gloir yn ein herbyn ni, ac a wydd-oft yn ddâ y ffordd i roi Ymwared : Datguddia dy ogoneddus Fraich i ddwyn jechydwriaeth oddi uchod, a gorchymmyn yr ymwared honno y fydd allan o'n golwg ni i weled ei chwplhâd. fel y bo i'th Enw di yr holl Ogoniant o'th fawr a'th ryfeddol drugaredd honno yn Ghrift Jetu.

Amen.

¶ *Gweddi dros Bobl Wirion neu rai a fo o'u Hwyl.*

Gan Mr. **H**OLLALLUOG Dduw a thru-
Kettlewel. garoccaf Dâd, Tofturia, attoly-
gwn iti, wrth dy Greadur truan
yma, yr hwn ni wŷr oddiwrth ei anghenion ei
hun, na pha fodd i ofyn dy Drugareddau di :
Eithr megis na fedr efe wneuthur y pethau a
ryngant fodd i iti, felly na fid i ddim ar a wnelo
efe dy anfoddhâu di. Y mae efe fyth megis
Maban, O Dduw, ac heb ddyfod i oedran Pwyll :
Oh ! gwnâ ag ef megis y gwnai â nhwythau,
ac megis y cyfryw derbyn ef i'th Deyrnas nefol.

(* 'Fe a dderbyniwyd yn blen-
* *Y Rbannoâ* tyn iti trwy Fedydd, ac ni
bon afaddeuir, wnaeth efe er y pryd hynny
dros y rhai a ddim i golli ei Hawl o'r dru-
elont o'u hwyl, garedd a'r Happusrwydd a wnaed
wedi dyfod i arno yn yr unrhyw, ac y fy'n
Oedran Pwyll. perthyn i'r Berthynas honno ;
Oh ! bid iddynt gael eu dwyn
i ben a'u cwplhau iddo yn eu hamfer.)

Ac megis y mae ei ddiffyg o Ddealltwriaeth
yn ei wneud yn anghymmwyys i wneuthur dim
drofot ti, na throsto ei hunan ychwaith ; am
hynny, y mae mewn eisiau cael gwneuthur
mwy drosto gennyt ti, a chan Offerau daionus
dy Ragluniaeth. Bydded i'th Ofal di, Argl-
wydd daionus, gwplhau'r diffyg o'r eiddo ei
hun. Dyro i'th Angylion sanctaidd yr un Gor-
chymryn drosto ef ag y maent yn ei gael dros
blant

blant bychain di gynhorthwy. Dyrô i'th weis-
sion, (a'r rhai sy' iddynt a wnelont ag ef, neu
sy'o perthynas iddo) y tueddiad ewylllys i fod
yn Ddealltwraeth, ac yn Llygaid, yn Draed
ac yn Ddwylaw iddo ef, megis un a fai heb yr
un o'r rhain ei hun ganddo, ond arno eisiau eu
cyflawni o'th Gyflawnder di. A bydded i'th
ddoethineb di ragflaenu y drygau hynny, na
ddichon efe eu rhagweled, a symmud y rhai ni
fedr ef ymryddhâu oddiwrthynt. Yn enwedig,
Arglwydd, cadw ef, rhag gwneud dim a fo ni-
weidiol iddo ei hun, nac i neb arall.

A Thydi, yr hwn a gaer gan y sawl ni'th
geisiant, dangos Drugaredd i'th wâs hwn y sydd
arno dy fawr eisiau, er na fedr dy geisio; Ti,
Arglwydd, a wyddost oddiwrth ei anghenion,
er na wyr efe ei hun oddiwrthynt: ac er na
fedr efe lefaru drosto ei hun, etto y mae ei
anghenion yn llefaru, ac yn llefain yn uchel
drosto. Oh erglyw eu Llêf, yn galw am Dost-
uri gennyf. Gwrando arnom ninnau drosto ef,
yr hwn ni ddichon ersyn drosto ei hun, a cha-
niatâ iddo dy yspysawl Ofal a'th amgeled yn
bresennol, a'th Dangnefedd yn y diwedd, trwy
Ryglyddon a Chytryngdod dy annwyl Fâb Jesu
Grist ein hunig Jathawdwr. *Amen.*

¶ Psalman Priod i ddŷn clâf ar y Môr.

I.

1. **A**CHYB fi, O Dduw; canys y dyfroedd
a ddaethant i mewn hyd at fy enaid.
Psal. 69. 1.

2. **DEUTHYM** i ddyfnder dyfroedd, a'r Efrŵd
a lifodd drosof. *Psal. 69. 2.*

3. **Y** Llifeiriant, O Arglwydd, a ddyrchafasant,
y llifeiriant a ddyrchafasant eu twrf; y
Llifeiriant a ddyrchafasant eu tonnau. *Psal. 93. 3.*

4. **YR** Arglwydd yn yr Uchelder sydd gadarnach
na thwrf dyfroedd lawer, nâ chedyrn donnau
y môr. *gw. 4.*

5. **EFE** a wnâ'r storm yn dawel; â'i tonnau
a ostegant. *Psal. 107. 29.*

6. **ARNAT** ti, gan hynny, O Arglwydd, yr
wyfi yn gwaeddi yn fy Nghyfyngder: Dwg di
fi allan o'm gorthrymderau. *Gw. 28.*

7. **DANGOSI** ini bethau ofnadwy, yn dy gyfiawnder,
O Dduw, ein hiechydwrïaeth; gobaiith holl
gyrrau'r ddaïar, a'r rhai sydd bell ar
y môr. *Psal. 65. 5.*

8. **Mŷ** a lefaf arnat, (canys) Ti yw fy Nhâd,
fy

fy Nuw, a Chraig fy jechydwriaeth. *Psal.* 89. 26.

9. TITHAU, Arglwydd, nac attal dy drugareddau oddiwrthyf : Cadwed dy drugaredd â'th wirionedd fi byth. *Psal.* 40. 11.

10. CANYS drygau anifeiriol a'm cylchynasant o amgylch : fy mhechodau am daliant, fel nad allwn edrych i fynu : amlach ydynt na gwallt fy mhen ; am hynny y pallodd fy nghalon genyf. *Gw.* 12.

11. Rhynged bodd it' ; Arglwydd, fy ngwaredu : bryfia, Arglwydd i'm cymmorth. *Gw.*

13.

II.

1. O'R dyfnder y llefais arnat, O Arglwydd. *Psal.* 130. 1.

2. ARGLWYDD, clyw fy llefain ; Ystyried dy glustiau wrth lêt fy Ngweddïau. *Gw.* 2.

3. CANYS truan a thlawd ydwyf fi, a'm calon a archollwyd o'm mewn. *Psal.* 109. 22.

4. Fy nghalon a ofidia o'm mewn : ac ofn angau a syrthiodd arnaf. *Psal.* 55. 4.

5. OFN ac arswyd a ddaeth arnaf, a dychryn a'm gorchguddiodd. *Gw.* 5.

6. EUTHYM fel cysgod pan gilio : fel Locust i'm hysgydwir. *Psal.* 109. 23.

Q 2

7 O

7. O Dduw, ti a adwaenost fy ynfydrwydd;
ac nid yw fy nghamweddau guddiedig rhagot.
Psal. 69. 5.

8. GOSODAIST fi yn y Pwll isaf, mewn tywyllwch yn y dyfnderau. *Psal.* 88. 6.

9. Y mae dy ddigofaint yn pwyfo arnaf:
ac â'th holl donnau i'm cystuddiaist. *Gw.* 7.

10. YR wyt yn fy nryllio â'th Dymhestr;
a'm rhuadau a dywelldir megis dyfroedd. *Job.*
3. 24.

11. OH! na fwrw fi ymmaith yn llwyr; ac
na ddigia wrth dy wâs yn ddirfawr. *Galarn.*

12. CANYS fy Enaid a lanwyd o flinderau;
a'm heinioes a nesa i'r bêddrod. *Psal.* 88. 3.

13. CRYMMWYD a darostyngwyd fi yn ddirfawr:
beunydd yr ydwyf yn myned yn alarus.
Psal. 38. 6.

14. CANYS fy lwynau a lanwyd o ffieiddglwyf;
ac nid oes jechyd yn fy nghnawd. *Gw.* 7.

15. FY 'nghleisiau a bydrasant, ac a lygrasant
gan fy yn fydrwydd. *Gw.* 5.

16. GWEL, O Arglwydd; canys y mae yn
gyfyng arnaf: fy ymysgaroedd a gyffroesant,
fy nghalon a drôdd ynnof, o herwydd fy mod
ymrhyanufudd. *Galarn.* 1. 20.

17. NA

17. NA chofia bechodau fy jeuenctid, n'am camweddau: yn ôl dy drugaredd meddwl di am danaf, er mwyn dy ddaioni, Arglwydd. *Psal.* 25. 7.

18. TYNN ymmaith dy blâ oddiwrthyf: gan ddyrnod dy law y darfûm i. *Psal.* 39. 10.

19. PAN gospit ddŷn â cheryddon am anwiredd, dottodit fel gwyfyn ei ardderchawgrydd ef: gwagedd yn ddiau yw pob dyn. *Gw.* 11.

20. GWRANDO fy ngweddi, Arglwydd, a chlyw fy llêf; na thaw wrth fy wylofain: canys ymdeithydd ydwyfgyd â'thi, ac alldud fel ty holl dadau. *Gw.* 12.

21. PAID â mi, fel y cryfhawyf cyn fy myned, ac na byddwyf mwy. *Gw.* 13.

Gogoniant i'r Tâd, &c.

Megis yr oedd yn y dechrau, &c.

¶ *Gweddi dros Foriwr clâf.*

O ARGLWYDD tra mawr a gogoneddus, Duw ein Hiechydawriaeth, gobaiſh holl derfynau'r ddaiar, a'r rhaiſydd bell ar y môr; dan alluog Nodded pwy un yr ym yn ddiogel pa le bynnag y bôm ni, ac heb ddarbodus Ragluniaeth pwy un, nid allwn fod yn ddiogel yn un lle; edrych i lawr, ni a attolygwn iti, arnom ni dy weision
O 3 anheilwng,

anheilwng, y rhai a elwaist i weled dy Rysedd-
odau yn y Dyfnder, ac i wneuthur ein hamra-
fael ddyledfwyddau yn y dyfroedd mawrion.

Tr wyt Noddfa a Nerth i ni, cymmorth
hawdd ei gael mewn cyfyngder, ac am hynny,
attat ti y ciliwn am gynnorthwy yn ein holl
anghenion; ond yn bendifaddef, yr ym yn awr
yn dyfod attat am drugaredd ar ein Brawd cys-
tuddiol hwn a welaiſt di yn ddâ ymweled ag ef
â gwialennodiau cystudd.

Y mae gofidion angau, O Arglwydd, yn ei
amgylchu, a gofidiau Uffern yn gafaelio arno.
2 Sam. 22. 5, 6.

NA âd ef iddo ei hun, ac na rodder ef i fynu i
Ysryd trwm-gwsg a thywyllwch, eithr egor
di ei lygaid ef, fel y gwelo bethau rhyfedd allan
o'th gyfraith di. A chymmorth ef i uniawni
ei gyfrif ymmhob peth rhyngddo a thi ei Dduw;
fel oddiwrth ei glefyd corphorol y caſſo jech-
ydwriaeth i'w Enaid, yr hyn yw diben pennaf
dy holl farnedigaethau cyfiawn a'th gyftuddiau
a ddanfonir arnom.

GWNA iddo yn ddifrifol ystyried rhyngddo
ag ef ei hun oddiwrth yr arwydd hon o'th Sor-
riant mo'r ofnadwy o beth yw syrthio yn Nwy-
law y Duw byw, A dysgu hefyd fych o hyn allan,
os bydd dy ewyllys ei gyfodi ef i fynu eilwaith,
i gadw ymsynniaeth ddwysach o'th Ddawiol
Fawredd ar ei enaid, a byw yn fwy Sobr,
cyfiawn,

cyfiawn, a duwiol yn y byd fydd yr awr hon.

Nr a wyddom, Arglwydd, trwy Brawf alarus, mae llawer yw Gelynion heddwch, a bod yr holl fyd yn gorwedd mewn drygioni, ond na fid iddo ef, gydsynnio â phechaduriaid i wneuthur drwg, eithr gan gael ei brynu'n llwyr oddiwth bob ofer ymarweddiad, a'i adnewyddu yn Yspryd ei feddwl, bid iddo rodio ger dy fron di â chalon berffaith, a threilio'r hyn sy'n ôl o'i ddyddiau yn dy ffydd di a'th Ofn.

Neu o's arfaethaist yn amgenach yn ei gylch ef, bid teilwng gennyt rodidi iddo Râs digonol, a nerth, ac amser i wneuthur ei Alwedigaeth a'i Etholedigaeth yn siccr, cyn yr elo ymmaith ac na's gwelir mwy. Adgyweiria ei Yspsydoedd palledig ef, cynnal ei galon ef, ac fel y bo yn pallu yn ei ddyn oddiallan, nertha ef yn y dyn oddimewn, gan ddodi ger ei fron ef Obaith o anfarwoldeb fendigedig megis Angor siccr o diogel i'w Enaid ef.

Yn ddiweddaf Arglwydd, o's dy ewyllys di yw ei gymmeryd ef oddiyma, bydd di fywyd iddo ymarwolaeth, ac arwain ef yn ddiogel allan o donnau'r byd trallodus hwn at y dyfroedd tawel hynny o ddiddanwch, fef, i'r Porthladd bendigedig hwnnw o Ddedwyddwch, lle ni chaffo mwy ei dafu yma a thraw gan Dymhestloedd Adfyd, na bod mewn perigl o Long-ddrylliad am ei Ffydd, ond gallu o hono orphwys

yn ddiogel rhag y Gwynt ystormus a'r Dymheftl, a meddiannu ei Lestr mewn Sancteiddrwydd a Pharch, mewn Heddwch a Diogelwch, ac mewn llawn Fwynhâd o Happusrwydd yn Nheyrnas nefoedd yn dragywydd. *Amen.*

¶ *Gweddi dros Filwr, neu Foriwr claf.*

O ARGLWYDD galluoccaf, Fynnon yr jechyd a'r Einioes, y nerth a'r Gwrolder, Porth a Noddwr pawb a gilio attat ti am gynhorthwy, gyd a'r hwn nid oes derbyn wyneb, ond bod pob un a'r sy'n dy ofni di (para un bynnag a'i cyfoethog a'i tlawd, dysgedig a'i annysgedig fyddo) yn gymmeradwy gennyt ti, edrych i lawr, attolygwn iti, yn drugarog, ar ein Brawd truan yma, sy'n awr yn gorwedd dan Wialen drom dy ddigus Sorriant.

Ni a wyddom, Arglwydd, ma'i amcan penaf dy Farnedigaethau oll yw daioni i ni, yn y diwedd, trwy ddywygiad o'n Moesau a'n bucheddau; ac am hynny yr ufudd attolygwn iti fod i'th Farnedigaeth bresennol yr Effaith ddedwyddol hon ar ein Brawd, fel y treilio y rhan arall o'i fywyd megis Milwr ffyddlon i Jesu Grist, ac nid myned ymlaen i galedu ei galon fel Pharoah, yn erbyn holl amratael a galluog Arwyddion o'th drugareddau a'th Farnedigae-thau a amlygwyd iddo.

O's bwriadaist ddiweddu o'r Cletyd hwn yn ei farwolaeth ef, bid teilwng ei gymmhwyso

a'i baratoi ef iddi; neu o's yn amgen yr arfaethaist, yn dy drugaredd, ei arbed ef, na âd iddo ddychwelyd at yr un o'i bechodau o'r blaen, ond bid iddo gofio yn wastad yr Addewid a wnaeth efe iti yn ei Fedydd, o ymwrthod a'r byd, y cnawd, a'r cythrael, a pha un y mae yn ei hadnewyddu o bŵr ewyllys ei galon (fel yr ŷm yn gobeithio) yn awr yn Nydd ei ymweliad.

Ni a wyddom, Arglwydd, fod iddo llawer o Brofedigaethau i ymdrechu â hwŷnt yn yr stâd a'r cyflwr y mae ynddo, am hynny yn ofstyngeiddiaf yr attolygwn iti, ei gymmorth ef a'r cyfryw fefur o'th fendigedig Ylpryd, i ymladd mo'r ymrŵs a chalonnog yn erbyn ei Elynion ylprydol, ag y mae ei Alwad yn ei rwymo ef i wneud, ar achos cyfiawn, yn erbyn ei Elynion amferol: gan gofio yn wastad, mai yr Fuddugoliaeth fwyaf yw'r hon a gaffom arnom ein hunain, ac nad Oruchafiaeth mo'r wŷch ad urddasol a'r hon a gaffom ar ein Gwyniau a'n Chwantau anifeilaidd.

HRRWYDD pa ham, dyro iddo Râs, attolygwn iti, O Arglwydd, i gashâu'r hyn sy ddrwg, ac i lynu wrth yr hyn sy dda: Bid pob ha'ogrwydd a chabledd, pob Gloddest a meddwdod, Traha, a Thrythyllwch, bell oddiwrtho ef, a bydded ofalus i ddilyn y Rheol a ofododd ein Jachawdwr iddo, na fyddo draws wrth neb, ac na chamachwyno ar neb, a bod yn fodlon i'w Gyflog; fel gan ymwisgo a holl Arfogaeth Duw,

Duw, y gallo fofyll yn erbyn holl Gynllwynion diafol; a pha bryd bynnag, y gwelych di yn dda diweddu ei Filwriaeth ef (a'i yr awron a'i yn ôl hyn) y gallo yn llawen orchymmyn ei Enaid i'th ddwyllaw di, yn y geiriau hyfryd a chonfforddus hynny eiddo'r Apostol, Mi a ymdrechais Ymdrech ddeg, mi a orphennais fy Ngyrfa, mi a gedwais y Ffydd, o hyn allan rhoddwyd Coron cyfiawnder i'w chadw i mi, yr hon a rydd yr Arglwydd, y Barnwr cyfiawn i bawb oll a'i carant ac a'i hofniant, ac a obeithiant yn ei Drugaredd ef. *Amen.*

¶ *Gweddi dros Ddrwg-weithbredwr wedi derbyn Barn i sawr.*

Gan Dr. Inet **O** GYFIAWNAF a sancteiddiaf Arglwydd Dduw, yr hwn wyt yn dwyn i Oleuni Ddirgelion y tywyllwch ac yn dy ddoeth a'th gyfiawn Ragluniaeth yn dwyn ar Bechod Gywilydd a Chospedigaeth; gan ddiddymmu amcanion dynion sceler; gan ymweled a'u Pechodau arnynt yn y bywyd presennol hwn, fel y bai iti ddychrynnu eraill oddiwrth eu ffyrdd drygionus hwy, ac achyb eu Heneidiau hwy yn nydd ein Harglwydd Iesu: **O** Arglwydd, edrych i lawr yn drugarog ar dy wafanaethydd hwn, sy'n awr ger dy fron di, yn cydnabod dy Gyfiawnder, yn ei wneuthur ef yn Esampl ofnadwy i eraill. Gyd a Gofid a Chywilydd y mae'n cyfaddef, mae Cyfiawn a tyddyt ti, pe angau tragywyddol a fyddet cyflog ei bechodau, a Galar tragywyddol wobr

ei anwireddau ef. Fe a ddarfu iddo, yr ym yn cyfaddef, O Arglwydd! ddibrisio dy Drugaredd, a chamarfer dy Ddaioni, fel nad oes iddo am hynny, un achos i ddisgwyl amgen na chael ei wneuthur yn Aberth dragywyddol i'th Gyfiawnder. Pan yr oedd yr ti trwy Weinidogaeth dy Air, a Rhybyddlon dy Ragluniaeth yn ei alw i Edifeirwch, efe a gaundd ei glustiau, ac ni wnaeth brîs o'th Rybuddion. Pa mo'r gyfiawn gan hynny a fyddau i tithau yr awron gaudy glustiau rhag gwrandio arno yn nydd ei gyfyngder, pan y mae gwasgfa a Chlede wedi dyfod arno! Pa cyn fynyched y dirmygodd dy Gynnhygion tyner o Râs a thrugaredd? Pa mo'r gyfiawn gan hynny, a fyddau i tithau yn awr wawdio pan y mae dialedd wedi dyfod arno, a'th gyfiawn farnedigaethau wedi ei orddiwes. Y mae'n cyfaddef iddo galedu ei galon er tae-red a fuost ti arno i ddychwelyd o'i ffyrdd a byw; ac iddo fyned ymlaen fyth o'r drygioni bwygilydd, gan gasbau Addysg, a gwneuthur gweithredoedd y tywyllwch yn un chwant: ddar-fod iddo yn anafus dorri ei Addunedau: a'i Addewidion Bedyddiol a thrwy hynny beri i Elynion ein sancteiddiaf Ffydd ni gablu a dywedyd yn ddrwg amdani: fel nad oes iddo o herwydd yr achosion hyn ddim i'w ddisgwyl, ond fod iti wneud ag ef yn ôl ei bechodau, a'i wobrwyo yn ôl lliaws ei anwireddau. Ei thr Ti, O Dduw, a welaisst yn dda fynegu fod gyd â thi drugaredd ac amllder o Ymwared: nad wyt ti yn ewyllysio marwolaeth pechadur, ond yn hytrach edifarhau o hono a byw. Ti a geraist

geraifst felly y byd, fel y rhoddaifst dy unig anedig Fâb, modd na choller pwy bynnag a gretto ynddo ef, ond caffael o hono Fywyd tragywyddol. Oh! na âd i'r hwn yr ym ni yn awr yn ei orchymmyn i'th drugaredd, fyned ynghyfyrgoll a darfod amdano yn dragywydd. Er ei fod ef yn bennaf o Bechaduriaid, etto er dy fwyn dy hun fydd hôff gennyt ddangos Trugaredd, ac er mwyn dy annwyl Fâb, yr hwn a ddaeth yn unswydd i alw pechaduriaid i Edifeirwch, ac a dywalldoedd ei waed hefyd dros faddeuant o'n pechodau: Trugarhâ wrth Adyn truan sy'n addef yr haeddeu farw yn dragywydd. Pardyna a madddeu iddo, a bid iddo gael Trugaredd, yn awr yn amser ei angenoetid, Pardyna, ni yn ufuddaf a erfyniwn arnat, ei wirfodd a'i ryfygus Gamweddau, ei Gyfeiliornau ai anafus, a'i waedd-fawr Bechodau; yn enwedig hwnnw fydd raid iddo yn awr farw o'i blegid. O Arglwydd! Dduw'r drugaredd, yr hwn wyt lawn o ddaioni, Tofturia wrth waith dy ddwy-law: Nac edrych arno, fel y mae wedi ei harglodi a'i bechodau ei hun, ac yn gyfrannog o'r eiddo dynion eraill; Eithr bid i ti edrych arno, trwy ei Haeddedigaethau ef, yr hwn a ddaeth i dynnu ymmaith bechodau'r byd. Clâdd ei bechodau yn ei Fêdd ef, ac er y gallant gyfodi yn y byd hwn i'w wradwydd ef, na chodant syth yn yr hwn a ddaw i'w gondemnio ef; a pha beth bynnag a ddioddesto efe yma, bydded fendigedig yn ôl hyn, ymmylg y rhai y maddeuwyd eu hanwireddau ac y cuddiwyd

cuddiwyd eu pechodau. A pha fodd bynnag
 y byddo i ddynion, er mwyn gwneuthur cy-
 fiawnder, a dychrynnu dynion eraill rhag bod
 yn euog o'r un Troseddau, ladd ei Gorph ef:
 Etto na âd ddestrywio na'i Enaid na'i Gorph
 yn Uffern, Eithr bydded pob un o'r ddau
 yn gadwedig yn dragywydd, er mwyn Jesu
 Grist, yr hwn a fy farw i gadw Pechaduriaid,
Amen.





Gweinidogaeth BEDYDD Public Plant Bychain, i'w arfer yn yr Eglwys.

¶ Rhybuddier y bobl, fod yn gymbesuraf na wasanaether y Bedydd namyn ar Suliau, a dyddiau Gwylion eraill, pan fyddo'r nifer mwyaf or bobl yn dyfod ynghyd : yn gystal er mwyn bod i'r Gynulleidfa yno yn bresennol dystiolaethu derbynniad y sawl a fedyddier yr amser bynny, i nifer Eglwys Grist, a befyd oblegid ym Medydd rhai bychain bod i bob dyn a fo yno yn bresennol alw ei gof atto am ei Brosfes ei bun a wnaeth i Ddure yn ei Fedydd. Herwydd bynny befyd y mae'n gymbesur, bod gwasanaeth y Bedydd yn yr iaith gyffredin. Ac er byn yma oll (o's bydd angenrheidiol) 'fe a ellir bedyddio rhai bychain ar bob dydd arall.

¶ Anoda, y bydd i bob plentyn Gwrryw a fedyddier ddau Dâd-bedydd ac un Fam-fedydd; ac i bob plentyn Benyw un Tâd-bedydd, a dwy Fam-fedydd.

¶ Pan

¶ Pan fyddo plant i'w bedyddio, 'fe a ddylâi eu tadau roddi rhybydd dros nôs, neu y borau cyn dechreu'r Foreuol Weddi, i'r Curat. Bydded y Tadau-bedydd, a'r Mammau-bedydd, a'r bobl, yn barod wrth y Bedyddfan, naill ai yn y man arol y llith ddiwaethaf ar y Foreuol Weddi, neu ynteu yn y man yn ol y llith ddiwaethaf ar y Brydnhawol Weddi, megis y gosoda'r Curat yn ol ei ystyriaeth ei hun, A'r Offeiriad yn dyfod at y Bedyddfan (yr hwn a lenwir yr amfer bwnnw â dwfr glân) ac yn sefyll yno a ddywaid,

2. **A** FEDYDDIWYD y plentyn hwn eisoes, ai na fedyddiwyd?

¶ O's atebant, Na ddo, yna aed yr Offeiriad rhagaddo, fel y mae'n canlyn.

FY ngharedigion annwyl, yn gymmaint ag ymddwyn a geni pob dŷn mewn pechod, a bod ein Jachawdwr Crist yn dywedyd, na ddi-chon neb gael myned i mewn i deyrnas Dduw, oddieithr ei ail-eni ef o ddwfr ac o'r Yspryd glân; Attolwg yr wyf i chwi alw ar Dduw Dâd, trwy ein Harglwydd Jesu Grist, ar fod iddo o'i ddaionus drugaredd ganiatâu i'r plentyn hwn y peth trwy north natur ni all ddyfod iddo, gael ei fedyddio â dwfr ac a'r Yspryd-glân, a'i dderbyn i lân Eglwys Grist, a bod yn aelod bywiol o'r unrhyw.

¶ Yna

¶ *Yna y dywed yr Offeiriad,*

Gweddiwn.

HOLLALLUOG a thragywyddol Dduw, yr hwn o'th fawr drugaredd a gedwaist *Noab* a'i deulu yn yr Arch, rhag eu cyfrgolli gan ddwfr; a hefyd a dywysaist blant yr Iſrael dy bobl trwy'r môr coch, gan arwyddocau wrth hynny dy lân Fedydd; a thrwy fedydd dy garedig Fâb Jesu Grist yn ason jorddonen a sancteiddiaist ddwrf er dirgel olchedigaeth pechodau: Attolygwn iti er dy ancirif drugareddau edrych o honot yn drugarog ar y plentyn hwn; ei lanhâu a'i sancteiddio â'r Yspryd glân, fel wedi iddo gael ei wared oddiwrth dy lid, y derbynier ef i Arch Eglwys Grist; a chan fod yn gadarn mewn ffydd, yn llawen gan obaith, ac wedi ymwreiddio ynghariad perffaith, allu o hono fordwyo felly dros donnau y byd trallodus hwn, fel y delo o'r diwedd, i dîr y bywyd tragywyddol, yno i deyrnasu gyd a'thi heb dranc na gorphen, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

HOLLALLUOG ac anfarwol Dduw, porth pob anghenog, noddwr pawb a gilio attat am gynhorthwy, bywyd y rhai a gredant, a chyfodiad y meirw: Yr ym yn galw arnat dros y dŷn bychan yma, ar iddo yn dyfod i'th lân fedydd, gael derbyn maddeuant o'i bechodau, trwy adenedigaeth ysprydol. Derbyn ef, Arglwydd

wydd, megis yr addewaist trwy dy garedig
Fâb, gan ddywedyd, Gofynnwch, a rhoddir i
chwi; Ceiswch, a chwi a gewch; Curoch, ac
fe a agorir i chwi. Felly yn awr dyro i ni, a
ni yn gofyn; pâr i ni gael, a ni yn ceisio;
agor y porth i ni sy'n curo; fel y mwynhâo'r
dŷn bychan yma dragywyddol fendith dy ne-
fol olchlad, ac y delo i'r Deyrnas dragywydd-
ol, yr hon a addewaist trwy Grift ein Hargl-
wydd. *Amen.*

IYna y bobl a safant ar eu traed, a'r Offeiriad
a ddywed,

Gwrandewch ar eiriau'r Efengyl a'r Scrifennodd
St. *Marc*, yn y ddegfed Bennod, a'r dry-
dedd wers a'r ddêg,

HWY a ddygasant blant bychain at Grift,
fel y cyffyrddai eise i hwynt; a'r disgy-
blion a geryddasant y rhai oedd yn eu dwyn
hwynt. A'r Iesu, pan welodd hynny, a fu
anfodlon, ac a ddywed wrthynt, gadewch i
blant bychain ddyfod attafi, ac na waherddwch
hwynt; canys eiddo y cyfrywrai yw Teyrnas
Dduw. Yn wir meddaf i chwi, pwy bynnag
ni dderbynio Deyrnas Dduw fel dŷn bach, nid
â eise i mewn liddi. Ac eise a'u cymmerodd
hwy yn ei freichiau, ac a roddes ei ddwylaw
arnynt, ac a'i bendithiodd.

In ol darllen yr *Efengyl*, y traetha'r *Gweiniadog* y *Cyngor* byrr yma ar eiriau'r *Efengyl*.

Y CAREDIGION, chwi a glywch yn yr *Efengyl* hon eiriau'n *Jachawdwr Crist*, yn gorchymmyn dwyn plant atto; pa wedd y ceryddodd efe y rhai a fynnasai eu cadw oddiwrtho; pa wedd y cynghora efe i bob dŷn ganlyn eu gwiriondeb hwy. Yr ydych chwi yn deall, wrth ei agwedd ef a'i weithred, modd y dangoses ei ewyllys da iddynt: canys efe a'i cofleidiodd hwy yn ei freichiau, efe a roddodd ei ddwyllaw arnynt, ac a'i bendithiodd hwynt. Nac amheuwch gan hynny, eithr credwch yn ddifrif, y cymmer efe yr un ffunud yn amgeleddgar y dŷn bychan yma, y cyfleidia efe ef â breichiau ei drugaredd, y dyry iddo fendith y bywyd tragywyddol, ac y gwnâ efe ef yn gyfrannog o'i ddirangc deyrnas. O herwydd paham, gan ein bod ni yn credu fel hyn am ewyllys da ein Tâd nefol, tu ag at y dŷn bychan yma, wedi ei amlygu trwy ei Fâb *Jesu Crist*, ac heb ddim ammau gennym ei fod ef yn derbyn yn rasfol ein gweithred garddol hon, yn dwyn y plentyn hwn i'w sanctaidd *Fedydd* ef; diolchwn yn ffyddlon ac yn ddefosiol iddo, gan ddywedyd,

HOLLALLUOG a thragywyddol *Dduw*, *Netol Dâd*, yr ym ni yn oftyngedig yn diolch iti, fod yn wiw gennyt ein galw i wybodaeth dy râs, a ffydd ynnot: ychwanega yr
wybodaeth

wybodaeth hon, a chadarnhâ y ffydd hon yn-
nom yn wastad. Dyro dy Yspryd glân i'r
dyn bychan yma, fel y ganer ef eilwaith, a'i
wneuthur yn etifedd jechyd tragywyddol, trwy
ein Harglwydd Jesu Grist, yr hwn sydd yn
byw ac yn teyrnasu gyd â thi, a'r Yspryd
glân, yr awr hon, ac yn dragwydd. *Amen.*

¶ Yna dywedod yr Offeiried wrth y Tadau-bedydd a'r Mamau-bedydd, yn y modd hyn.

ANWYL Garedigion oobl, chwi a ddy-
gsoch y plentyn hwn yma i'w fedyddio,
chwi a weddiasach ar fod yn wiw gan ein
Harglwydd Jesu Grist ei dderbyn ef, maddeu
iddo ei bechodau, ei sancteiddio a'r Yspryd
glân; rhoddi iddo Deyrnas nefoedd, a bywyd
tragywyddol. Chwi a glywsoch hefyd ddartod
i'n Harglwydd Jesu Grist addo yn ei Etengyl
ganihadu yr holl bethau hyn a weddiasoch
chwi amdanynt: Yr hwn addewid efe o'i ran
ef a'i ceidw yn wir ddiogel, ac a'i cwplâ. Her-
wydd pa achos yn ôl yr addewyd hwn a wn-
aeth Crist, rhaid yw i'r dyn bychan yma hefyd
yn ffyddlon, ar ei ran yntef addaw trwoch
chwi sy feichiau drosto (hyd oni ddél mewn
oedran yw gymmeryd arno ei hun) ymwrthod
a diafol, a'i holl weithredoedd, ac yn wastad
credu gwynfydedig Aiar Duw, ac yn ufudd cadw
ei orchymynnion.

Am hynny y gofynnaf, a
AYDWYR ti yn enw y plentyn hwn yn
 Ymwrthod â diafol, ac a'i holl weithred-
 oedd, coeg rodres a gwag orfoledd y byd, a'i
 holl chwantau cybyddus, ac anysprydol ewylli-
 ys y enawd, fel na ddilynech hwynt, ac na'th
 dywyfwr ganddynt?

Atleeb. Yr ydwyf yn ymwrthod â hwynt oll.

Gweinidog.

AWYR ti ynceredu Naw Dād Holl gyfoethog,
 Creawdwr nef a daiar.

Ac yn Jesu Grift ei unig cenhedledig Fáb
 ef, ein Harglwydd ni a'i genhedlu o'r Ysp-
 ryd glân; Ei eni o Fair Forwyn; iddo ddioddef
 dan Bontius Pilatus, ei groeshoelio, ei farw, a'i
 gladdu; disgyn o hono i Uffern, a'i gyfodi
 hefyd y trydydd dydd; ac esgyn o hono i'r
 nefoedd, a'i fod yn eistedd ar ddeheulaw Dduw
 Dād Hollalluog; ac y daw efe oddi yno yn
 niwedd y byd; i farnu byw a meirw?

Ac a wyt ti yn credu yn yr Yspryd glân;
 yr Eglwys lân Gatholig; Cymmun y Sainet;
 Maddeuant pechodau; adgyfodiad y enawd; a
 Bywyd tragywyddol gwedi angau?

Atleeb. Hyn oll yr wyf yn ei gredu yn ddilys.

Gweinidog.

Gweinidog.

A FYNNI di dy fedyddio yn y Ffýdd hon?
Atteb. Hynny yw fy cwyllys.

Gweinidog.

A GEDWI dithau gan hynny yn ufudd lân.
 cwyllys Dduw a'i orchymynnion, gan
 rodio yn yr unrhyw holl ddyddiau dy fywyd?

Atteb. Gwnâf.

Yna y dywed yr Offeiriad.

O DRUGAROG Dduw, caniatâ felly gladdu'r
 hên Addaf yn y plentyn hwn, tel y cy-
 fatter y dŷn newydd ynddo ef. *Amen.*

CANIATA fod i holl chwantau'r cnawd farw
 ynddo ac i bob peth a berthyn i'r Yspryd fyw
 a chynayddy ynddo. *Amen.*

CANIATA fod iddo nerth a galla i gael yr
 ofuchafraeth a'r gorfod yn erbyn diafol, y byd
 a'r cnawd. *Amen.*

CANIATA fod i bwy bynnag y fydd yma
 wedi eu cyfsegru i ti trwy ein fwydd a'n Gwei-
 nidogaeth ni, fod hefyd yn gynyfsgaeddol o
 rinweddau netol, a chael eu tragywyddol obfwyau

trwy drugaredd, O fendigedig Arglwydd Dduw,
yr hwn wyt yn byw, ac yn llywiau pob peth,
yn oes oesoedd. *Amen.*

HOLL GYFOETHOG fyth tywlo! Dduw,
yr hwn y bu i'th garediccaf Fâb Jesu Grist,
dros faddeuant o'n pechodau, oddef gollwng
o'i werthfawroccaf ystlys ddwfr a gwaed, a
rhoddi gorchymmyn i'w ddisgyblion fyned a
dysgu pob cenedl, a'i bedyddio yn Enw'r Tâd,
a'r Mâb, a'r Yspryd glân: Ystyria, attolwg
i ti, wrth weddiau dy gynulleidfa; Sancteidd-
ia'r dwfr hwn er dirgel olehedigaeth pechodau;
a chaniatâ fod i'r plentyn hwn a fedyddir yr
awr hon ynddo, dderbyn cyflawnder dy râs,
ac aros byth yn nifer dy ffyddlon blantetho-
ledig, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. *Amen.*

¶ Yna y cymmer yr Offeiriad y dŷn bychan yn ei
ddwylaw, ac a ddywed wrth y Tadau bedydd a'r
Mammau-bedydd,

Enwch y Plentyn hwn.

*Ac yna gan ei enwi ar eu hól bwy (o's bwy a
byspyfant iddo y gall y Plentyn ddioddef bynny
yn ddâ) efe a'i trocha ef yn y dwfr yn ddiesgeulus,
ac yn ddarbodus gan ddywedyd,*

N. Yr ydwyfi yn dy fedyddio di yn Enw'r
Tâd, a'r Mâb, a'r Yspryd glân. *Amen.*

¶ Ac

¶ *Ac o's byspysant fod y Plentyn yn wan, digon fydd bwrw dŵfr arno, gan ddywedyd y geiriau dywededig uchod.*

N. Yr ydwyfi yn dy fedyddio di yn Enw'r Tâd, a'r Mâb, a'r Ysryd glân. *Amen.*

¶ *Yna y dywed yr Offeiriad,*

YR ydym ni yn derbyn y Plentyn hwn i gynulleidfa defaid Crist, ac yn ei * nodi ef ag arwydd y grôg, yn arwyddocâd na bo iddo rhag * *Ymma yr Offeiriad a wnâ groes gyffesu ffydd Crist a groe- yn Nbalcen y dŷn shocliwyd, ac iddo ymladd bach.* yn wrol dan ei faner ef, yn erbyn pechod, y byd, a'r cythraul, a pharhau yn filwr ffyddlawn ac yn wâs i Grist, holl ddyddiau ei einioes. *Amen.*

¶ *Yna y dywed yr Offeiriad,*

GAN ddarfod yn awr, anwyl garedigion frodyr, adeni, a dodi y plentyn hwn yng-horph Eglwys Crist, diolchwn ninnau i'r Hollalluog Dduw am ei ddaioni hyn, ac o gyd undeb gwnawn ein gweddïau a'r y Goruchaf Dduw, ar fod iddo ddiweddu y rhan arall o'i fywyd yn ol hyn o ddechreuad.

Yna y dywedir, a phawb ar eu gliniau.

EN Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd, Sanct-
eiddier dy Enw. Deued dy Deyrnas. Bid
dy ewyllys ar y ddaiar, megis y mae yn y ne-
fodd. Dydy i ni heddyw ein bara beunyddiol.
A maddeu i ni ein dyledion, fell y maddduwn ni
i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth:
Eithr gwared ni rhag drwg. *Amen*

i nwd yna y dywaid yr Offeiriad.

MAWR ddiolchwn iti, drugaroccaf Dad,
rhyngu bodd iti, adeni y plentyn hwn
a'th yspred glan, ei dderbyn yn blentyn i'th
hau trwy fabwys, a'i gorphori i'th lan eglwys.
Ac yn oftyngedig yr attolygwn iti, ganiatau
iddo, gan ei fod efi yn farw i bechod, ac yn
byw i gyfiawnder, ac yn gladdedig gyd a
Christyn ei angau, allhacroe hoelio'r hên ddyn,
ac yn hollol ymrithod a holl gorph pechod, ac
megis y mae efe wedi ei wneuthur yn gyftannog o
angau dy Fab, iddo fod hefyd yn gyfrannog o'i
gyfodiad, ac felly o'r diwedd, ynghyd a'r rhan
arall o'th lan Eglwys, bod o hono yn etifedd dy
deyrnas dragywyddol, trwy Iesu Crist ein Hargl-
wydd. *Amen.*

Yna a phawb yn sefyll, yr Offeiriad a lldywedd.
Yn y Tadau-bedydd, a'r Mamman-bedydd hyn
a gyngar yn canlyn yn unbedd.

YN gymmaint a darfod i'r plentyn hwn add-
aw trwoch chwi, ei fechniafon, ymrithod a
diafol,

diabol, a'i holl weithredoedd, credu yn Nw
a'i wafanaethu ef: Rhaid i chwi feddwl, mai
eich rhan a'ch dyled yw, gweled dysgu o'r plen-
tyn hwn, cyn gynted ac y gallo ddysgu, pa-
ryw hynod adduned, addewid, a phroffes, a
wnaeth efe ymma trwoch chwi. Ac er mwyn
gallu o hono wybod y pethau hyn yn well, chwi
a elwch arno i wrando pregethau, ac yn bend-
isaddef rhaid i chwi weled dysgu o hono y Credo,
Gweddi yr Arglwydd, a'r deg Gonchymon
yn yr jaith gyffredin, a phob peth arall a ddylai
Cristion ei wybod, a'i gredu, er jechyd i'w E-
naid; a bod meithrin y plentyn hwn yn rhinwe-
ddol, i'w hyweddu mewn buchedd dduwiol a
Christianogol; gan goslo yn wastad, fod Bedydd
yn arwyddocau i nyni ein Proffes, hynny yw,
bod i ni ganlyn esampl ein Hiachawdwr Crist,
a'n gwneuthur yn gyffelyb iddo ef: fel megis
ag y bu efe farw, ac y cytodes drachefn drosom
ni; felly y dylem ni y rhai a feddyddiwyd, farw
oddiwrth bechod, a chyfodi i gyfiawnder, gan
farwolaethu yn wastad ein holl ddrygioni, a'n
gwyniau llvgredig, a pheunydd myned rhagom
ymmhob rhinwedd dda, a buchedd dduwiol.

¶ Yna'r achwanega efe ddywedyd.

RHAID i chwi edrych dwyn y plentyn hwn
at yr Eglwys i'w Gonfirmio ganddo, cyn
gynted ac y medro efe ddywedyd y Credo, Gwe-
ddi'r Arglwydd, a'r Dengair Ddeddf yn yr jaith
gyffredin, ac yr haddysger ym mhellach ynghate-
chism yr Eglwys a osodwyd allan ar fedr hynny.

Yn y golunio

Hyspys

HYSPYS yw trwy Air Duw, am blant a fedyddir, ac a fyddant feirw cyn bod yn euog o bechod gweithbredol, eu bod bwy yn ddiammau yn gadwedig.

I Symmud ymmaith bob ambeuaeth am arfer arwydd y Groes yn y Bedydd; gwir ddeongliad hynny, a'r jawn acbafion, o'i gadw, a ellir eu gwelled yn y ddegfed Ganon a'r bugain a ddoded allan gyntaf yn y flwyddyn MDCIV.



Gweinidogaeth



Gweinidogaeth BEDYDD Preifat Plant mewn tai gartref.

¶ Bid i Guradiaid pob plwyf rybyddio yn fynych y bobl, nad oedont fedyddio eu plant bellach na'r Sŵl cyntaf neu'r ail, nesaf arall eu geni, neu ryw ddydd gwyl arall a ddigwyddo rhyngddynt, oddi-eithr ar achos mawr a chyfreithlon a'r cyfryw a fodlono y Curat.

¶ A befyd hwy a rybyddiant, na pharont fedyddio eu plant gartref yn eu tai, heb y cyffelyb achos mawr ac angen a phan gymbello angenrhaid iddynt wneuthur bynny, yna y Bedydd a finistrir yn y modd hwn.

¶ Yn gyntaf, bid i Weinidog y Plwyf (neu yn ei absen i ryw Weinidog cyffreithlon arall a ellir ei gael) gyd â'r rhai a fyddo yn y fan, alw ar Dduw a dywedyd Gweddi yr Arglwydd, a chyn-nifer o'i Colegau pwyntiedig uchod i'w dywedyd

yn ffurf y Bedydd Public, ag a'ad yr amser a'r
angen presennol; ac yna, wedi endid Plentyn
gan rywun a fyddo yn presennol, y Gweinidog
fwrw ddwfr arno gan adywedya y geiriau hyn.

N Yr wyfi yn dy fedyddio di yn Enw
Dad, a'r Mâb, a'r Yspryd-glân. Amen.

¶ Yna a pharwb yn gostrung ar eu glinigu, y Gwei-
nidog a rydd ddiolch i'r Dad a'r Mâb a'r Yspryd-glân.

M AWR ddiolchwn iti, Drugaroccaf Dâd,
ryngu bodd iti ad-eni y Plentyn hwn â'th
Yspryd-glân, ei dderbyn yn blentyn iti dy hun
trwy Fabwys, a'i gorphori i'th lân Eglwys. Ac
yn ostyngedig yr attolygwn iti gamatâu iddo,
megis yn awr y gwnaed ef yn gyfrannog o an-
gau dy Fâb, fod hefyd felly o'i adgyfodiad: ac
felly o'r diwedd, ynghyd â'r rhan arall o'th Sainc,
ceifeddu o hono dy Deyrnas dragywyddol, trwy'r
unrhyw dy Fab Jesu Grift ein Harglwydd. Amen.

¶ Ac nac ambeuant, am y dyn bach a
fedyddier felly, nad yw efe wedi ei fedyddio yn
adeddofol, ac yn ddigonol, ac na ddygir ei fedyddio
mwy. Eithr er hynny i gyd, o's y Plentyn a fed-
yddiwyd yn y modd hwn, a fydd byw rhag llaw,
jawn fydd ei ddwyn ef i'r Eglwys, fel y gallo gwei-
nidog yr un Plwyf, o'r efe ei hun a fedyddiodd y
dyn bach, byspysu i'r Gynulleidfâ, a'r ffurf y
Bedydd, a arferasau o'r blaen garir ef.

BANNAU

BANNAU y LLYFR hwn

DOSPARTHIAID. I.

Y Môdd o Ymwelad a'r Clâf: neu'r Cymmorth
sydd yw roi i rai a fo Gleision a thebygol i farw
yrwy Weimidogaeth yr Eglwyswyr. Dalen 1

DOSPARTHIAID. II.

Rheolau am y Môdd o Ymwelad a'r Clâf. 2

DOSPARTHIAID. III.

Am Hyfforddio'r Clâf yngbyleb Natur Edifeirwch,
a Chysaddefiad o'i Bechodau. 6

Rhesymau a Dull o Ymdiddan cyffredinol, mewn
ffordd o Ystyriaeth, i ddeffrol Cydwybod swrth
ansynniol, a'r Pechadur dlofal. 18

DOSPARTHIAID. IV.

Am gymmbwystiad Meddyginiaethau ysprydol at ofn-
nau anghymmbedrol ac Ymollyngiadau'r Clâf. 31

Ystyriaethau i'w cynnig i rai a fo mewn Blinder
Meddwl neu Dristwch Crefyddol. 33

Ystyriaeth Fysyrdodol yn erbyn Anobaith. 39

DOSPARTHIAID. V.

Ystyriaethau yn erbyn Rhyfeg. 47

Y DREFN am Ymwelad a'r Clâf, allan o Lyfr
Gweddi Gyffredin. 53

Cymmun y Clâf. 65

Goleetiau priod a ellir eu harfer gyd ag unrbyw o'r
Gweddiau eraill dros y Clâf. 83

Gweddi gyffredinnol am Dderbyniad o'n Gweddiau
a'n Gefosionau dros y Clâf. 87

Gweddiau neillduol dros y Clâf. 89

Ffurf

Bannau'r Llyfr.

<i>Ffurf o Weddi bŵy dros y Clâf.</i>	93
<i>Psalmau priodol i'r Clâf.</i>	97
<i>Tystiolaetbiad gyboedus o Ffydd, i'w badrodd gan y Clâf, ar ôl iadd roi ei Gydfynniad i'r Credo.</i>	101
<i>Tystiolaetbiad gyffredinol o Faddewant.</i>	102
<i>Gweddïau neillduol dros y Clâf.</i>	103
<i>Gweddï dros Ddŷn yn Neebrau ei Glefyd.</i>	103
<i>Gweddï am Fendith ar y Moddion a arferir er mwyn adferu y Dŷn clâf i'w jechyd.</i>	105
<i>Gweddï dros Ddŷn clâf pan ddirnader rbyw Obaitb o Wellbâd.</i>	106
<i>Un arall, pan ddeallo fod ei Ddolur yn ysgafnbâu.</i>	107
<i>Gweddï dros un a fo dan Ddirdra dolur.</i>	108
<i>Gweddï dros un a fo erys bir o amser yn Glâf.</i>	109
<i>Gweddï dros ddŷn clâf, am y Râs o Ammynedd, ag am Ymddygiad weddaidd tu ag at ei Gyfeillion a'i Amgeleddwyr.</i>	111
<i>Gweddï am Leshâd ysprydol oddiwrtb Glefyd.</i>	112
<i>Gweddï dros Dŷn clâf a fo a'i frŷd ar wneud ei Ewyllys.</i>	114
<i>Gweddï dros Ddŷn clâf Edifeiriol.</i>	116
<i>Gweddï dros Ddŷn clâf, a fo a'i fedr derbyn y Cymmun bndigedig.</i>	118
<i>Gweddï dros Ddŷn clâf ag arno eisiau cael Cysgu.</i>	120
<i>Gweddï dros ddŷn clâf, gwedi yr elo a'i Ben yn ysgafn.</i>	122
<i>Gweddï dros ddŷn clâf, a ddirnedir ei fod mewn Perigl gan Gwsg angbymmbsurol.</i>	124
<i>Un arall dros ddŷn clâf Lêsg, ac heb wybod oddiwrtbo ei bun.</i>	125
<i>Dros un a fy Fucheddwr drygionus ac anuwïol.</i>	127
<i>Dros un a fo'n Galon-galed ac yn anedifeiriol.</i>	129
<i>Gweddï dros Wraig glâf Feichiog.</i>	132
<i>Dros</i>	

Bannau'r Llyfr.

<i>Dros Wraig ar ei Thrafail.</i>	133
<i>Dros Wraig nad all gael Esgor heb ddirfawr Berigl ac Anbawfder.</i>	135
<i>Am Râs a Chymmorth i Wraig dan ddilynol Ddol- uriau a Pberyglon ei Gwely-Esgor.</i>	137
<i>Gweddiau dros Blentyn Claf.</i>	141
<i>Gweddi dros un, arôl bîr Fwynbâd o jecbyd, a syr- thio yn glâf yn ddisymmwtb, ac a fo metwn Perigl o farw.</i>	143
<i>Gweddi dros ddyn claf, lle na welir sawr Obaitb o'i Wellbad.</i>	145
<i>Gweddi gyffredinol am Ymbaratoad a Pharodrwydd i farw.</i>	146
<i>Gweddi gymmynol dros ddyn Claf ar Drangcedi- gaeth.</i>	148
<i>Litani dros Ddyn claf ar ei Drangcedigaeth.</i>	149
<i>Ffurfiâu a Orchymyn yr Enaid i Dduw, ar ei bymadawiad oddiwtb y Corph.</i>	154
<i>Ffurf o Ddefosiwn diddanol a ellir ei arfer gyd â Cberaint a Chysneisiaid y marw.</i>	157
<i>Gweddiau a Defosiwnau neillduol dros y Claf a'r Helbulus ar Achosion angbyffredinol.</i>	163
<i>Dros Ddyn a dorrodd unrbyw o'i Esgryn, trwy Ddamwain ddrychinebus, neu a fo a'i Gorph wedi ei Yffigo yn drwm a'i friwo.</i>	169
<i>Dros un a fo metwn Perigl o farw o achos unrbyw gy- ffelyb Ddamwain ddrychinebus.</i>	167
<i>Dros un a gystuddir a dygyn Ofidiau yn ei Gorph.</i>	168
<i>Dros un a gystuddir gan ddirfawr Benyd y Gwm- malwst, y Garreg, y Colic, neu unrbyw Ofidiau corphorol eraill.</i>	170
<i>Gweddi dros ddyn claf o'r Frêch-wen, neu o unrbyw Ddolur gwogllt, neu Glesyd llynol arall.</i>	172
<i>Dros</i>	

Bannau'r Lyfr.

Dros un a fo yn gortwedd dan Glefyd wast; neu un- rhyw Glwy neu Ddolir nychlud arall.	174
Dros Ddyn a fydd yn Glast yn dda Glefyd.	175
Dros un a fo yn Orweiddiog.	177
Dros Ddyn a fo mewn Bänder a sprayd deu ddbodd- wch cydwybodaeth.	179
Dros un a fo dan ddwys Drymder ac Ymollyngiad.	180
Dros un a fo yn Gfni, a fydd mewn ham Ddiogelrwydd ei Gystwr Ysprydol; neu a fo mewn Rbwylstr- Meddwl ynghylch ei Ddyledrwydd.	183
Dros Ddyn a gythryblir gan Feddyliau-Cablaidd ac anu- wiol.	184
Dros un a gystuddir gan Ammheuaeth halogedig o Wirion- ddau duwiol a Chablaidd feddyliau.	187
Dros un dan Arfwyd Digofaint Duw, a thragywyddol a Ddamnedigaeth.	189
Gweddï dros Ddyn Lloerig.	190
Dros Bobl Wirion neu rai o font o'u Hawli.	192
Psalmau priod i ddyn claf ar y môr.	194
Gweddï dros Foriwr claf.	197
Dros Filtwr, neu Foriwr claf.	200
Dros Darwg-weithredwr wedi derbyn Barn i farw.	202
Gweinidogaeth Bedydd Public Plant bychain, i'w arfer yn yr Eglwys.	206
Gweinidogaeth Bedydd Preifat Plant mewn tai gartref.	219

D I W D D D.

ADVERTISEMENT.

THIS is to give Notice that the Bp. of Sodor
and Man upon the Communion Service,
is now a Translating into Welch, in order for
the Press, and will be finished with all Possible
speed, by the Revd. Mr. John Williams Rector
of Milley in Shropshire.

